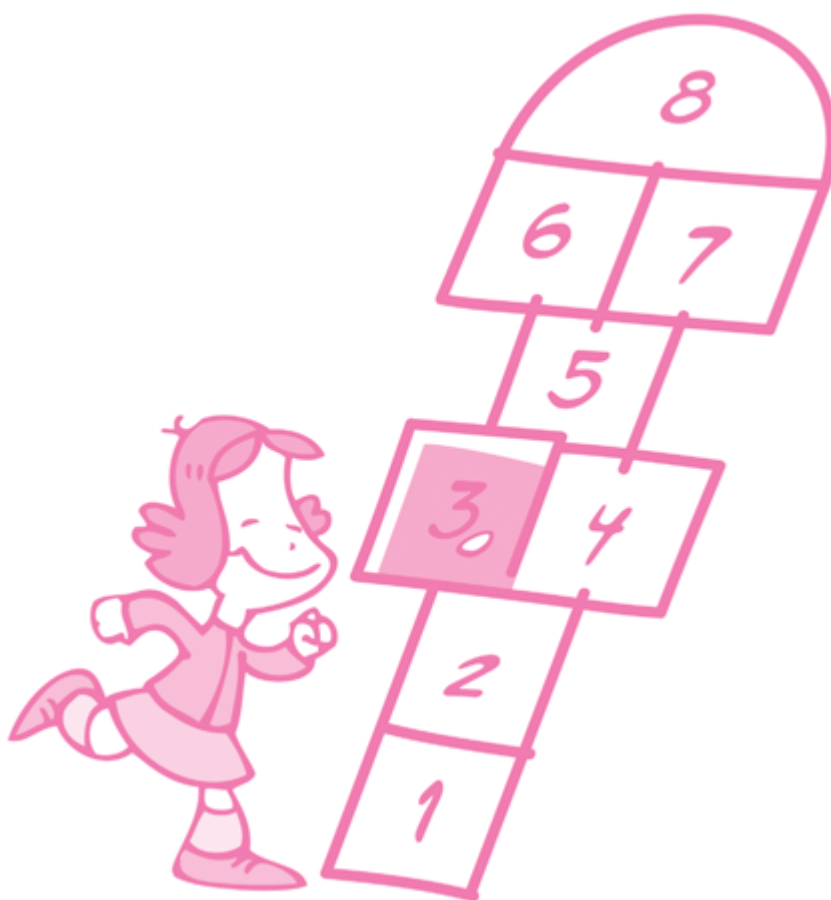
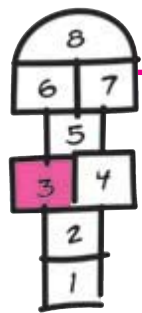

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ 3

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ 3

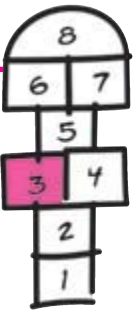
РАДНИ ЛИСТОВИ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
СА ЗАДАЦИМА РАЗЛИЧИТИХ НИВОА ТЕЖИНЕ

САДРЖАЈ

УВОД	3–6	
РАДНИ ЛИСТОВИ		
1. Царство књига	7–14	
2. Странице из уџбеника	15–24	
3. Свет природе	25–34	
4. Књиге о деци и за децу	35–56	
5. Земље, људи, обичаји	57–69	
ТЕСТОВИ СА МЕЂУНАРОДНОГ ИСПИТИВАЊА ЧИТАЛАЧКЕ СПОСОБНОСТИ – PIRLS		70–74
О РЕШЕЊИМА	75	
РЕШЕЊА (СА ОПИСОМ ЗНАЊА И УМЕЋА ЗА СВАКИ ЗАХТЕВ)		
1. Царство књига	76–79	
2. Странице из уџбеника	79–83	
3. Свет природе	84–88	
4. Књиге о деци и за децу	88–98	
5. Земље, људи, обичаји	99–104	
РЕШЕЊЕ ТЕСТОВА СА МЕЂУНАРОДНОГ ИСПИТИВАЊА ЧИТАЛАЧКЕ СПОСОБНОСТИ – PIRLS		105–107
ТАБЕЛЕ СА РАСПОРЕДОМ ЗАДАТАКА, ПО ОПИСИМА ЗНАЊА И УМЕЋА, У СВАКОЈ ЦЕЛИНИ И СВАКОМ РАДНОМ ЛИСТУ		
1. Царство књига	109	
2. Странице из уџбеника	110	
3. Свет природе	111	
4. Књиге о деци и за децу	112–113	
5. Земље, људи, обичаји	114	
КОРИШЋЕНИ ТЕКСТОВИ	115–116	

УВОД

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ су збирка радних листова намењених увежбавању и провери **читалачке способности**, односно **разумевања прочитаног**. То је једна од најсложенијих способности и везана је не само за читање књижевних текстова већ и других врста текстова с којима се ученик среће у својој околини и у школи – на улазу у школу, школској огласној табли, табли у учионици, зидовима учионице, школској оградџи, уличним рекламама, телевизији, у превозним средствима, у новинама итд.

Овладавање читалачком способношћу не води само ка успеху у предмету Српски језик и књижевност већ отвара врата разумевању појмова, појава и њихових односа у свим другим наставним предметима. Како буде расла ученикова читалачка способност, он ће у свакодневном животу моћи спремније да се суочи с најразличитијим информацијама, да их разуме и да на њих адекватно одговори. Најзад, захваљујући тој способности, ученик отвара најлепше странице наше и светске књижевности, које обликују његово естетско и морално биће.

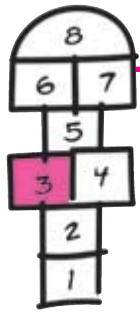
Зато је веома важно да од првих сусрета с писаним текстом било које врсте ученик буде правилно вођен, да научи како да се креће по тексту, да препознаје његову сврху, да разликује битно од небитног, да пронађе у њему одговоре које тражи, да процени различите квалитете текста, да изведе закључак у вези са садржином и другим елементима текста, да формира и искаже свој став. Наравно, при оваквом увођењу ученика у свет писане речи, као и у различите читалачке ситуације – од једноставних до сложенијих, увек треба имати на уму узраст и могућности карактеристичне за тај узраст.

Збирка садржи 52 радна листа, која су распоређена у пет целина према теми текстова на којима се увежбава ученикова читалачка способност:
1. *Царство књиџа*; 2. *Странице из уџбеника*; 3. *Свети љрироге*; 4. *Књиџе о деџи и за деџу*; 5. *Земље, људи, обичаји*. У радним листовима налазе се књижевни и информативни текстови, који су дати у линеарном (континуираном) облику, као што су: различите врсте књижевних дела, поруке, писма, обавештења и сл., или у нелинеарном (неконтинуираном) облику, као што су: распореди, временске прогнозе, дијаграми, табеле итд. Сваки радни лист има неколико захтева који су у вези с једним или више краћих текстова из тог радног листа. Последња два радна листа садрже тест који је преузет из међународног тестирања деце овог узраста (PIRLS*).

Захтевима се испитују ученикова знања и умећа из три области: *чишања*, *џрамаџике* и *џисања*. *Чишање* је, због изнетих разлога, област која се највише испитује. Задатака из *џрамаџике* и *џисања* има мање и односе се, углавном, на захтеве који су у директној вези с текстом, односно олакшавају разумевање текста. Сви захтеви су усклађени с актуелним наставним планом и програмом.

За сваку од три наведене области дефинисано је шта и на ком нивоу ученик уме да уради. Умећа и нивои су дефинисани на основу пројеката

* PIRLS, међународно тестирање – *Progress in International Reading Literacy Study*, www.pirls.org.

Министарства просвете и спорта и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања,* као и на основу интернационалних истраживања ученичких постигнућа на одређеном узрасту (PIRLS, PISA**). Другим речима, у ову збирку уграђена је савремена пракса испитивања читалачке способности ученика.

Описи знања и умећа дефинисани су за све три области на три нивоа тежине.

Нивои су обележени симболима ■ ■ ■, који се налазе поред сваког захтева. Тежина захтева изражава врсту и сложеност когнитивних активности које су потребне за одговор. Према овако одређеној тежини бирани су текстови и писани су задаци. Највише задатака у збирци посвећено је испитивању знања и вештина са првог и другог нивоа. Мање је задатака којима се испитују сложене способности ученика, јер сматрамо да скоро сви ученици у овом узрасту треба да стекну базичну читалачку писменост.

У области ЧИТАЊЕ ученик/ученица:

- препознаје врсте књижевних и некњижевних текстова и њихове основне одлике
- проналази информације које су директно дате у тексту, према задатом критеријуму
- уочава делове текста и књиге: име аутора, наслов, поднаслов, основни текст, пасус, стих, строфу, садржај, речник, водич за рад

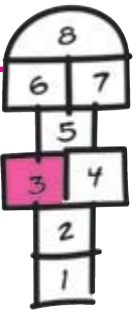
- чита једноставне слике, табеле, графиконе; уме да нацрта слику или да попуни табелу на основу линеарног текста, према задатом критеријуму
- проналази информације у тексту (оне које су директно дате и оне које се читају између редова) и повезује их; разуме различите односе у тексту (тема, идеја, ликови; битно – небитно; главно – споредно; узрок – последица; циљ – средство; одређује временски след догађаја у тексту); изводи закључке у вези са садржином и другим елементима текста (на основу текста и/или свог искуства)
- препознаје различите облике излагања (приповедање, описивање, дијалог...)
- користи делове текста и књиге (основни текст, пасус, стих, строфу, садржај, речник, водич за рад)

- реконструише редослед догађаја у тексту; разуме логичку организацију текста (када су реченице или пасуси испреметани или изостављени)
- формулише и аргументује свој став о различитим елементима текста (теми, идеји, ликовима, ставу аутора и сл.)
- упоређује два текста или више њих и уочава њихове сличности и разлике

* Национално тестирање образовних постигнућа ученика трећег разреда основне школе; Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд, www.ceo.edu.yu.

** PISA, међународно тестирање петнаестогодишњака – *Programme for International Student Assessment* (OECD), www.pisa.oecd.org.

У области ГРАМАТИКА ученик/ученица:

- препознаје врсте речи – именице, глаголе и придеве
- препознаје обличке категорије променљивих речи (род, број, глаголско време)
- препознаје и саставља реченице различите по облику и комуникативној функцији (потврдне, одричне; обавештајне, упитне, узвичне, заповедне...)
- познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.), као и оних који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.)
- познаје основне лексичке односе – синонимију и антонимију
- разликује управни и неуправни говор

- разликује подврсте речи (врсте именица и придева)
- препознаје реченичне чланове (субјекат, предикат, прилошке одредбе)
- разликује и употребљава речи у основном и пренесеном значењу (у свакодневним ситуацијама, као и у школским текстовима)
- гради речи и њихове облике према задатом критеријуму (умањенице, увећанице; род придева, број именица и придева, глаголско време)
- претвара реченице са управним говором у реченице с неуправним и обрнуто

У области ПИСАЊЕ ученик/ученица:

- саставља јасну, логичну, граматички исправну и стилски коректну реченицу
- познаје и примењује правописну норму (до нивоа до којег се она обрађује у трећем разреду)

- саставља једноставан краћи наративни и дескриптивни текст и дијалог
- саставља текстове који припадају основним жанровима писане комуникације (поруку, обавештење, позивницу, кратко писмо...)

- уме да напише план за прочитани текст, план за писање новог текста
- уме да напише сажетак (резиме) краћег и/или једноставнијег текста

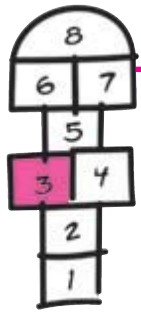
Посебне делове ове збирке чине РЕШЕЊА и ТАБЕЛЕ.

У РЕШЕЊИМА је сваки захтев пропраћен описом знања и вештине који се тим захтевом испитују.

Из ТАБЕЛА се за сваки задатак види која знања и умећа испитује, ниво тежине задатка, као и распоред задатака по целинама и радним листовима.

Надамо се да ће збирка радних листова ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ бити корисна и учитељима и родитељима, као и ученицима, којима је првенствено намењена. Учители могу да је користе да би обогатили рад на часу, родитељи – да би лакше пратили напредовање свог детета, а ученици – да би проверили како полако али сигурно расте њихова читалачка способност.

У томе ће бити њихово и наше задовољство.

Драги читаоци,

Научили сте одавно сва слова, мала и велика, шtamпана и писана. И још много више – научили сте да у повезаним словима откријете реч, у повезаним речима – реченицу, у повезаним реченицама – песму и причу. Саг већ сами одлазите у библиотеку, заступајете пред полицама с књигама, знате на којој се полица налази књига коју тражите, узимате је и, као прави истраживачи, крећете у авантуру која се зове – **читање**.

У том истраживању открићете многе нове ствари које се крију у свету око вас, али и у свету у вама. Треба да budete стрљиви и пажљиви јер посао истраживача није лак. На путу ка благу до којеј вас читање води важно је имати и добру мају да не бисте залушали.

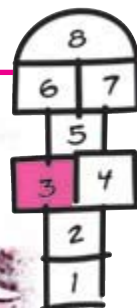
Радни листови који су пред вама јесу нека врста маје. Они вам показују различите начине на које можете доћи до тражене блага, а оно се крије у текстовима које смо одабрали.

Текстови су узети из песама, прича, бајки, али су и у друтачији текстови, који се налазе свуда око вас – на улазу у школу, на табли, на панелима, на улици, у новинама, на телевизији, на стадиону, у циркусу, биоскопу, позоришту... Можете их читати сами, заједно са друговима, уз помоћ учитеља или родитеља.

Сваки текст који читате, ма где се налазио, јесте сусрет – с познатим светом, с непознатим светом, с вама самима, са онима који су вам слични и са онима који су друтачији. Слободно крените у тај сусрет. Посматрајте детаљније за једно ново искуство. Посматрајте вештији и сигурнији него што сте били. Посматрајте опрезнији за нове изазове и истраживања који вас у наредним годинама очекују.

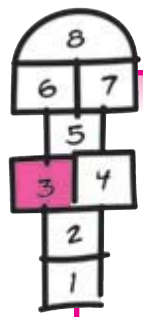
Аутори збирке

1. ЦАРСТВО КЊИГА

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

У организацији *Креативног центра* и *Пријатеља деце Звездаре*, ученице школе глуме при позоришту *Пан театар* Бојана Ђурашковић и Маја Ђоровић освојиле су прво место, као представнице Србије, на европском првенству у читању у Аустрији.

1. Овај текст је:

- а) порука
- б) реклама
- в) оглас
- г) вест

Заокружи слово испред тачног одговора.

2. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
шта се догодило	☒ ДА	☐ НЕ
ко су учесници догађаја	☐ ДА	☐ НЕ
када се то догодило	☐ ДА	☐ НЕ
где се догодило	☐ ДА	☐ НЕ
ко је написао текст	☐ ДА	☐ НЕ

3. Упиши у кружиће бројеве од 1 до 6, тако да редослед одговара току догађаја.

- Заједно су отишли у библиотеку.
- Позвала га је да јој се придружи.
- На путу је срела Аљошу.
- 1 Бојана је кренула у библиотеку.
- Ипак је прихватио позив.
- Аљоша се двоумио.

Ово је мапа дела града у којем живе Бојана и Аљоша.

1. Бојана је из школе најкраћим путем отишла у књижару, а затим у библиотеку. Линијом обележи пут којим је Бојана ишла.

2. Када је Бојана купила комплет лектире, прошла је између цркве и музеја, скренула у прву улицу десно и на следећој раскрсници срела Аљошу. Обележи знаком **X** раскрсницу на којој су се њих двоје срели.

3. Прочитај следеће реченице, а затим на мапи означи бројем **1** место на ком се налази Бојана, а бројем **2** место на ком је Аљоша:

Бојана: Колико кошта комплет лектире за трећи разред?

Аљоша: После овог часа отићи ћу до пекаре да купим пицу!

4. Повежи линијом објекат с његовим називом. Један објекат је вишак.

Објекат:

црква

биоскоп

пошта

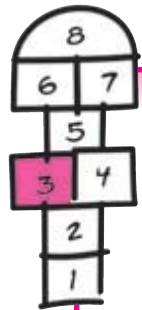
школа

Назив објекта:

Покретне слике

Свети Димитрије

Доситеј Обрадовић

ОД ГЛИНЕНИХ ПЛОЧИЦА ДО ПАПИРА

1. Стари народи Вавилонци и Асирци правили су пре неколико хиљада година плочице од глине. На њима су записивали разне податке које су желели да сачувају. Урезивали су слова у влажну глину, а затим су плочице пекли у пећи да би биле чвршће и трајније.

Папирус

2. Најстарији материјал за писање који се користио у старом Египту био је папирус. Правили су га од стабљике једне биљке, коју су секли у траке. Од поређаних и пресованих трака добијали су се листови који су се сушили на сунцу. После сушења по тим листовима могло се цртати и писати мастилом.

Глинена плочица

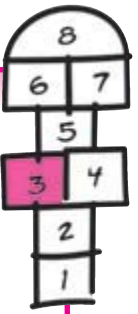
3. Легенда каже да је краљ града Пергама уместо папируса користио пергамент, који се правио од животињске коже. После потапања кожа се развлачила на великом раму, а затим је стругана да би се добила глатка површина за писање. Док није почела производња папира, највише се писало на пергаменту. Чак се и данас неки веома важни текстови пишу на пергаменту због његове трајности и чврстоће.

4. Први папир направљен је у Кини пре више од 2 000 година. Биљке су потапане у воду како би се направила каша. Та каша се затим цедила, пресовала и сушила. Тако је добијен папир глатке површине, који је био идеалан за писање. Кинези су љубоморно чували тајну прављења папира више од 700 година, све док неки произвођачи папира, који су били заробљени, нису одали своју вештину.

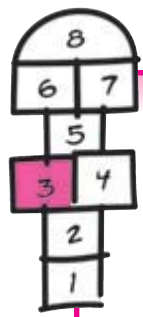

Пергамент

- **1.** Напиши редом називе материјала на којима се писало, а који се помињу у тексту на претходној страни.
-
- **2.** Који народ је први писао на папиру:
- Вавилонци
 - Египћани
 - Арапи
 - Кинези
- Заокружи слово испред тачног одговора.
- **3.** На чему се писало урезивањем слова?
-
- **4.** Подвуци онај низ речи у којем се описује редослед радњи којима се добија пергамент.
- урезивање, сушење, печење
 - потапање, развлачење, стругање
 - цеђење, пресовање, сушење
- **5.** Зашто се пергамент користи за писање и данас, после проналаска папира? Наведи из текста две његове особине.
-
-
- **6.** У кружић испод сваке слике упиши број пасуса на који се слика односи.
- **7.** О чему се говори у овом тексту?
- о различитим врстама писама
 - о различитим материјалима на којима се писало
 - о различитим врстама папира
- Заокружи слово испред тачног одговора.
- **8.** Заокружи слово испред тачне тврдње.
- На глиненим плочицама писани су углавном огласи.
 - Папирус је материјал биљног порекла.
 - Вавилонци су на печене глинене плочице урезивали слова.
 - Кинези су желели да и други народи науче да праве папир.

АСИРСКА БИБЛИОТЕКА

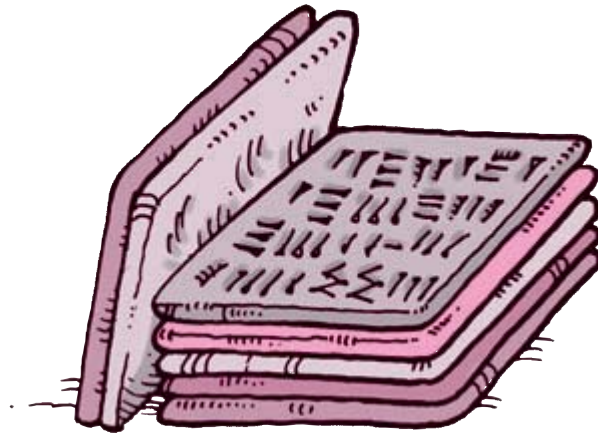
У деветнаестом веку, приликом археолошких ископавања, откривени су и остаци чувене Асирске библиотеке.

То је најстарија библиотека на свету.

Налазила се у царској палати, у древној држави Асирији, и имала је више од двадесет хиљада глинених плочица. На тим плочицама клинастим писмом су исписани разни текстови.

Када је библиотека откривена, пронађене глинене плочице пренете су у Британски музеј у Лондону, где се и данас налазе.

Захваљујући томе што су научници успели да открију шта пише на глиненим плочицама, сазнали смо много о древној асирској култури.

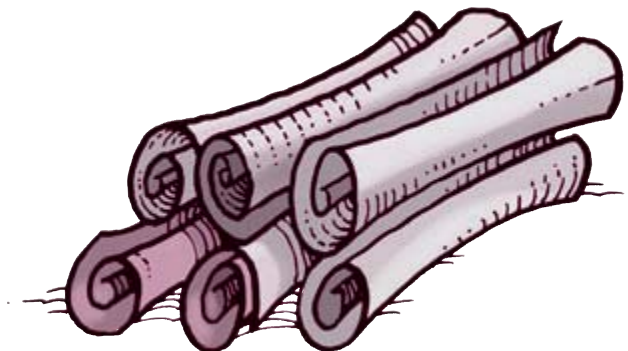
АЛЕКСАНДРИЈСКА БИБЛИОТЕКА

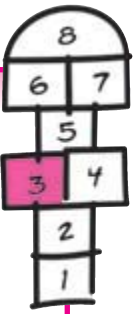
На обали Средоземног мора, на подручју данашњег Египта, налазила се славна Александријска библиотека.

Некада је то била највећа библиотека на свету.

У њој су се налазиле књиге из многих земаља, писане на разним материјалима и различитим писмима. Процене о броју књига у Александријској библиотеци су различите и крећу се до броја седам стотина хиљада.

Судбина библиотеке остала је нејасна. Вероватно је да ју је уништила Цезарова војска пре више од две хиљаде година.

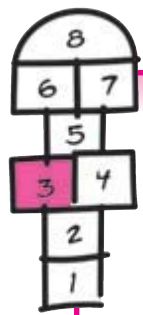
1. У кружић поред сваке реченице упиши **1** ако се реченица односи на Асирску библиотеку, а **2** ако се реченица односи на Александријску библиотеку.
- Библиотека се налазила у царској палати.
 - Научници се не слажу око броја књига у тој библиотеци.
 - Текстови из те библиотеке чувају се у Британском музеју.

2. Заокружи слово испред питања на које можеш да одговориш на основу текста о Асирској библиотеци.
- а) Којим писмом су писани текстови из Асирске библиотеке?
 - б) Који је научник открио шта је написано на глиненим плочицама?
 - в) Који писац је на глиненим плочицама писао књижевне текстове?

3. На основу онога што си прочитао/прочитала у текстовима о Асирској и Александријској библиотеци, поред сваке реченице заокружи **сигурно** или **можда**.

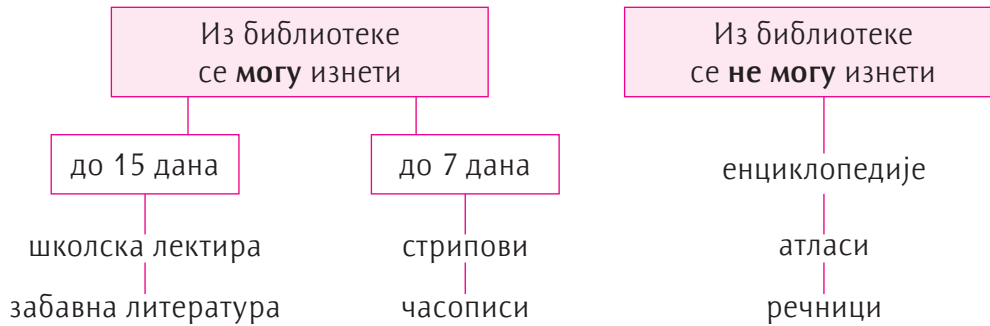
Асирска библиотека је откривена у XIX веку.	сигурно	можда
У Александријској библиотеци је било седам стотина хиљада књига.	сигурно	можда
Александријску библиотеку уништила је Цезарова војска.	сигурно	можда

4. У тексту о Асирској библиотеци два пута се јавља реч **древна**. Која реч има слично значење као и реч **древна**?
- а) стара
 - б) славна
 - в) слободна
 - г) ишчезла
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Пажљиво прочитај обавештење о издавању књига у школској библиотеци.

Школска библиотека

1. Ако је тврдња тачна, заокружи **Т**, а ако је нетачна, заокружи **Н**.
Тврдња:

Из школске библиотеке може се изнети свака књига.	Т	Н
Школска лектира може се изнети из библиотеке.	Т	Н
Стрипови се морају вратити у року од 7 дана.	Т	Н
Часописи се могу читати само у библиотеци.	Т	Н
Атласи се могу користити само у библиотеци.	Т	Н

2. Повежи линијом књигу и полицу на којој се та књига налази.

Књижевност за децу

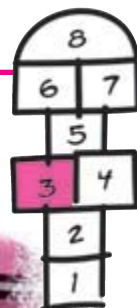

Уџбеници

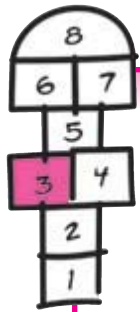
Енциклопедије

2. СТРАНИЦЕ ИЗ УЏБЕНИКА

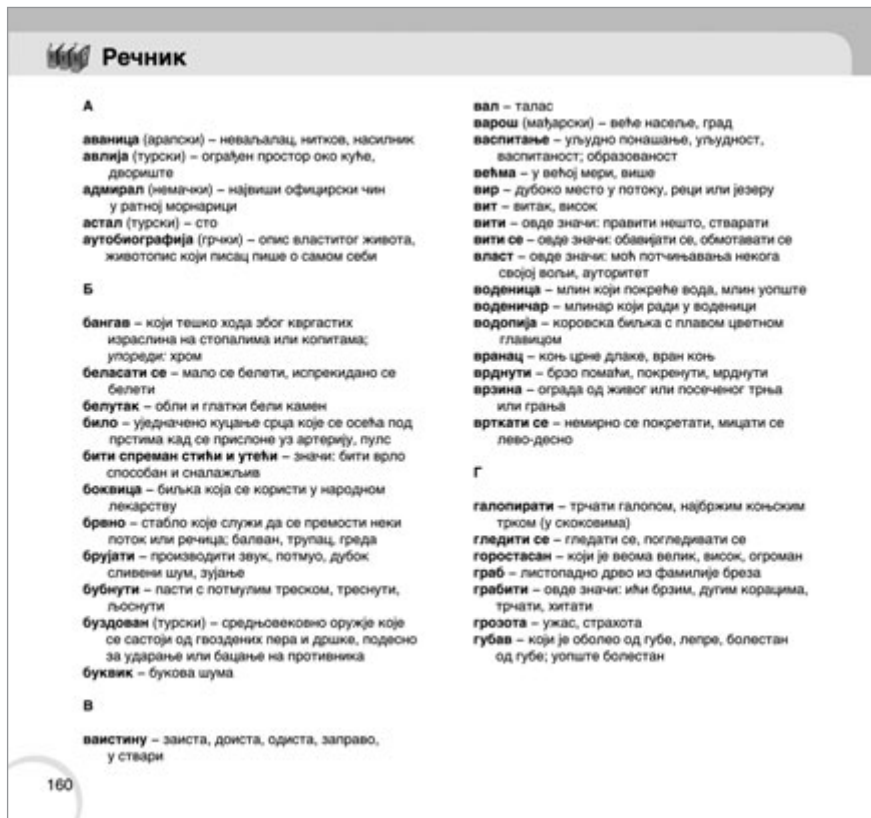

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Пред тобом је страница **речника** из једне читанке. Пронађи у тексту наведене речи и препиши њихово значење.

1. Шта је авлија? _____
2. Шта је белутак? _____
3. Како се другачије назива брвно? _____
4. Из ког је језика преузета реч аутобиографија? _____
5. Којим редом се ове речи наводе у речнику? Обележи их бројевима од 1 до 6.
бајка дворац аждаја витез гозба ђаволак
6. Којим редом се ове речи наводе у речнику? Обележи их бројевима од 1 до 5.
голуб грлица галеб гнездо гуштер
7. Којим редом се ове речи наводе у речнику? Обележи их бројевима од 1 до 4.
полетети позлатити помирити поштовати

1. Замени речи у реченицама, али тако да смисао реченица остане исти. Искористи све речи из речника.

Принц је храбар.	Краљевић је одважан.
Замак је у гори.	
Аждаја се огласила.	
Џин је снажан.	

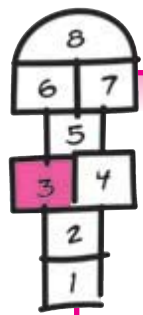
2. Подвуци у следећим реченицама неуправни говор:

„Децо, слушајте пажљиво како Милена говори! Она заиста има леп речник“, рекла је учитељица.

3. Кад за некога кажемо да има **леп речник**, то значи да та особа:

- има књигу у којој су сакупљене многе речи
- познаје и добро говори стране језике
- уме да говори сликовито и добро

Заокружи слово испред тачног одговора.

1. Повежи предмет/биће са одговарајућим речима из леве и десне колоне.

У СТВАРНОСТИ

ПРЕДМЕТ/БИЋЕ

У БАЈЦИ

крастача

чаробни

од стана

летећи

венчани

од змајевих одаја

шарени

крилати

оседлани

зачарана

2. Повежи израз с његовим значењем.

Живи у облацима.

Живи раскошно.

Живи од свог рада.

Не мисли на будућност.

Живи од данас до сутра.

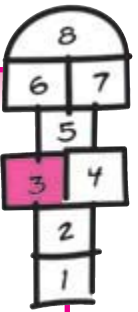
Као да не живи у стварности.

Живи на високој ноzi.

Живот му је леп.

Живи као у бајци.

Сам себе издржава.

1. Заокружи слово испред тачне тврдње.
- а) Умањенице су речи које означавају нешто умањено.
 б) Умањенице су исто што и скраћенице.
 в) Умањенице су речи које имају само један слог.

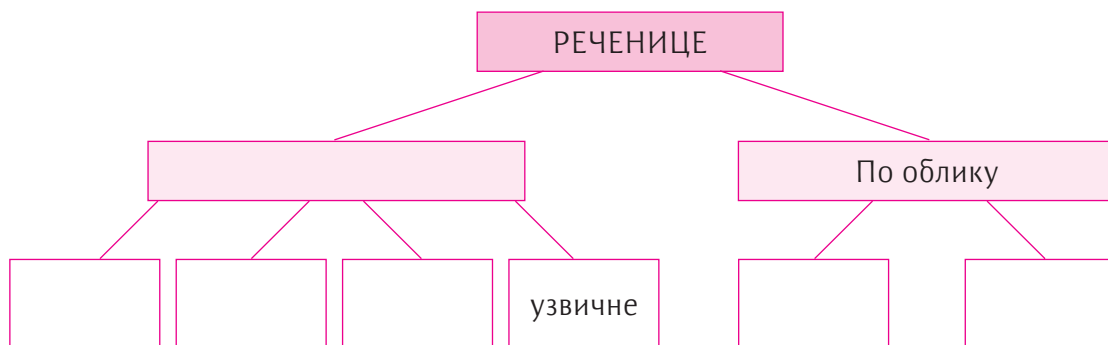

2. Шта је слово? Подвуци тачан одговор.
 Слово је писани знак за: **глас** **слог** **реч**

3. Прочитај текст и попуни празна поља.

По значењу реченице могу бити: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне.
 По облику реченице се деле на потврдне и одричне.

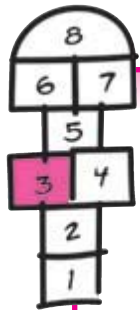
4. На основу реченице: **Не волим неред и неуредне људе**, допуни правописно правило о писању речце **не** уз именице, придеве и глаголе.

Не се пише _____
 (именице)

Не се пише _____
 (придеви)

Не се пише _____
 (глаголи)

Ово је страница једне читанке.

1. ДРУГАРСТВО	3
Друг другу, Драган Лукић	4
Босонози и небо, Бранислав Црквенић	7
Ko da to bude, Stevan Raičković	12
Бела Грива, Рене Гајо	14
Моје истраживање о читану	20
Извештај о истраживању	21
Сантац пшеничар и воденичар, Добрица Ђераф	23
Стрип	25
Бајка о дечаку и месецу, Брашко В. Радичевић	26
2. СЕТИ СЕ шта смо научили...	30
2. НАДЖЊЕВА СЕ МОМАК И ДЕВОЈКА	31
Наджњева се момак и девојка, народна весма	32
Meded, svinja i lisica, narodna pripovetka	35
Јесен, Војислав Илић	39
Од пашњака до научењака, Микојло Пушић	43
Пауково дело, Десанка Максимовић	47
Позно јесење јутро, Исидора Секулић	49
Кад смо били деца, Исидора Секулић	52
Виолина, Мирослав Демак	56
Шалмае вести	60
3. СЕТИ СЕ шта смо научили...	62

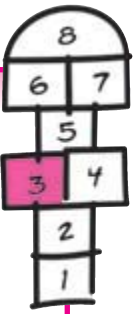
- 1. Из ког дела читанке је ова страница?
 - а) из упутства
 - б) из речника
 - в) из садржаја

Заокружи слово испред тачног одговора.

- 2. Шта можеш да сазнаш читајући текст са ове странице?

Са ове странице можеш да сазнаш:	Заокружи ДА или НЕ	
врсту неких књижевних дела	☒ ДА	☐ НЕ
поруку књижевног дела	☐ ДА	☐ НЕ
наслов књижевног дела	☐ ДА	☐ НЕ
имена писаца књижевних дела	☐ ДА	☐ НЕ
број странице на којој се налази текст који тражиш	☐ ДА	☐ НЕ
граматичка и правописна правила	☐ ДА	☐ НЕ

- 3. На којој страници можеш да обновиш оно што си научио/научила?

Ово је део **садржаја** једне књиге.

САДРЖАЈ	
Настанак земљишта	5
Водени цвет	6
Биљка компас	7
Порекло домаћих животиња	8
Неуморне радилице	9

1. Којој од следећих књига припада овај **садржај**?

- а) Животињско царство
- б) Врсте земљишта
- в) Познавање природе
- г) Биљни свет

Заокружи слово испред тачног одговора.

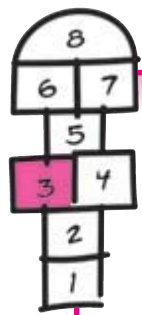
2. У кружић поред сваке реченице упиши број стране на којој се налази текст из којег је узета та реченица. Један пример урадили смо уместо тебе.

8 Све животиње које човек гаји постале су од дивљих предака.

Да би се добила само једна кашика меда, вредна пчела мора да слети на 60 000 цветова.

Маховина је биљка помоћу које можемо сазнати где је север, зато што расте на делу стабла окренутом у том правцу.

Некада давно чврсти део Земљине површине – копно – чиниле су само стене.

У једном уџбенику за енглески језик налази се и текст о компјутерској игрици.

ИНВАЗИЈА ВАНЗЕМАЉАЦА МОПИЈА

(Стави на пробу своје вештине и спаси планету Земљу!)

Армија злих црвених ванземаљаца Мопија напала је Земљу. Саградили су базу испод леда на Северном полу – огромну грађевину на три нивоа. Визи, главни компјутер, на највишем је нивоу. Мопији чувају све тунеле ласерским пиштољима.

Твој посао је да уништиш ванземаљце и искључиш главни компјутер. Имаш мини-подморницу и брзопалећи ласерски пиштољ. Али, буди пажљив! Мопији су поставили експлозивне рибице и делфине свуда унаоколо. Ако те погоде Мопији или те дотакне рибица, мораш да се вратиш на почетак игре.

1. Напиши:

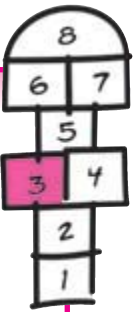
- Име ванземаљаца: _____
- Место базе: _____
- Број нивоа у бази: _____
- Твој задатак: _____
- Помоћ: _____
- Препреке: _____

2. Шта је требало да урадиш у претходном задатку?

- а) да покажеш своје вештине на компјутеру
- б) да изведеш закључак о односима ликова у тексту
- в) да пронађеш у тексту одређене податке
- г) да одредиш врсту текста

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Опиши једну игрицу. Треба да сазнамо ко су ликови, шта они раде и који је задатак играча.

Ово је компјутерска игрица описана у књизи *Информатика кроз иџру*.

КИРИКУ ПРОТИВ ВЕШТИЦЕ

Зла вештица Караба заробила је све одрасле мушкарце из једног села. Остао је само мали и неустрашиви Кирику.

Као прво, он мора да пронађе скривени извор да би спасао село од суше.

Следећи Кирикуов задатак јесте да стигне до Карабиног склоништа. На путу га нападају дивље звери, птице грабљивице и чудни инсекти...

Ако Кирику избегне та опасна створења, сусрешће се с вештицом. Зла вештица има трн у леђима. Кирику мора да га извади. Ако му то пође за руком, вештица ће се претворити у лепу девојку и ослободиће заробљене мушкарце из села.

1. Повежи линијом реченице из леве и десне колоне.

Ако Кирику извади трн из Карабиних леђа,

у селу ће престати суша.

Ако Кирику избегне опасна створења,

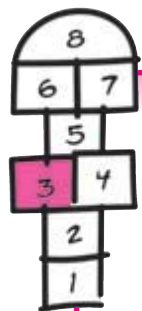
мушкарци из села биће слободни.

Ако Кирику пронађе скривени извор,

стићи ће до Карабиног склоништа.

2. Шта сазнајемо из текста *Кирику против вештице*?

Из текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
који су Кирикуови задаци у игрици	ДА	НЕ
како Кирику може да избегне опасна створења	ДА	НЕ
који су Кирикуови противници у игрици	ДА	НЕ
како је Караба заробила мушкарце из села	ДА	НЕ
како се вештица убола на трн	ДА	НЕ

1. Ово је задатак из уџбеника *Математика*. Допуни бројчаник на сату тако што ћеш уписати римске цифре које недостају.

2. У ком се уџбенику налази ова врста задатка?

На зид дужине 8 m окачена је полица. Колика је њена дужина ако је дужина слободног дела зида 6 m 6 dm?

- а) Познавање природе и друштва
- б) Информатика кроз игру
- в) Кућни огледи
- г) Математичке степенице

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Ово су реченице из три различита уџбеника. Напиши за које су предмете ти уџбеници.

Нота по трајању може бити: цела, половина, четвртина, осмина, шеснаестина...

Број два припада скупу природних бројева.

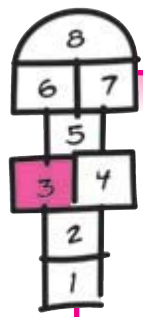
Именице имају два броја: једнину и множину.

3. СВЕТ ПРИРОДЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

КАКО ЈЕ ПОСТАЛА ДУГА

Једном давно, толико давно да се више нико не сећа када се то тачно догодило, на неком пространом пољу између две планине цвеће се расправљало која је боја најлепша и најважнија. Мало-помало па дође и до свађе.

– Најлепша је жута боја – рече маслачак. – То је боја Сунца, ватре, зрелог жита и воћа и, уопште, тоpline.

– А ја мислим да је најлепша плава боја – тврдио је различак. – То је боја неба, мора и река. Шта је важније за живот од ваздуха и воде?

– Најважнија је бела боја! – рече бела рада. – Да нема ње, ниједна друга боја не би постојала. То је боја дана и светлости.

– Ах, бела боја! – подругљиво рече купина. – Како видим, моја сусетка сматра да је она боја дана, а да сам ја боја ноћи јер сам црна. Кад она тако мисли, ја више нећу с њом да разговарам! – и купина окрете главу од беле раде.

– А колико значаја дајете мојој боји кад толико истичете себе? – узвикну булка и крв јој јурну у лице. – Моја боја значи: љубав, радост, весеље!

– Полако, полако – стаде да их умирује трава. – Зелена боја је боја младости и новог живота, па је зато најлепша и најважнија.

Цвет дан и ноћ је све то слушао, па се умеша и помирљиво примети да свака боја има своју лепоту и да су све боје подједнако важне.

– Ћути ти, неодлучна биљчице! – рече му свађалачки купина. – Ти ниси могао да се одлучиш која је боја најважнија, па зато имаш две боје: плаву и белу!

Цветић дан и ноћ уопште се не наљути, већ предложи да свако изнад себе истакне своју боју кад падне следећа киша. Боју коју киша опере, која избледи, неће узимати у обзир, а боју која се покаже најјачом и најпостојанијом прогласиће првом бојом.

Цвеће у пољу сложи се с тим предлогом. Кад је пала киша, свако је урадио како су се договорили. Међутим, кад је киша престала, све боје су се измешале и претвориле у једну велику светлу шару. Била је то дуга која је од сваког пољског цвета узела боју.

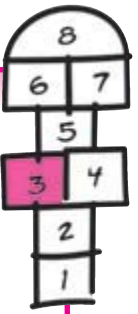
Цвеће је радосно гледало дугу која се протезала на небу јер је у њој свако имао своју боју. Тада дан и ноћ рече: – Као што видите, нико од нас није важнији од других. Ниједна боја није вреднија од друге, све боје су подједнако лепе и важне.

Од тада се дуга редовно појављује на небу после кише, до дана данашњег.

1. Напиши када и где се одиграла радња ове приче.

када: _____

где: _____

2. Повежи линијом цвет и боју коју је цвет хвалио. Једна боја је вишак.

бела	зелена	црвена	жута	плава
булка	бела рада	различак	маслачак	

3. Допуни табелу тако што ћеш уписати одговарајућу боју или оно што она представља у овој причи.

Боја	Шта боја представља
жута	
	небо, море, реке
црвена	
	ноћ
бела	
	младост и нов живот

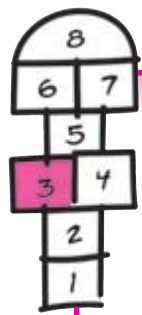
4. Заокружи биљку која је највећа **свађалица** у овој причи:
маслачак трава бела рада купина различак

5. Подвуци једном бојом део текста у којем купина објашњава зашто је дан и ноћ **неодлучна биљчица**.

6. Подвуци другом бојом део текста који представља **поруку** ове приче.

7. У кружиће упиши бројеве од 1 до 5, тако да редослед одговара току приче.

- Цвеће је било радосно јер је у дуги свако имао своју боју.
- Он је предложио да сваки цвет истакне своју боју на киши.
- Киша је измешала боје и оне су се претвориле у дугу.
- Цвеће се расправљало око тога која је боја најважнија.
- Дан и ноћ покушава да помири цвеће.

КИСЕЛЕ КИШЕ

Киселе кише настају тако што разни отровни гасови са земље (из фабрика, топлана, аутомобила) одлазе у висину. Тамо наилазе на облаке и спајају се с водом у њима. Киша из таквих облака штетно делује на све на шта падне.

Кад падне на шуме, спржи лишће, гране и стабла. Затим уђе у земљу, па је корен упија и биљка се храни затрованом водом. У шумама због тога има мање здраве хране за животиње.

Кад кисела киша падне у језеро, реку или поток, вода постаје нездрава за биљке и животиње које живе у тој води, за биљке које се њом заливају, као и за животиње које ту воду пију.

1. Подвуци део текста из којег се види да су киселе кише опасне по природу.

2. Шта ти мислиш: да ли се може спречити настанак киселих киша?

ДА или **НЕ**

Напиши зашто тако мислиш.

3. Подвуци предикате у следећим реченицама:

Киселе кише уништавају природу.

Киселе кише уништиле су природу.

Киселе кише уништиће природу.

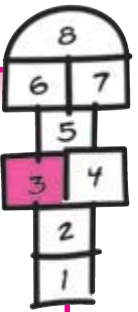
4. Следећу реченицу напиши у прошлом и будућем времену:

Корен биљке упија отровну воду.

▪ прошло време:

▪ будуће време:

ПОРУКЕ

1. У основној школи *Зелена долина* основан је ђачки парламент за заштиту животне средине. Ово су поруке које су написали ученици трећег разреда. На основу садржине поруке одреди шта ученици желе да заштите и то повежи са одговарајућом поруком.

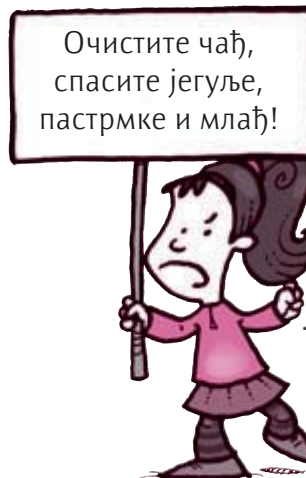
ваздух

животиње

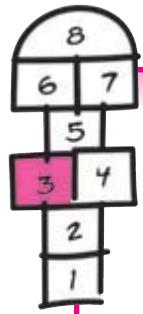
вода

земља

дрвеће

2. Шта или кога ти желиш да заштитиш? _____
 Напиши своју поруку.

ХИБЕРНАЦИЈА

Неке животиње у току зиме, када је хладно и нема довољно хране, постају неактивне, односно **хибернирају**. Улазе у неку врсту дубоког сна, спорије дишу, срце им спорије куца, троше мање енергије и температура тела им опада.

Животиње се морају припремити за **хибернацију**. Пре зиме много једу и стварају резерву енергије у виду дебелог слоја сала. Затим одлазе у склониште – на неко сигурно место, где је суво и на ком су безбедне, као што су пећине, јаме...

Животиње се буде кад им температура тела порасте, а то се дешава кад дође пролеће и кад напољу довољно отопли.

1. Зашто животиње постају неактивне током зиме?
 - а) Умориле су се током пролећа.
 - б) Угојиле су се током лета.
 - в) Назебле су због хладноће.
 - г) Чувају се од глади и хладноће.Заокружи слово испред тачног одговора.
2. Одакле животињама енергија коју троше током месеци хибернације?
 - а) од резерви хране у пећинама
 - б) од хране коју су појеле
 - в) од сунчеве светлости
 - г) од температуре у пећинамаЗаокружи слово испред тачног одговора.
3. Који би наслов најбоље заменио наслов *Хибернација*?
 - а) Дуга хладна зима
 - б) Зимски сан
 - в) Сигурно склониште
 - г) Резерве хранеЗаокружи слово испред тачног одговора.

ПАПАГАЈИ

Папагај је птица карактеристична за прашуме и шуме у жарким пределима. Веома дебео кљун не служи папагајима само да разбијају тврду љуску плодова него га користе и при хватању за гране. То су веома бучне птице које живе у групама, понекад веома бројним. Живе боје њиховог перја савршена су камуфлажа у опасним прашумама, и по њима се врсте разликују.

- 1. За шта папагају, према овом тексту, служи кљун?
 - а) да лепо пева
 - б) да прави буку
 - в) да се брани
 - г) да узима храну

Заокружи слово испред тачног одговора.

- 2. По чему се, према овом тексту, разликују врсте папагаја?

- 3. Каква је прашума у овом тексту?

- а) тамна
- б) зелена
- в) разнобојна

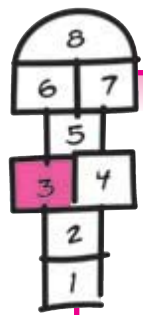
Заокружи слово испред тачног одговора.

- 4. Зашто се каже да папагају боја перја може да буде **савршена камуфлажа**?

- 5. Кад за некога кажемо да **прича као папагај**, то значи да:

- а) прича лепо и мудро
- б) понавља стално једно те исто
- в) говори јасно и гласно
- г) говори неразговетно

Заокружи слово испред тачног одговора.

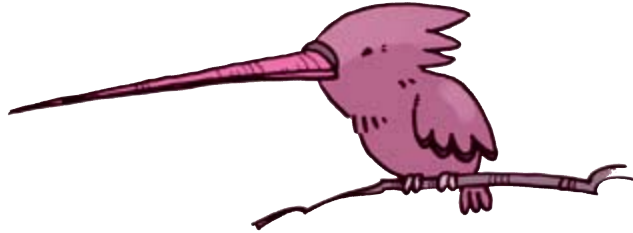
1. Који опис одговара птици са слике?
Заокружи слово испред тачног одговора.

А

Има ситно тело.
На глави има ћубу, а око
врата бело перје. Кљун
јој је мали и троугласт.

Б

Има ситно тело и кратак реп.
Кљун јој је веома дугачак и
танак. На врховима крила
има шару.

В

Има крупну главу и велике
очи. Кљун јој је закривљен.
На глави има пера која
обликом подсећају на уши.

2. Подвуци реченице на основу којих су нацртане животиње.

Волим да се сунчам.
Имам издужено тело и дуг врат.
Брз сам и окретан.

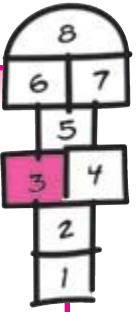

Храним се плодовима мора.
Одлично пливам и вешто роним.
Моја крила личе на пераја.

Позната сам по дугом китњастом репу.
Скачем с гране на грану.
Храним се семенкама и шумским плодовима.

1. Подвуци делове текста у којима је описана ајкула као животињска врста.

АЈКУЛА СА НЕЖНИМ СРЦЕМ

Ајкуле су обично витке, брзе и зле рибе, страх и трепет за становнике морских дубина и купаче. Али ајкула о којој ћете чути у овој причи није била зла. Напротив, имала је врло нежно срце. Била је и дебља и некако здепастија од других припадника свог рода, с којима се, уосталом, и није много дружила. Не знам само да ли је одебљала зато што је мање јурила кроз воду гонећи плен или је њена кротка нарав, њена љубазност била последица позамашног тела – ни код људи се не зна зашто су они дебљи обично и доброћуднији и блажи. Кратковидост је била једина

заједничка особина наше пријатељице ајкуле и сличних морских немани. Познато је да све ајкуле врло слабо виде. Али већини добар вид није ни потребан – својим њухом издалека осете плен, захваљујући невероватном слуху чују сваки његов покрет, а друго им није ни потребно. Кротка ајкула желела је сваког да види, сваког да воли, па је због тога набавила наочаре.

2. Када учитељ каже својим ученицима: **То и врапци знају**, значи да то:

- а) сви знају
- б) само најбољи знају
- в) знају само учитељи
- г) знају љубитељи птица

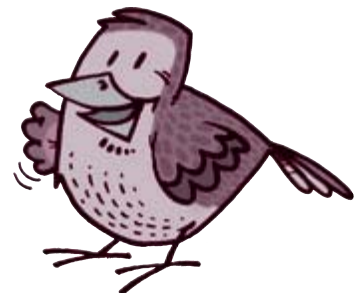
Заокружи слово испред тачног одговора.

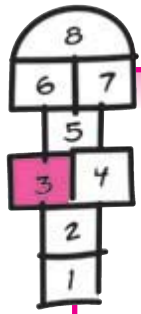
3. Београд је град отвореног срца. Симбол Београда је врабац. Зашто је симбол Београда врабац?

Зато што је врабац:

- а) мали и бојажљив
- б) бучан и досадан
- в) живахан и дружељубив

Заокружи слово испред тачног одговора.

ГАВРАН И ЛИСИЦА

1. У квадратиће поред реченица упиши бројеве од 1 до 5, тако да њихов редослед одговара редоследу догађаја у басни *Гавран и лисица*. Један број уписали смо уместо тебе.

- Ти си веома лепа птица! Био би савршен кад би само умео да певаш! – рече лисица гаврану.
- 1 Гавран је стајао на грани с комадом сира у кљуну.
- Лисица опази гаврана, приђе дрвету и поче да га хвали.
- Гаврану испаде сир из кљуна, а лисица зграби плен и побеже.
- Да би уверио лисицу да уме и да пева, гавран отвори кљун и загракта.

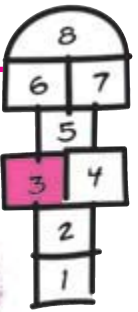
ДВЕ ПРИЧЕ

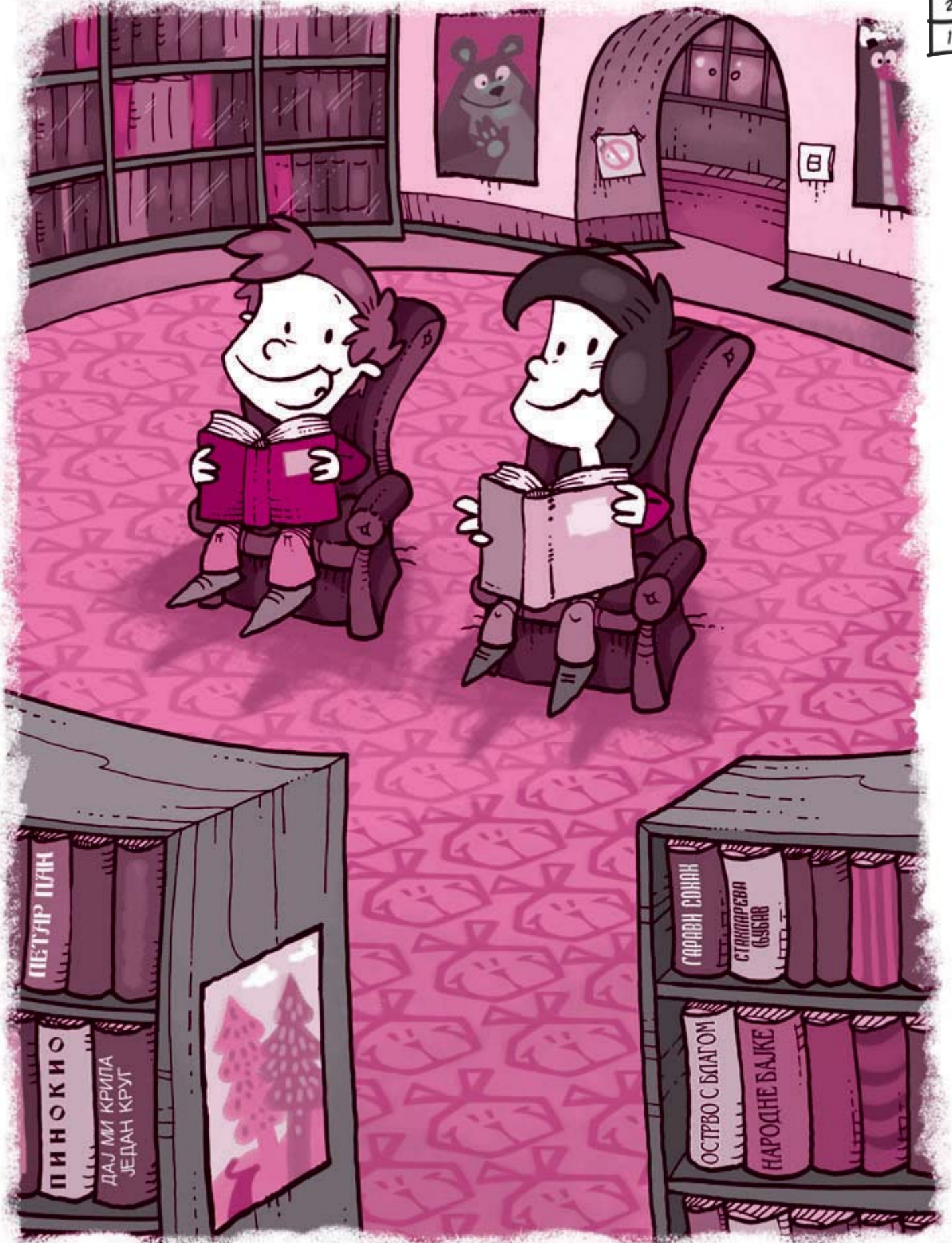
2. У ових седам реченица испричане су две кратке приче о лисици. Прва прича има три реченице, а друга четири. Реченице су испреметане. Словом **А** обележи реченице из једне приче, а словом **Б** реченице из друге приче. Ми смо започели, ти настави.

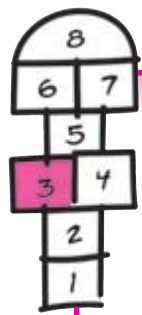
- А Лисица дође до винограда и на високој лози угледа зрео грозд.
- Б Ловац спази лисицу и појури је.
- Скакала је и скакала, али није успела да га дохвати.
- Кад је видела да не може да му умакне, леже и направи се мртва.
- Ловац дође до ње и спусти пушку да би ставио лисицу у џак.
- Нема везе, ионако је тај грозд кисео – рекла је лисица и отишла.
- Лисица то искористи и побеже.

4. КЊИГЕ О ДЕЦИ И ЗА ДЕЦУ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Прочитај текст о дечјем писцу Владимиру Андрићу.

Владимир Андрић је рођен у Обреновцу. Ишао је у Ваљевску гимназију, а Факултет драмских уметности завршио је у Београду. Пише и режира за децу. Ради у Дечјем програму ТВ Београд. На телевизији су приказиване његова луткарска серија *Лаку ноћ, децо* и позната емисија *Пустолов*, коју су радо гледали и одрасли. У позоришту је изведено шест његових драма. Објавио је књиге: *Најред љави, смеђи и црни*; *Вечерњи слон*; *Срце на зиду*; *Кроз југуре Обреновца*; *Дај ми крила један круј*.

1. Шта сазнајемо из овог текста о Владимиру Андрићу?

О Владимиру Андрићу из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
	ДА	НЕ
где је рођен	☒	☐
кад је завршио школу	☐	☐
где ради	☐	☐
како се зову његове луткарске серије приказиване на телевизији	☐	☐
у ком позоришту су извођене његове драме	☐	☐
које књиге је написао	☐	☐
ко је штампао његове књиге	☐	☐

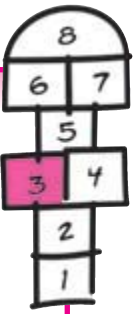
2. Допуни строфу стихом који недостаје. Стих је исти као и наслов једне од књига Владимира Андрића.

... ласто, ласто, буди друг

да надлетим луг

да одем на југ...

3. Напиши зашто си за стих који недостаје изабрао/изабрала баш тај наслов.

1. Повежи наслов бајке с реченицом која тој бајци припада. Један наслов је сувишан.

Снежана и седам патуљака

Пепељуга

Принц Жабац

Мачак у чизмама

Трнова Ружица

1. Иако је била прљава и у поцепаној хаљини, принц јој је обуо ципелицу.

2. Принц је био тужан кад је угледао девојку коју је маћеха отровала јабуком.

3. Принц је прошао кроз врт зарастао у жбуње и дошао до успаване лепотице.

4. Принцеза је пољубила зелену животињицу и она се претворила у принца.

2. Напиши број реченице у којој је:

- описано принчево осећање _____
- описан изглед девојке _____
- описано место радње _____

3. Пажљиво прочитај текст и упиши речи које недостају.

Била једном једна _____ која је маштала да постане принцеза. Стрпљиво је чекала да се на _____ појави млади _____ из њених снова. Прешавши седам _____ и седам _____, он је једног дана заиста дошао и одвео девојку у свој _____. Живели су дуго и срећно, као у _____.

4. Који наслов највише одговара овом тексту?

- а) Испуњено обећање
- б) Остварена жеља
- в) Случајан сусрет

Заокружи слово испред тачног одговора.

О ДЕЧАКУ У МОМ СОКАКУ

Једном дечаку
у мом сокаку
обећали
погодите шта

Истом дечаку
у мом сокаку
нису купили
погодите шта

Тужан је био
што није добио
Па је много
погодите шта

1. Подвуци у стиховима две речи које се римују.
2. О чему говоре ови стихови?
 - а) о дечаку ком одрасли нису испунили обећања
 - б) о дечаку који није веровао обећањима одраслих
 - в) о дечаку ког су одрасли размазили
 Заокружи слово испред тачног одговора.
3. Шта је дечак, по твом мишљењу, радио на крају песме?

4. Претвори потврдну реченицу у одричну и одричну у потврдну.
Одрасли су дечаку купили обећани поклон.

Дечак није добио обећани поклон.

5. Која реч може да замени реч **сокак** у следећој реченици, а да њен смисао остане исти?
Позвао сам другове из одељења да у мом сокаку играмо кошарку.
 - а) кућа
 - б) улица
 - в) град
 Заокружи слово испред тачног одговора.

Прочитај стихове из три песме.

1

Ја тугујем, и шта је ту смешно
Заљубих се, прво, па погрешно...
... Сад ћу рећи сваком пољском цвету:
Није она једина на свету!

2

Заљубила се Наташа.
Неће да носи старе патике.
Пред огледалом стално се чешља
има слабу из математике.

3

Станује на трећем спрату
Често иде доле
Има брата маму тату
Из исте смо школе

1. Повежи питање и одговор.

Да ли је...

... дечаку из прве песме узвраћена љубав?

јесте

... девојчица из друге песме заљубљена?

можда

... девојчици из друге песме стало до тога да лепо изгледа?

јесте

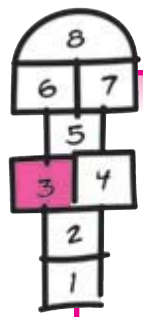
... девојчица о којој говори дечак у трећој песми заљубљена у тог дечака?

није

2. У трећој строфи песник није написао реченичне знаке.
Напиши их ти уместо њега, тако да сваки стих буде потпуна реченица.

Станује на трећем спрату
Често иде доле
Има брата маму тату
Из исте смо школе

МАРАМА

Јоца је јутрос постао каубој. Он има црвену мараму везану преко уста. Озбиљан је. Намрштио се. Можда ће неког пресрести? Можда ће извршити неки давно припремљен напад? Можда ће зауставити поштанска кола? Данас Јоца изгледа опасно!

Али ... шта је то? Јоца плаче. Хвата се за лице рукама. Више није опасан, већ уплашен. О, па то Јоцу боли зуб! А мама, мама му је везала топлу мараму преко уста.

1. Ако је тврдња тачна, заокружи **Т**, а ако је нетачна, заокружи **Н**.

Тврдња:

Јоца има мараму зато што га боли зуб.	Т	Н
Јоца има мараму зато што глуми каубоја.	Т	Н
Јоца је уплашен зато што га боли зуб.	Т	Н
Јоца је озбиљан зато што припрема напад.	Т	Н

2. Препиши из првог пасуса једну реч која нам открива да писац не зна шта ће Јоца урадити. _____

3. У тексту је подвучено једно питање. Ко је поставио то питање?

- а) мама
- б) Јоца
- в) писац

Заокружи слово испред тачног одговора.

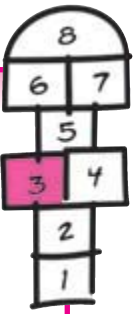
4. Претвори узвичну реченицу: **О, па то Јоцу боли зуб!** у обавештајну и упитну.

- обавештајна: _____
- упитна: _____

5. Повежи реченицу са одговарајућим глаголским временом.

Јоца је јутрос постао каубој.	садашње време
Он има црвену мараму.	будуће време
Јоца ће неког пресрести.	прошло време

6. Подвуци у тексту три придева која описују Јоцин изглед.

СЛОБОДНО ВРЕМЕ

Једном Јоци стално се догађа да домаће задатке пише на брзину или да их преписује у школи пред час.

Али то је сасвим разумљиво ако се зна шта све тај јадни Јоца мора да уради у току једног дана.

Прво, он мора да одигра једну утакмицу с Мишом.

После тога мора да се потуче с Мишом.

После тога мора да звижди степеништем.

После тога мора да стоји на балкону и да кроз једну цевчицу дува зрна грашка на пролазнике.

А после тога је страшно жедан и мора да пије воде.

А кад је већ код чесме, онда мора да узме татину четкицу за бријање и да њоме насапуни лице, и да мало насапуни своје руке, и да мало насапуни своје ципеле... А после тога ... ето – мора брзо да пође у школу.

Видите, па тај сироти Јоца нема времена, нема ни једног јединог тренутка слободног времена! И онда, онда му се, наравно, не може ни замерити што домаће задатке увек мора да пише на брзину – пред сам полазак у школу.

1. Обележи сличице бројевима од 1 до 4, тако да њихов редослед одговара току приче.

2. Повежи Јоцино понашање и особину коју таквим понашањем показује.

Какав је Јоца кад:

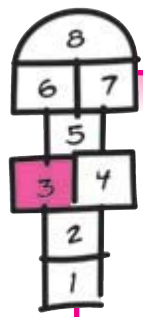
- насапуни ципеле четкицом за бријање
- невоспитан
- дува зрна грашка на пролазнике
- несташан
- преписује домаћи задатак у школи
- сналажљив

3. Да ли је, по твом мишљењу, Јоца добро користио слободно време?

ДА НЕ

Објасни зашто тако мислиш.

ПРИМЕРИ

1. Учитељица је тражила од ученика да на примерима објасне шта значе ове пословице:

1. Пријатељ се у невољи познаје.
2. Ко високо лети, ниско пада.
3. Боље је умети него имати.
4. Далеко од очију, далеко од срца.

Ово су примери које је написао Бојан. У кружић поред сваког примера упиши број пословице на коју се Бојанов пример односи.

- То је кад се Љиља одсели, па те заборави.
- Када се неко прави важан и после испадне будала.
- Када си гладан, а друг ти да пола ужине.
- То је као кад неко има бицикл, а не уме да вози.

РАСПОРЕД ЧАСОВА

У распоред часова није уписано све што се учи у школи. Није уписано, на пример, другарство, а то није уписано у распоред часова зато што се учи на свим часовима, па и на великом и малом одмору, на путу од куће до школе и од школе до куће...

Другарство се учи свуда и сваког часа се оцењује. Ако неко не зна и неће да научи да буде друг, то ће одмах сви оценити оценом – недовољан. Биће то оцена која ће му кварити успех, ма како добро знао све остало.

	СРПСКИ ЈЕЗИК	МАТЕМАТИКА	ДРУГАРСТВО
БОЈАН			4
ЉИЉА			5
ЈАНКО			5
МИЉИЦА			3
ТАЊА			2

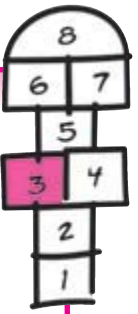
2. Шта је циљ овог текста?

- а) да наброји школске предмете
- б) да истакне значај другарства
- в) да опише доброг друга
- г) да опише шта све учитељ оцењује

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Како се, по твом мишљењу, добија одлична оцена из другарства?

ХА-ХА-ХА...

За добру шалу увек има прилике. И у школи, и код куће, и у игри. Само, неки не знају шта је шала, па почну да се кревеље за време школског часа. Мисле да је згодно и шаљиво да се баш на часу прави џумбус. Али то није шала. То је сметање. То је недисциплина...

Неки, опет, мисле да је шала то кад се ругају другима. Мисле да је смешно кад опонашају хrome људе или децу, кад исмевају децу која носе наочаре или се ругају некоме ко муца. То никако не може бити шала. То је ружно понашање.

Неки мисле да је добра шала ако неком подметну ногу, па тај падне, а они се слатко смеју. Али тек то није шала. То је грубост.

Треба знати шалити се. То је велика и лепа вештина.

1. Заокружи слово испред реченице која изражава поруку овог текста.
 - а) Тешко оном ко се често шали.
 - б) Није свака шала права шала.
 - в) Смех је најбољи лек кад си тужан/тужна.

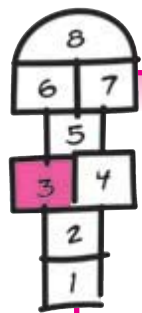
2. Повежи реч и врсту којој та реч припада.

▪ шала	▪ глагол
▪ шаљив	▪ именица
▪ шалити се	▪ придев

3. Кад неко уме да се шали, кажемо да је он _____.

4. Реч **опонашати** значи:
 - а) понашати се лепо
 - б) имитирати некога
 - в) противити се некоме
 Заокружи слово испред тачног одговора.

5. Објасни шта значи израз **правити џумбус**.

ПИНОКИО

Пинокио је преноћио у граду који се звао Замка за Глупане. Ту се сусрео с Лисицом и Мачком. Заједно су напустили град чим је свануло. Отишли су до чудесног поља. Онда су Лисица и Мачак предложили Пинокију да посеје своје златнике јер су хтели да га преваре...

1. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
где се налази град Замка за Глупане	ДА	НЕ
кога је Пинокио срео у граду	ДА	НЕ
каква је била намера Лисице и Мачка	ДА	НЕ
да је Пинокио посејао златнике	ДА	НЕ

2. Прочитај рецепт који су Лисица и Мачак дали Пинокију у граду Замка за Глупане.

Како да постанеш богат

Пољуби златнике које имаш.

У пољу ископај рупу и у њу стави златнике.

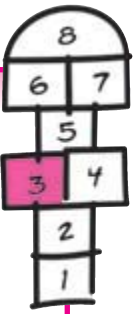
???

Кад порасте дрво, обери златнике са грана.

Заокружи слово испред реченице која недостаје у рецепту.

- а) Залиј златнике, па их стави у рупу.
- б) Рупу затрпај и редовно је заливај.
- в) Залиј рупу, па у њу стави златнике.
- г) Стави златнике у ископану рупу.

ТРИ КРОЈАЧА

1. Прочитај текст и састави питања за наведене одговоре.

Три кројача отворе радње у једној улици. Послови су им ишли сасвим слабо јер је конкуренција била велика. Да би привукао што више муштерија, први кројач постави изнад своје радње таблу с натписом: *Најбољи кројач у трагу*.

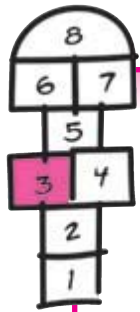
питања	одговори
	У једној улици.
Како су кројачима ишли послови?	Сасвим слабо.
	Јер је конкуренција била велика.
	Први кројач.
	Да би привукао што више муштерија.
	<i>Најбољи кројач у трагу</i>

РАК КРОЈАЧ

2. У кружиће упиши бројеве од 1 до 5, тако да редослед одговара току приче. Један број је већ уписан.

- У великом виру, близу белутка где је Рак Кројач становао, рибице су решиле да приреде забаву.
- 4 Рак Кројач је успео да својим руменкастим маказама расече торбу и врати се у вир до свог белутка.
- Долазећи на забаву, рибице су приметиле да је белутак одваљен, а затим су виделе како нека деца стављају Рака Кројача у торбу.
- Под великим белутком у реци живео је Рак Кројач, који је био надалеко чувен по свом занату.
- Док је забава у виру трајала, Рак Кројач је, испод белутка, причао својој деци како је успео да побегне из торбе.

ИЗНЕНАЂЕЊЕ У ВОДИ

(прича једног истраживача)

Кумевава и ја пошли смо да уловимо рибу за ручак.

После дугог и узалудног трагања најзад сам угледао нешто што је сигурно било риба. Ево је, скоро је под нама...! Испружих десну руку, у којој сам стезао харпун, затегнух све мишиће на телу до крајњих граница и свом снагом зарих харпун у воду.

Не губећи ни секунда, зграбих конопац којим је харпун био везан да улов не умакне. Али у истом тренутку осетих електрични удар, тако снажан да сам пао на дно чамца, као да ме неко треснуо у главу. Док сам још лежао на леђима и дрхтао од струје и од узбуђења, мој сапутник поче грохотом да се смеје, држећи се за голи трбух.

– Њикучап не знати шта је електрична јегуља?! Кумевава одмах видео, али не хтети ништа речи. Најбоље се научи кроз властито искуство. То никад више не заборавити.

– Пакостан си, дечаче Кумевава. Могао си да ме упозориш!

Кумевава одмах ухвати конопац и поче да га вуче. Мало-помало, појави се на површини воде харпун, а на његовом крају дуго змијасто тело јегуље. Била је дуга два метра.

– Је ли, Кумевава, како то да тебе није протресла струја која мене само што није убила? Па ти држиш исти конопац!

– Да, али јадна риба истрошита сву струју на Њикучапа, па не остати ништа за Кумеваву! – рече дечак кроз смех.

Једва смо успели да заједно увучемо јегуљу у кану јер се очајнички борила да се спасе или бар да изврне чамац. Био сам поносан на свој улов и чак сам био спреман да заборавим на срамотни пад који сам због њега претрпео.

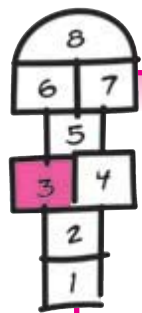

- **1.** Ко је Кумевава?
 а) Њикучапов син
 б) индијански поглавица
 в) дечак Индијанац
 Заокружи слово испред тачног одговора.
- **2.** Шта се догодило кад је Њикучап забио харпун у јегуљу?
 Подвуци део текста из којег се то може видети.
- **3.** Препиши из текста речи на основу којих се може нацртати јегуља.

- **4.** Којим редом су се смењивала осећања истраживача у овој причи?
 а) страх, љутња, узбуђење, понос
 б) страх, узбуђење, понос, љутња
 в) узбуђење, љутња, понос, страх
 г) узбуђење, страх, љутња, понос
 Заокружи слово испред тачног одговора.
- **5.** Да ли је Кумевава пакостан зато што није упозорио Њикучапа?
ДА НЕ
 Објасни зашто тако мислиш.

- **6.** Напиши план за препричавање ове приче.
 ▪ Кумевава и истраживач лове рибу.
 ▪ _____
 ▪ _____
 ▪ _____

ОСТРВО С БЛАГОМ

(Одломак)

Зовем се Џим Хокинс и моји родитељи власници су крчме *Адмирал Бенбау*. Наш једини гост, капетан Бил, као и сваког јутра пре тога, изашао је да осматра море кроз један стари дурбин. Док сам ја постављао сто за доручак, изненада се иза мене појавио човек чудног изгледа. – Да ли је овде одсео мој стари и драги пријатељ капетан Бил? – викнуо је. – Да, господине – одговорих. – Али тренутно није овде. Он се насмеја: – Реци капетану Билу да је овде био његов пријатељ Црни Пас. Сумњам да ће се то буре рума обрадовати мојој посети. Дај му ово писмо. До скорог виђења, дечаче – и он се удаљи, певушећи стару и познату морнарску песму.

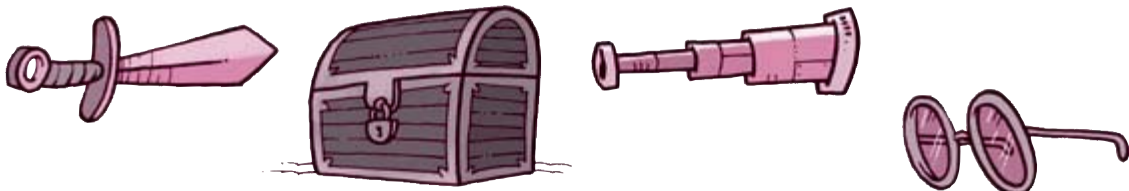

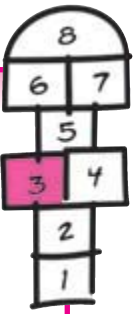
Када се капетан Бил вратио и када сам му предао писмо Црног Пса, он побледе и упита ме slabим гласом: – Да ли је с њим био један висок и крупан човек који има само једну ногу? – Не, господине, био је сам и рекао ми је да је ваш пријатељ! – одговорих. – Црни Пас мој пријатељ! Каква идеја! – Кад је прочитао садржај писма, телом му прође дрхтај и папир му испале из руке. Ја га подигох и видех да су биле написане само ове речи: „То ће бити вечерас!”

- 1. Заокружи слово испред тачне тврдње.
 - а) У крчми *Адмирал Бенбау* било је много гостију.
 - б) Било је јутро када је Црни Пас дошао.
 - в) Капетан Бил и Црни Пас су пријатељи.

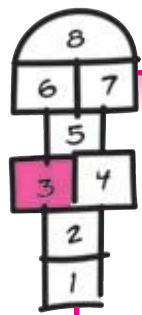
- 2. Кад би се наведени текст играо на позорници, шта би позорница требало да представља?
 - а) крчму
 - б) морску обалу
 - в) острвоЗаокружи слово испред тачног одговора.

- 3. Заокружи предмет који сигурно припада капетану Билу.

4. Заокружи слово испред имена лика који прича ову причу.
- а) капетан Бил
 - б) Црни Пас
 - в) Адмирал Бенбау
 - г) Џим Хокинс
5. Једном линијом подвуци ликове који се **појављују** у овом тексту, а двама линијама подвуци ликове који се **помињу** у овом тексту. Један лик је сувишан.
- капетан Бил
 - човек с једном ногом
 - Црни Пас
 - Џим Хокинс
 - родитељи Џима Хокинса
 - свирач у крчми
6. Кад Црни Пас за капетана Била каже да је **буре рума...**
- а) он му се диви
 - б) он му прети
 - в) он му завиди
 - г) он му се руга
- Заокружи слово испред тачног одговора.
7. Препиши реченицу из које сазнајемо да ће се Црни Пас вратити.
-
8. Када је прочитао писмо, капетан Бил се:
- а) обрадовао
 - б) разбеснео
 - в) смирио
 - г) уплашио
- Заокружи слово испред тачног одговора.
9. Доврши текст тако што ћеш у неколико реченица написати шта се те вечери догодило капетану Билу.
-
-

УЖИНА И КИШОБРАН

(Девојчица једе ужину. Прилази јој дечак.)

ДЕЧАК: Дај пола!

ДЕВОЈЧИЦА: Не дам!

ДЕЧАК: Нема везе!

ДЕВОЈЧИЦА: Има везе! Знаш ти врло добро да то има везе са – кишобраном!

ДЕЧАК: Ужина има везе са кишобраном?! Измишљаш!

ДЕВОЈЧИЦА: Па, не баш са целим кишобраном! Пола моје ужине има везе с пола твог кишобрана! Киша пљушти, а ја те питам да ме примиш испод пола кишобрана! А ти кажеш: – Не може! Треба ми цео! – Е, ето, сад мени треба цела ужина!

ДЕЧАК: А сутра?

ДЕВОЈЧИЦА: Сутра бих ти дала пола ужине само ако данас после школе пљусне киша, а испод твог кишобрана буде места и за мене!

(Дечак наједанпут отрчи некуда.)

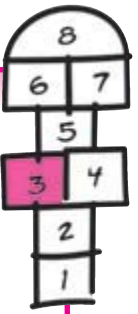
ДЕВОЈЧИЦА: Хеј, куда ћеш?

(Дечак се враћа с кишобраном.)

ДЕЧАК: Ево ти цео кишобран! Али да ми данас даш пола ужине! Ко зна да ли ћу сутра бити оволико расположен за ужину?! А могло би да се догоди да твоја мама спреми за ужину нешто што ја не волим оволико! Ове крофне с пекмезом знам да волим, а за остало нисам сигуран!

ДЕВОЈЧИЦА: _____

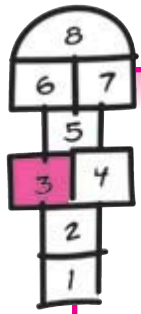

1. Шта означавају речи које су написане у загради?
 а) шта глумци треба да раде
 б) шта глумци треба да говоре
 в) шта глумци треба да обуку
 Заокружи слово испред тачног одговора.
2. Где и када разговарају ДЕЧАК и ДЕВОЈЧИЦА?
 а) у школи, за време часа
 б) у школи, за време одмора
 в) на излету, за време ужине
 Заокружи слово испред тачног одговора.
3. Шта ДЕВОЈЧИЦА замера ДЕЧАКУ?

4. Зашто је ДЕЧАКУ баш тог дана било стало да поделе ужину?

5. Заокружи слово испред две кључне речи у тексту.
 а) ужина, пекмез
 б) звоно, крофне
 в) кишобран, одмор
 г) крофне, кишобран
6. Који облик казивања препознајеш у овом тексту?
 а) приповедање
 б) дијалог
 в) описивање
 Заокружи слово испред тачног одговора.
7. Зашто ДЕЧАК није примио ДЕВОЈЦИЦУ под кишобран?
 а) себичан је
 б) уображен је
 в) стидљив је
 Заокружи слово испред тачног одговора.
8. Врати се на текст и допиши разговор између ДЕЧАКА и ДЕВОЈЧИЦЕ.
 ДЕВОЈЧИЦА: _____

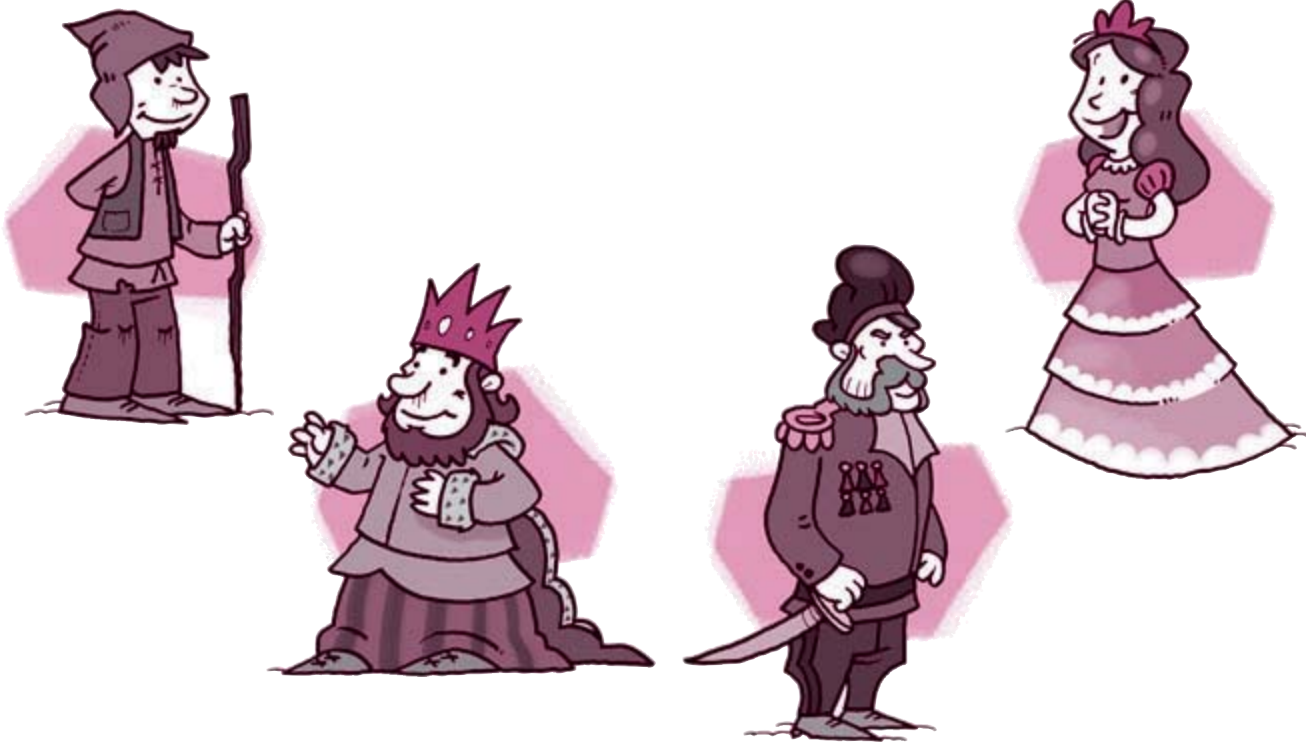
Ово је сцена из дечје представе *Плава боја снијега*.

Волим Кризантему,
ал' нешто не ваља,
ја – обичан пастир,
она – кћерка краља.

Оче, мени нема мира,
нећу Разбиноса,
хоћу мог пастира.

Па зар тај Калопер,
тај пробисвет,
мислиш да може
бити краљев зет?!

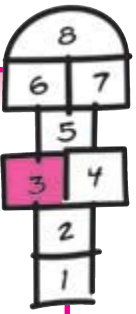
Ја сам генерал
Разбинос, тврда глава,
Обожавам кћерку
краља Караслава.

1. Повежи линијама ликове и њихова имена.

- принцеза
- генерал
- краљ
- пастир
- Разбинос
- Караслав
- Калопер
- Кризантема

2. Повежи на цртежу ликове с текстом који ти ликови изговарају.

Позориште *Пан шеаџар* објавило је на свом сајту да је 15. октобра изведена премијера дечје представе *Цицибан карта*.

Радња представе *Цицибан карта* дешава се у лавиринту Краљице Карте, која је на превару заробила све јунаке бајки и цртаних филмова. Краљица је зачарала патуљка Тупка (из бајке *Снежана и седам њашуљака*) и помоћу њега заробила остале ликове. Међутим, Црвенкапа и Олива успевају уз помоћ Цицибан карте да ослободе заробљене ликове.

1. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
где се дешава радња представе	☒ ДА	☐ НЕ
кога је заробила Краљица Карта	☐ ДА	☐ НЕ
зашто патуљак Тупко помаже Краљици	☐ ДА	☐ НЕ
како је Краљица Карта зачарала Тупка	☐ ДА	☐ НЕ
ко ослобађа заробљене ликове	☐ ДА	☐ НЕ
како изгледа Цицибан карта	☐ ДА	☐ НЕ

2. Шта значи реч **премијера** у реченици: Премијера представе *Цицибан карта* била је 15. октобра?

То значи да је тада:

- а) представа први пут изведена
- б) била прва проба представе
- в) написан текст за представу

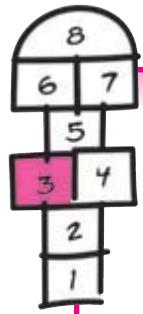
Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Информације о представи *Цицибан карта* узете су са **сајта** позоришта Пан театар.

Сајт је:

- а) страница на Интернету
- б) плакат за представу
- в) новински оглас

Заокружи слово испред тачног одговора.

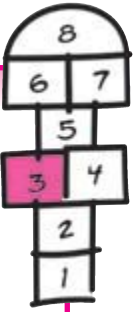

МАГАРАЦ

1. У празне облачиће упиши одговарајуће бројеве реченица тако да добијеш стрип. Један број је већ уписан.

1. Баш сам се уморио!
2. Што идете пешке кад имате магарца?
3. Пих! Отац јаше, а син пешачи!
4. Гле, два магарца на јадној животињи!
5. Сине, свету се не може угодити!
6. Брука! Отац пешачи, а син јаше!

ПЕТАР ПАН

(Одломак)

– Ја не желим да одрастем – рече Петар Пан. – Чуо сам како отац и мајка расправљају о томе шта ћу постати кад одрастем и одмах сам побегао од куће. Желим да останем дечак заувек!

– Оох! – изненађено узвикну Венди. – Али, како мислиш то да постигнеш?

1. Подвуци у тексту пишчеве речи.

2. Зашто, по твом мишљењу, Петар Пан жели да остане дечак заувек?

3. Повежи реченицу са одговарајућим глаголским временом.

▪ Побегао сам од куће.	▪ садашње време
▪ Ја не желим да одрастем.	▪ будуће време
▪ Остаћу дечак заувек.	▪ прошло време

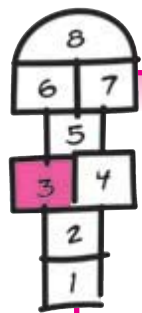
4. Текст о Петру Пану и Венди напиши у неуправном говору.

5. Подели по улогама следеће реченице. Напиши шта говори Петар Пан, а шта Звончица.

Петар Пан је тужним гласом рекао Звончици да је изгубио своју сенку. Она му је шапула да зна где се његова сенка налази.

- Петар Пан (тужно): _____
- Звончица (шапуће): _____

У књизи *Дечје игре некад и сад* описано је неколико врста игре школица. Једна од њих зове се *Пуж*.

ПУЖ

На бетону се нацрта велика школица спиралног облика с пољима – прстеновима, која подсећа на пужеву кућицу. Прстенови су неједнаког облика и величине.

У игри су два, највише три играча. Сваки играч бира по један прстен и у њега уписује почетно слово свог имена или цело име.

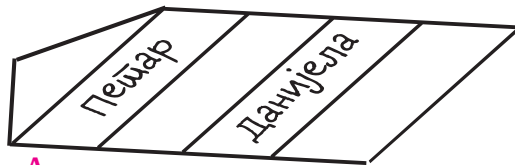
Полазећи од највећег прстена, играч на једној ноzi скаче из једног прстена у други и мора да прескочи прстен који је обележен именом другог играча. Обема ногама може да стане само у прстен обележен својим именом, као и у најмањи, последњи прстен, који је увек слободан, а предвиђен је за окретање и одмор играча.

Победник је играч који без грешака стигне до краја пужеве спирале и назад, до излаза из ње.

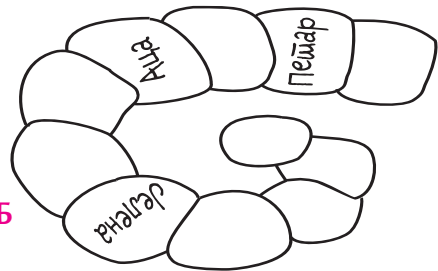
Слична овој игри је школица *Кућица*. Овој школици деца су додала кров и она заиста личи на кућицу.

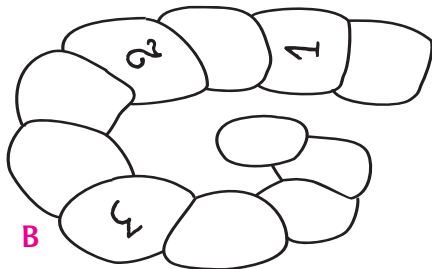
1. Заокружи слово испред школице *Пуж*.

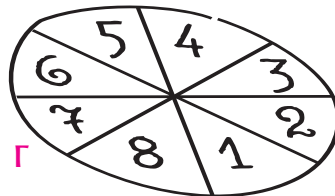
А

Б

В

Г

2. Заокружи име детета које је у праву.

Петар: У школици *Пуж* тачно се зна колико прстенова треба да нацрташ.

Аца: У школици *Пуж* могу да станем са две ноге само у два прстена.

Јелена: У последњи, најмањи прстен школица имаш право да упишеш своје име.

Данијела: Школица *Пуж* не личи ни на једну другу врсту школица.

3. Текст *Пуж* садржи четири дела. Напиши шта је описано у сваком делу.

1. _____

2. припрема за игру

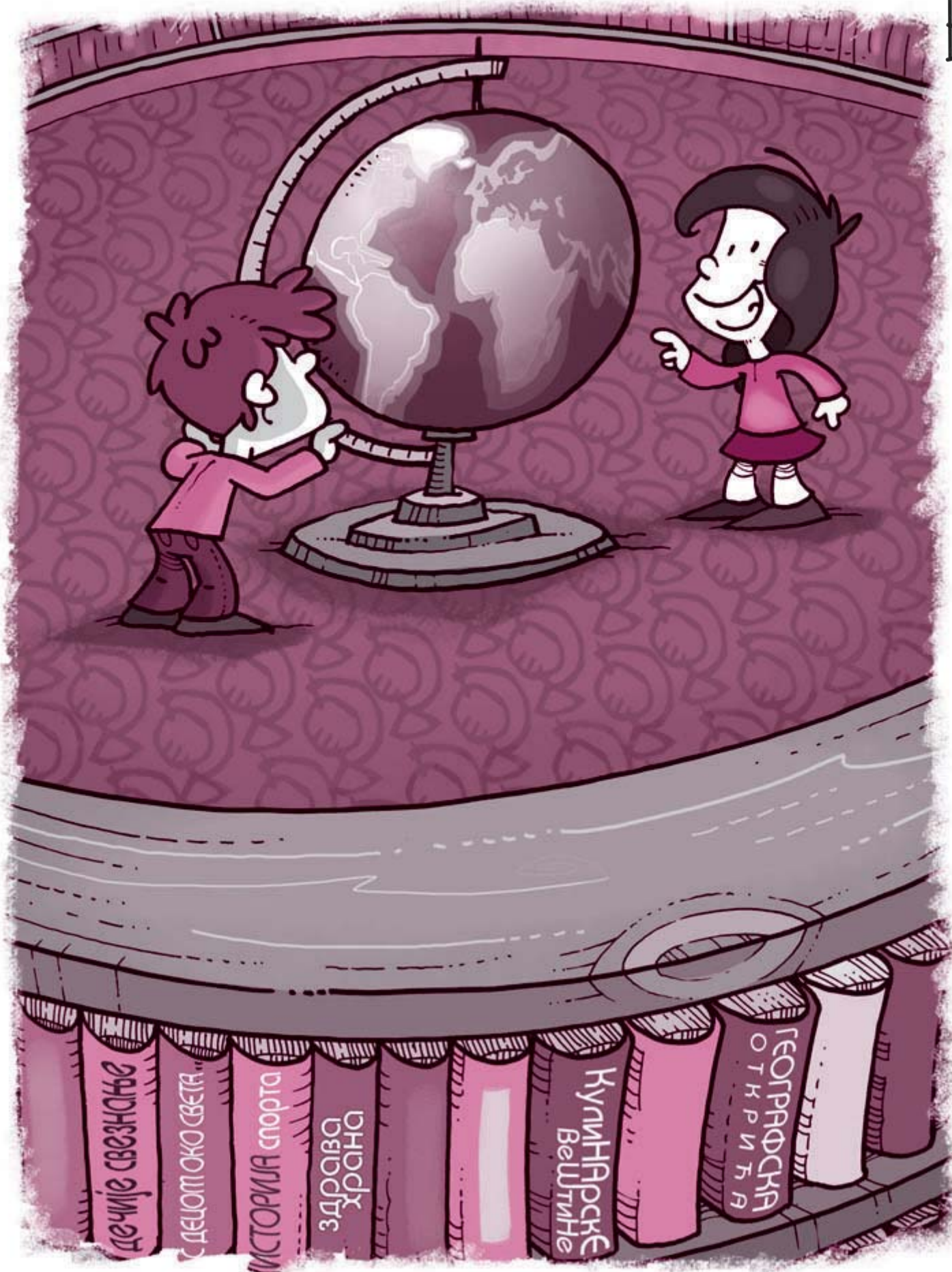
3. _____

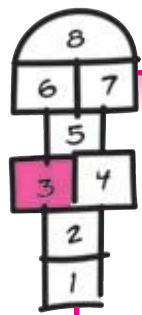
4. _____

5. ЗЕМЉЕ, ЉУДИ, ОБИЧАЈИ

8	
6	7
5	
3	4
2	
1	

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

БРОДОВИ

Текст 1

Пре више од 500 година Кристифор Колумбо запловио је на броду *Санџа Марија* преко Атлантског океана и стигао до непознате земље. Био је уверен да је дошао до Индије, а у ствари – то је била Америка.

Текст 2

Године 1805. енглеска морнарица сукобила се с француским и шпанским бродовима на Атлантском океану. Тада је на броду *Викџорија* погинуо енглески командант Нелсон, али су Енглези заробили више од 20 непријатељских бродова.

Текст 3

Брод *Титаник* је 10. априла 1912. године запловио из Енглеске према Америци. Нажалост, била је то његова прва, али и последња пловидба. Док је пловио Атлантским океаном, брод је ударио у огромну санту леда и потуноу је заједно са својих 1 517 путника.

1. Допуни следеће реченице:
- Колумбов брод звао се _____.
 - *Титаник* је ударио у _____.
 - Командант на броду *Викџорија* био је _____.
2. Уколико је тврђење тачно, заокружи **Т**, а ако је нетачно, заокружи **Н**.

Колумбо је пошао на пут с намером да открије Америку.	Т	☒ Н
Пре него што је потуноу, брод <i>Титаник</i> је пловио многим морима.	Т	Н
У поморској бици 1805. године Енглези су освојили богат ратни плен.	Т	Н
<i>Титаник</i> је био теретни брод на којем није било путника.	Т	Н

3. Повежи линијом број текста с претходне странице и књигу у којој се тај текст налази. Једна књига је сувишна.

Текст 1

Текст 2

Текст 3

4. Имајући у виду време када су се догађаји одиграли, заокружи **могуће** или **немогуће**.

Пловећи Атлантским океаном, бродови <i>Санџа Марија</i> и <i>Викторија</i> могли су се сусрести.	могуће	немогуће
Капетан Нелсон могао је да зна како се звао Колумбов брод.	могуће	немогуће
Капетан <i>Тишаника</i> могао је да учествује у бици у којој је погинуо Нелсон.	могуће	немогуће

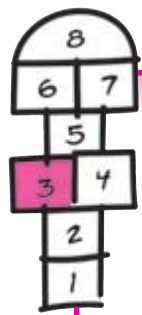
5. Шта је заједничко за ова три текста о бродовима?
- У сва три текста наведено је име брода и његовог капетана.
 - У сва три текста наводе се догађаји који су се одиграли у исто време.
 - У сва три текста помињу се бродови који су пловили по истом океану.
- Заокружи слово испред тачног одговора.

6. Напиши словима **бројеве** из следећих реченица:

- Енглези су заробили више од 20 непријатељских бродова.

- Колумбо је пре 500 година стигао до непознате земље.

- Тишаник* је потонуо заједно са својих 1 517 путника.

ГРАДОВИ

- У центру Москве налазе се прелепе цркве, палате и звоници. Испред зидина Кремља је Црвени трг, а на супротној страни је једна од најлепших руских цркава – црква Василија Блаженог с величанственим куполама.
- Париз је град светлости. Његови булевари, споменици и музеји заустављају дах многобројним туристима. У том граду налази се најпознатији француски музеј – Лувр.
- Рим називају вечним градом јер се у њему још увек могу видети неке грађевине из далеке прошлости. Колосеум је једна од најпознатијих. То је велика арена у којој су се некада давно борили гладијатори.
- У Атини се налази Партенон, грађевина направљена од белог мермера, окружена стубовима. Био је то некада храм богиње Атене. И у другим грчким градовима налазе се сличне грађевине – храмови који су били посвећени неком од многобројних божанстава.

1. Заокружи слово испред тачне тврдње.
 - а) Партенон је посвећен многим божанствима.
 - б) Лувр се налази у граду светлости.
 - в) Колосеум је храм посвећен богињи Атени.
 - г) Црвени трг се налази у вечном граду.
2. Шта је описано у наведеним текстовима?
 - а) чувени градитељи
 - б) природне лепоте
 - в) свечаности и обичаји
 - г) познате грађевинеЗаокружи слово испред тачног одговора.
3. Подвуци у сваком тексту три присвојна придева на основу којих закључујеш у којој се земљи налазе градови о којима је реч.
4. Зашто су називи **Црвени трг**, **Партенон**, **Колосеум** и **Лувр** написани великим словом?
 - а) Зато што су то називи значајних места и објеката.
 - б) Зато што су то страни називи.
 - в) Зато што се налазе на почетку реченице.Заокружи слово испред тачног одговора.

КРОВ СВЕТА

Највиши планински врх на Земљи зове се Монт Еверест и налази се на Хималајима. Висок је 8 850 метара.

На тој висини ваздух је веома редак. У њему има врло мало кисеоника, који је неопходан за дисање. Због тога човеку на тој висини може да буде мука, чак може и да се разболи.

Монт Еверест је добио име по Џорџу Евересту, научнику који је први успео да одреди висину тог врха. Људи који живе близу те планине имају за њу другачија имена: *Сајарманџа* – што значи *чело у небу*, или *Цхомолунџа* – што значи *мајка свих бојева на свету*.

• 1. Где се налази Монт Еверест? _____

• 2. Због чега људима који се пењу на Монт Еверест може да буде мука?

• 3. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, а ако је нетачна, заокружи Н.

Џорџ Еверест први се попео на Монт Еверест.	Т	Н
Висина Монт Евереста мања је од 10 000 m.	Т	Н
На великим висинама ваздух је веома редак.	Т	Н
Хималаји су највиши планински врх на Земљи.	Т	Н

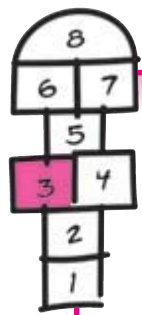
• 4. У називима: **кров света**, **чело у небу**, **мајка свих богова на свету** можемо препознати осећање које су људи гајили према тој планини. То осећање је:

- а) љубав
- б) страх
- в) мржња
- г) дивљење

Заокружи слово испред тачног одговора.

• 5. Због чега се за Монт Еверест каже да је **кров света**?

РОБИН ХУД

Робин Худ је један од легендарних енглеских хероја, одметник који је са својом дружином живео у Шервудској шуми, близу Нотингема. Помагао је сиромашним људима дајући им оно што је отимао од богаташа. Легенда о њему наставља да живи.

1. Којом се реченицом најбоље описује Робин Худ?

- а) Робин Худ је херој и одметник који је живео у Шервудској шуми.
- б) Робин Худ је херој који је помагао сиромашним људима.
- в) Робин Худ је енглески херој о коме и данас живи легенда.
- г) Робин Худ је херој који је отимао од богатих људи.

Заокружи слово испред тачног одговора.

2. Упиши у табелу именице, глаголе и придеве из текста о Робину Худу, као и из првог задатка.

именице	глаголи	придеви

3. Која је друга реч за **легенду**?

- а) вест
- б) бајка
- в) историја
- г) предање

Заокружи слово испред тачног одговора.

ВАТЕРПОЛО

У Енглеској је 1869. године одиграна прва ватерполо утакмица. Та утакмица није много личила на данашњу игру. Пливалиште је било без голова, а задатак једне екипе био је да лопту положи на даску иза голмана противничког тима.

Од 1900. године ватерполо се налази на програму олимпијских игара. Први олимпијски победник била је Велика Британија.

Првенство света у ватерполу први пут је одржано 1973. године у Београду.

Свака ватерполо екипа има седам играча, од којих је један голман. Екипа може имати највише шест резервних играча.

Игра има четири четвртине од по осам минута. Код свих знакова за прекид сат који мери време мора да се заустави.

У ватерполу се погодак признаје када лопта целим обимом пређе гол линију. Погодак може бити постигнут из било ког дела пливалишта и било којим делом тела, осим песницом. Погодак се може постићи и упливавањем с лоптом у гол.

1. Подвуци део текста из којег можеш сазнати како се у прошлости играо ватерполо.

2. Ватерполо екипа има:

- а) седам играча без голмана
- б) седам играча и голмана
- в) шест играча и голмана

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Шта можемо да сазнамо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
колико траје утакмица	☒ ДА	☐ НЕ
када се признаје погодак	☐ ДА	☐ НЕ
ко је био првак света 1973. године	☐ ДА	☐ НЕ
какве су казне за прекршаје	☐ ДА	☐ НЕ

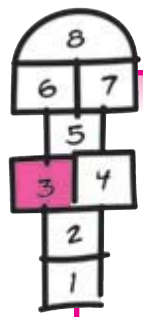
4. Која девојчица је тачно представила текст *Ватерполо*?

Заокружи њено име.

Драгица: Овај текст говори о настанку и правилима игре ватерполо.

Дијана: Овај текст говори о лепоти и значају ватерпола.

Светлана: Овај текст говори о олимпијским и светским првацима у ватерполу.

СВИЛА

Кинези су дуги низ година имали нешто што није имао ниједан други народ на свету – имали су свилу. Свилене бубе, које стварају нити од којих се тка свила, живеле су само у Кини. Многи су покушавали да изнесу свилену бубу из Кине, али им то није пошло за руком. Кинези су знали да је та буба извор богатства, јер су трговци из целог света долазили да купују свилу, па су добро пазили да остане само њихова.

Прича се да је свилену бубу тајно изнета из Кине на врло необичан начин. Једна госпођа сакрила је ларве свилене бубе у пунђу. Наравно, није се могло очекивати да Кинези растуре госпођи фризуру, а вероватно нису ни претпоставили какво се благо у њој крије.

1. Која два поднаслова најбоље одговарају пасусима ове приче? Заокружи слово испред тачног одговора.

▪ први пасус:	▪ други пасус:
а) Најстарији народ на свету	а) Домишљата госпођа
б) Трговци из целог света	б) Бубе у глави
в) Свилено благо	в) Себични Кинези

2. Напиши присвојне придеве од следећих именица:

Кина _____
Кинез _____
буба _____
госпођа _____

3. Одреди субјекат и предикат у реченици: **Једна госпођа сакрила је ларве свилене бубе у пунђу.**

- субјекат: _____
▪ предикат: _____

4. Напиши три реченице у којима ћеш описати оно што је најважније у тексту *Свила*.

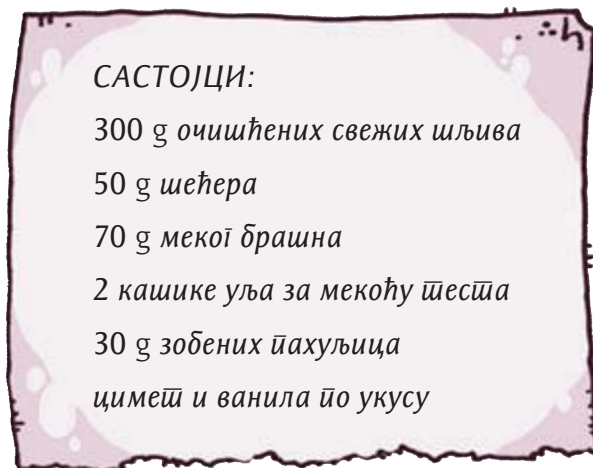
На путовањима по различитим земљама упознајемо се не само с људима, природним лепотама и историјским споменицима већ и с националним кухињама тих земаља. Тако су, на пример, чувене француска, италијанска и кинеска кухиња.

1. Шта означава реч **кухиња** у овом тексту?
- просторију у којој се припрема храна
 - врсту јела и начин њихове припреме
 - кухињски прибор за припрему хране
 - ресторан са здравом храном
- Заокружи слово испред тачног одговора.

РЕЦЕПТ

Наш омиљени колач од шљива овог пута је био необично тврд. Мама се касно сетила да је заборавила да стави један од потребних састојака.

2. Пажљиво погледај списак састојака из рецепта за прављење колача и подвучи састојак који је мама заборавила да стави.

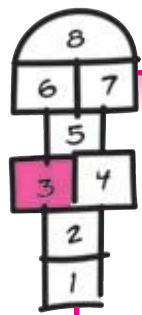
Прочитај ову шаљиву вест из дечјих новина.

ШАНСА ЗА БАКУ

Један петогодишњи дечак позвао је телефоном полицију с молбом да казне његову баку јер сувише често прави кнедле са шљивама, које се њему не допадају. Полицајац је дечаку саветовао да баки пружи још једну шансу.

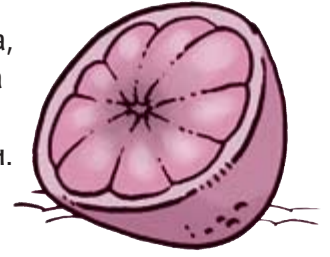
3. Напиши завршетак ове вести у две реченице.

ГРЕЈПФРУТ

Грејпфрут се убраја у најздравије воће. Богат је витаминима, нарочито витамином Це. Здравом особи потребно је само пола грејпфрута да задовољи дневну потребу за витамином Це. Грејпфрут садржи многе састојке који спречавају неке болести. Ти састојци се налазе и у његовим семенкама. То је довољан разлог да овај плод уврстите у редовну исхрану.

1. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
Грејпфрут садржи само витамин Це.	ДА	НЕ
Грејпфрут треба јести јер је здрав.	ДА	НЕ
Семенке грејпфрута су лековите.	ДА	НЕ
Грејпфрут треба јести редовно.	ДА	НЕ

2. Сврха овог текста је:

- а) да те обавести о пореклу грејпфрута
- б) да те научи како се једе грејпфрут
- в) да те убеди да редовно једеш грејпфрут
- г) да опише како се гаји грејпфрут

Заокружи слово испред тачног одговора.

Прочитај одломак из новинског чланка.

Воће не силази сâмо са грана у корпе, не стиже сâмо у продавнице и на пијаци. Беру га људи и стављају у вреће, у гајбе, у сандуке, у камионе. Некада га тресу с грана на земљу, па га затим скупљају. Кад то воће стигне на пијаци или у продавницу, опет га разни људи дирају рукама. Тако на воћу остају трагови разних руку: и чистих, и прљавих, и здравих, и болесних.

3. Где можеш да прочиташ овај текст?

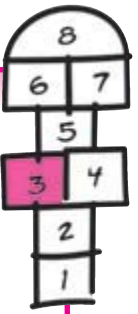
- а) у чланку о чувању здравља
- б) у чланку о значају воћа у исхрани
- в) у чланку о продаји воћа
- г) у чланку о гајењу воћа

Заокружи слово испред тачног одговора.

4. Напиши реченицу којом ћеш изразити поруку овог текста.

Прочитај текст у ком недостаје прва реченица.

ЗЕЛЕНА ДИЊА

У жирију су били: Лимунко, Јагодица, Вишњица и Грозден. Такмичари су имали разнобојне кецеље и беле куварске капе. Из ресторана се до поноћи чула музика и песма, а многобројни гости били су одушевљени припремљеним посластицама.

1. Заокружи слово испред реченице која недостаје, а којом почиње текст.

- Синоћ је у ресторану *Зелена диња* организована прослава власниковог рођендана.
- Синоћ су у ресторану *Зелена диња* организовани игранка и маскенбал.
- Синоћ је у ресторану *Зелена диња* организовано такмичење у прављењу воћних салата.

ПОБЕДНИЦИ

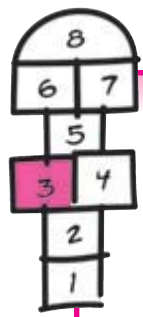
У ресторану *Зелена диња* наступиле су следеће екипе: *Тајни рецејџи*, *Вишаминци*, *Сецкалице*, *Дивље јабучице* и *Чаробне варјаче*. Најбоље су биле *Чаробне варјаче*, а најслабији *Тајни рецејџи*. Друго место припало је *Вишаминцима*. На средини табеле нашле су се *Дивље јабучице*.

2. Упиши у табелу називе екипа према успеху који су постигле.

место	екипа
1.	
2.	Витаминци
3.	
4.	
5.	

ПОРУКА

Мама је прочитала Мишину поруку на мобилном. Одмах га је позвала и питала шта то важно има да јој каже. Он је одговорио да је његова екипа победила на такмичењу у ресторану *Зелена диња* и да су добили наградно путовање у Дизниленд.

1. Шта је писало у поруци коју је Миша послао мами?

- а) Добили смо наградно путовање у Дизниленд!
- б) Победили смо на такмичењу у ресторану!
- в) Позови ме, имам нешто важно да ти кажем!

Заокружи слово испред тачног одговора.

Миша је проучио ред вожње у Дизниленду. Проучи га и ти, па одговори на питања.

РЕД ВОЖЊЕ**ПОЛАЗАК АУТОБУСА****ДИЗНИЛЕНД – СУНЧАНИ ГРАД**

6.40	7.55	9.10	10.45	11.40	13.00
15.50	16.40	18.40	19.40	21.35	22.05

ДИЗНИЛЕНД – ЗЕЛЕНГРАД

8.40	10.10	12.10	14.10	16.40	18.10	19.23
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Легенда:

Само радним данима

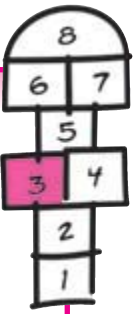
Свакодневно

2. Шта сазнајемо из овог реда вожње?

- а) када аутобуси за Сунчани Град и Зеленград полазе из Дизниленда
- б) када аутобуси за Дизниленд полазе из Сунчаног Града и из Зеленграда
- в) када аутобуси из Дизниленда долазе у Сунчани Град и Зеленград

Заокружи слово испред тачног одговора.

 3. Чему служи **легенда** у овом реду вожње?

- а) да га учини занимљивијим
- б) да у њему исправи грешке
- в) да објасни како се он чита

Заокружи слово испред тачног одговора.

 4. Колико аутобуса радним данима вози за Зеленград? _____

 5. Миша жели да првим аутобусом у недељу отпутује из Дизниленда за Сунчани Град. У колико сати полази тај аутобус?

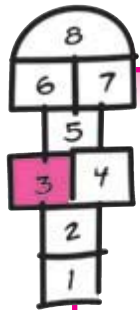
 6. Шта се може закључити из овог реда вожње?

Из овог реда вожње може се закључити:	Заокружи ДА или НЕ	
Од Дизниленда до Сунчаног Града путује се дуже него од Дизниленда до Зеленграда.	ДА	НЕ
Аутобуси из Дизниленда чешће возе за Сунчани Град него за Зеленград.	ДА	НЕ
Аутобуска карта до Зеленграда скупља је него карта до Сунчаног Града.	ДА	НЕ

 7. Шта мислиш, да ли за Сунчани Град путује више људи него за Зеленград?

ДА НЕ

Објасни зашто тако мислиш.

ТЕСТОВИ СА МЕЂУНАРОДНОГ ИСПИТИВАЊА ЧИТАЛАЧКЕ СПОСОБНОСТИ – PIRLS

Последња два радна листа узета су из теста који су решавали твоји вршњаци широм света.

Сада је на тебе ред. Ако пажљиво будеш читао/читала, неће ти бити тешко да одговориш на питања.

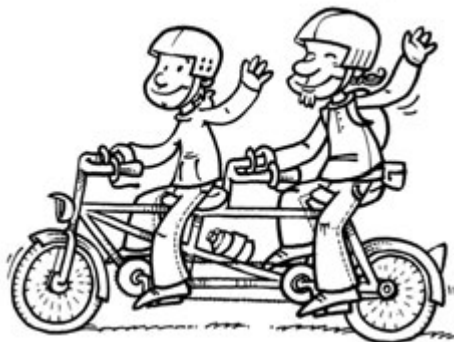
Зипијева радња за изнајмљивање бицикала

Вожња бициклом је свима забавна, а уз то је и здрава!

Истражите 7 km дугу, равну и лагану бицикличку стазу у величанственом пределу уз Северну реку...

Какав год бицикл да желите, код Зипија ћете га сигурно пронаћи. Велики избор ... маунтин бајк (за планинске стазе), тандем-бицикли (бицикли за две особе), бицикли са приколицом за бебе и они са седиштем за децу ... спортски бицикли за жене и мушкарце, с меким и удобним седиштима и с 21 брзином.

Сви Зипијеви бицикли редовно се одржавају, а сваке године купују се нови. Бицикличке кациге, пумпе, ранци и ланци за закључавање – бесплатни су за све.

За децу испод 7 година имамо бицикле који се могу закачити за бицикл одраслог, што омогућава да о деци водите рачуна, као и да им помогнете током дуге вожње. За децу испод пет година имамо удобна дечја седишта и приколице које се могу закачити за бицикл одраслог. За захтевније мале бициклисте имамо мале бицикле са амортизерима или без њих.

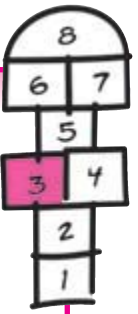
Колико кошта изнајмљивање бицикла?

(цене у фунтама)

Изнајмљивање бицикла	Пола дана	Цео дан	За недељу дана
Одрасли/приколица	8	12	50
Деца (испод 16 година)	6	9	30
Дечје седиште	2	3	12

ПРОБАЈ пре него што се **ОДЛУЧИШ**

1. Шта је главни циљ ове рекламе?
 - а) да покаже куда води бицикличка стаза
 - б) да се да објашњење у вези с бициклима који се могу изнајмити
 - в) да опише шта се дешава на бицикличкој стази
 - г) да нас нечему научи о бициклима

2. Колико би десетогодишњак морао да плати ако би изнајмио бицикл на цео дан?

3. Зипијева радња изнајмљује опрему за децу. Наведи два дела опреме која су намењена деци.
 1. _____
 2. _____

4. Које информације о Зипијевим бициклима показују да су бицикли за изнајмљивање у добром стању?

5. Чланови породице Петровић, мајка Милена, отац Јован, десетогодишња Ленка и трогодишњи Алекса, планирају да проведу дан возећи бицикле. Какви бицикли су потребни овој породици? Да бисте одговорили, употребите информације из рекламе.

6. Повежи у реклами одговоре с питањима. Ми смо започели, ти настави.

Где можете да пронађете кратку реченицу која вас може навести да се опробате у возњи бицикла?

Која реченица вас позива да пробате стазу Северне реке?

Где можете да пронађете информацију о ценама изнајмљивања бицикала?

Где можете да пронађете информације о врстама бицикала за одрасле који се могу изнајмити?

Где можете да пронађете кратку реченицу која вас може навести да се опробате у возњи бицикла?

Која реченица вас позива да пробате стазу Северне реке?

Где можете да пронађете информацију о ценама изнајмљивања бицикала?

Где можете да пронађете информације о врстама бицикала за одрасле који се могу изнајмити?

Зипијева радња за изнајмљивање бицикала

Вожња бициклом је свима забавна, а уз то је и здрава!

Истражите 7 km дугу, равну и лагану бицикличку стазу у величанственом пределу уз Северну реку...

Какав год бицикл да желите, код Зипије ћете га сигурно пронаћи. Велики избор – маунтин бајк (за планинске стазе), тандем-бицикли (бицикли за две особе), бицикл са приклицом за бебе и они са седиштем за децу – спортски бицикли за жене и мушкарце, с меким и удобним седиштинама и с 21 брзином.

Сви Зипијеви бицикли редовно се одржавају, а сваке године купују се нови. Бицикличке касице, пумпе, ранице и ланци за закључавање – бесплатни су за све.

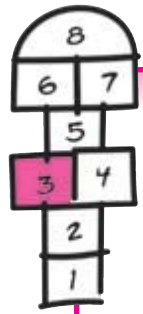
За децу испод 7 година имамо бицикле који се могу закључити за бицикл одраслог, што омогућава да о деци водите рачуна, као и да им помогнете током дуге војње. За децу испод пет година имамо удобна дења с седишта и приклице које се могу закључити за бицикл одраслог. За захтевније мале бициклисте имамо мале бицикле са амортизерима или без њих.

Колико кошта изнајмљивање бицикла?
(цене у фунтама)

Изнајмљивање бицикла	Полна дана	Цео дан	За више дана
Одрасли/приклицом	8	12	50
Деца (испод 16 година)	6	9	30
Деца седишта	2	3	12

ПРОБАЈ пре него што се ОДЛУЧИШ

СЛЕДИ СТАЗУ СЕВЕРНЕ РЕКЕ ВОЗЕЋИ ЗИПИЈЕВЕ БИЦИКЛЕ

Стаза Северне реке

Стаза Северне реке је равна и лака за вожњу бициклом, а дуж ње се може много тога видети.

Полазите од Зеленграда источном обалом реке. Прелазите мост код Зеленградског кеја.

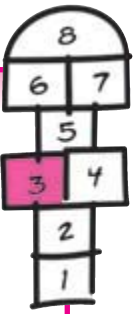
Стаза вас затим води кроз Столетни парк. На око 2 km од почетка стазе наилазите на кафић Сунце. Даље настављате западном обалом реке (види мапу).

Пролазите поред природног барског резервата.

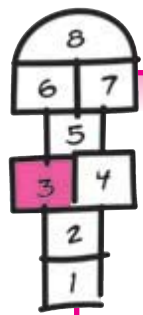
Можете се зауставити, узети трајект и посетити историјску луку Стари Град, која се налази на другој обали Северне реке.

Идете даље стазом и уживате у нетакнутој природи препуној птица возећи се ка хотелу Река.

Следите мирну сеоску стазу која прелази преко имања око Каменог двораца. Видећете део великог крда јелена, и то из непосредне близине. Мало даље наилазите на Сунчани Град.

1. Шта је главни циљ текста **Стаза Северне реке** са претходне странице?
- да се опише како изгледа Камени дворац
 - да се да објашњење у вези с бициклима
 - да се наведу цене изнајмљивања бицикала
 - да се да упутство за кретање
2. Где почиње стаза Северне реке?
- код Старог Града
 - код Сунчаног Града
 - код Зеленграда
 - код Столетног парка
3. Означи бројевима места оним редоследом по ком ће се она видети на стази Северне реке, идући од почетка стазе ка њеном крају. Број 1 је већ уписан на одговарајуће место.
- Камени дворац
- Стари Град
- 1 Столетни парк
- Хотел *Река*
4. Које би место на стази Северне реке једна породица могла да посети? Објасни зашто би они желели да оду тамо.

5. Прочитај коментаре Ленке, Алексе, Јована и Милене. Спој линијама име сваке особе с местом на карти (стази) на ком се особе, према њиховим речима, налазе. Ми смо започели, ти настави. Погледај текст **Стаза Северне реке** са 72 странице.

Управо сам се зауставила да купим ужину у кафићу *Сунце*.

Ленка

На другој страни реке налази се диван мали лучки град.

Јован

Овде могу да видим стотине птица.

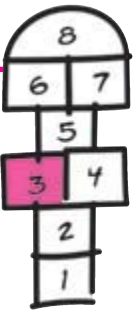
Алекса

Јелен се уплашио од звечкања наших бицикала.

Милена

О РЕШЕЊИМА

Посебан део ове збирке чине РЕШЕЊА. Радни листови су пресликани да би се ученик лакше снашао, с том разликом што се поред сваког захтева, осим ознаке његове тежине, односно нивоа, налази и опис знања и умећа која се тим захтевом испитују.

Захваљујући томе, ученик и његов родитељ моћи ће да провере у којој је мери овладано знањем и траженим вештинама.

Који одговор признати као тачан?

У РЕШЕЊИМА су тачни одговори дати на начин који је наведен и у инструкцији – да се нешто нацрта, заокружи, подвуче, повеже, препише. Међутим, учеников одговор може на одређен начин да одступи од одговора наведеног у решењу. На пример:

- ученик није одговорио на тражени начин (текст је подвукао, а требало је да га препише; заокружио је текст, а требало је да га прецрта)
- дао је другачији одговор од наведеног, али тачан и смислен
- учеников одговор није написан потпуном реченицом, већ једном речју или синтагмом, али је тачан и директан одговор на постављено питање.

У свим тим случајевима одговоре ученика треба прихватити као тачне.

Кроз задатке у којима се од ученика тражи да напише шта мисли о поступку неког јунака или о ставу писца, односно аутора текста и да образложи зашто тако мисли, вежба се вештина да се формулише и аргументује сопствени став. Код таквих питања не оцењује се садржај учениковог одговора. Важно је да учитељ поштује мишљење и став детета и да покаже да уважава његов покушај да искаже и образложи свој став. Прецизније речено, нетачан одговор је само онај одговор у ком нема учениковог става или образложења тог става.

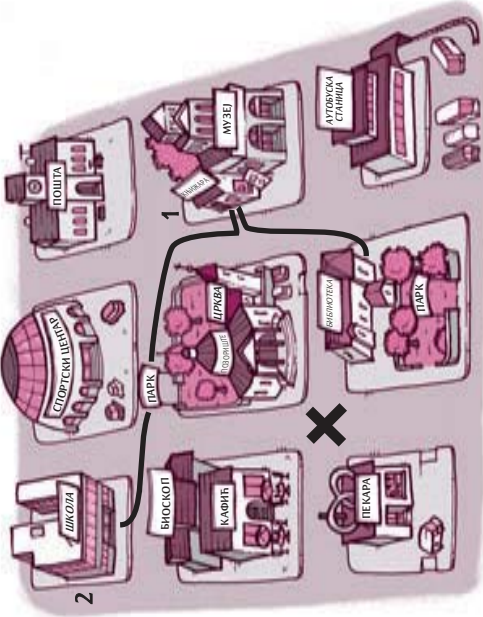
При процењивању тачности, односно нетачности одговора, учитељ стално треба да има на уму то да се једним захтевом испитује само једна способност. На тај начин учитељ, ученик и родитељ могу да виде у чему је дете добро, а у чему је слабије. На пример, ако се тражи проналажење одређене информације, уочавање неких односа у тексту или извођење закључака и ако ученик тачно одговори, али у одговору направи језичке и правописне грешке, онда се због непознавања и непоштовања правописних правила не сме умањити вредност његовог одговора.

Решења нису праћена бодовањем које би аутоматски водило ка одређеној оцени јер између нивоа знања, на једној страни, и оцене, на другој, не стоји знак једнакости. Циљ аутора је био да ова збирка служи провери квалитета ученичких постигнућа, а не вредновању постигнућа у категорији школских оцена. Ипак, према процени могућности одељења у целини, као и појединих ученика, учитељи могу сами да одреде број поена потребних за одређену оцену, при чему би требало да воде рачуна о нивоу на којем се одређени задатак налази, односно о тежини захтева у задатку.

2

Ово је мапа дела града у којем живе Бојана и Аљоша.

Умеш да се снађеш на мапи на основу података из текста.

1. Бојана је из школе најкраћим путем отишла у књижару, а затим у библиотеку. Линијом обележи пут којим је Бојана ишла.

Умеш на мапи да пронађеш одређени податак.

2. Када је Бојана купила комплет лектире, прошла је између цркве и музеја, скренула у прву улицу десно и на следећој раскрсници срела Аљошу. Обележи знаком X раскрсницу на којој су се њих двоје срели.

Умеш да повежеш податке из текста.

3. Прочитај следеће реченице, а затим на мапи означи бројем 1 место на ком се налази Бојана, а бројем 2 место на ком је Аљоша:

Бојана: Колико кошта комплет лектире за трећи разред?

Аљоша: После овог часа отићи ћу до пекаре да купим пизу!

Умеш да уочиш везу између врсте објекта и његовог назива.

4. Повежи линијом објекат с његовим називом. Један објекат је вишак.

Објекат:

☐ црква	☐ биоскоп	☐ пошта	☐ школа
--------------------------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Назив објекта:

☐ Покретне слике	☐ Свети Димитрије	☐ Доситеј Обрадовић
---	--	--

9

1

У организацији Креативног центра и Пријашња деце Звездаре, ученице школе глуме при позоришту Пан Деса Шар Бојана Ђурашковић и Маја Ђоровић освојиле су прво место, као представнице Србије, на европском првенству у читању у Аустрији.

Препознајеш врсту текста.

1. Овај текст је:

- а) порука
б) реклама
в) оглас
г) вест

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да закључиш који подаци постоје у тексту, а који не постоје.

2. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ
шта се догодило	☒ ДА ☐ НЕ
ко су учесници догађаја	☒ ДА ☐ НЕ
када се то догодило	☐ ДА ☒ НЕ
где се догодило	☒ ДА ☐ НЕ
ко је написао текст	☐ ДА ☒ НЕ

Умеш да одредиш редослед догађаја када су реченице испреметане.

3. Упиши у кружиће бројеве од 1 до 6, тако да редослед одговара току догађаја.

6. Заједно су отишли у библиотеку.
3. Позвала га је да јој се придружи.
2. На путу је срела Аљошу.
1. Бојана је кренула у библиотеку.
5. Ипак је прихватио позив.
4. Аљоша се двоумио.

8

ОД ГЛИНЕНИХ ПЛОЧИЦА ДО ПАПИРА

3

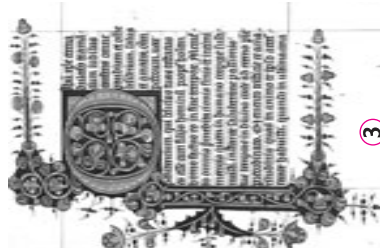
2

Папирус

1

Глинене плочице

3

Пергамент

1. Стари народи Вавилонци и Асирци правили су пре неколико хиљада година плочице од глине. На њима су записивали разне податке које су желели да сачувају. Урезивали су слова у влажну глину, а затим су плочице печли у пећи да би биле чвршће и трајније.

2. Најстарији материјал за писање који се користио у старом Египту био је папирус. Правили су га од стабљике једне биљке, коју су секли у траке. Од поређаних и пресованих трака добијали су се листови који су се сушили на сунцу. После сушења по тим листовима могло се цртати и писати мастилом.

3. Легенда каже да је краљ града Пергама уместо папируса користио пергамент, који се правно од животињске коже. После потапања кожа се развлачила на великом глатка површина за писање. Док није почела производња папира, највише се писало на пергаменту. Чак се и данас неки веома важни текстови пишу на пергаменту због његове трајности и чврстоће.

4. Први папир направљен је у Кини пре више од 2 000 година. Биљке су потопане у воду како би се направила каша. Та каша се затим цедила, пресовала и сушила. Тако је добијен папир глатке површине, који је био идеалан за писање. Кинези су љубоморно чували тајну прављења папира више од 700 година, све док неки произвођачи папира, који су били заробљени, нису одали своју вештину.

10

3

Умеш у тексту да уочиш редослед појмова.

1. Напиши редом називе материјала на којима се писало, а који се помињу у тексту на претходној страници.

плочице од глине **папирус**
(животињска) кожа, пергамент **папир**

Умеш у тексту да пронађеш податак који се тражи.

2. На папиру су први писали:

- а) Вавилонци
- б) Египћани
- в) Арапи
- г) Кинези

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. На чему се писало урезивањем слова?

На плочицама од глине.

4. Подвучи онај низ речи у којем се описује редослед радњи којима се добија пергамент.

- урезивање, сушење, печење
- потапање, развлачење, стругање
- цеђење, пресовање, сушење

5. Зашто се пергамент користио за писање и данас, после проналаска папира? Наведи из текста две његове особине.

Зато што је трајан и чврст (због његове трајности и чврстоће).

Умеш у одређеном делу текста да пронађеш податак који се тражи.

6. У кружић испод сваке слике упиши број пасуса на који се слика односи. **2 1 3**

Умеш да одредиш основну тему текста.

7. О чему се говори у овом тексту?

- а) о различитим врстама писама
 - б) о различитим материјалима на којима се писало
 - в) о различитим врстама папира
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да изведеш закључак у вези са садржином текста.

8. Заокружи слово испред тачне тврдње.

- а) На глиненим плочицама писани су углавном огласи.
- б) Папирус је материјал биљног порекла.
- в) Вавилонци су на печене глинене плочице урезивали слова.
- г) Кинези су желели да и други народи науче да праве папир.

11

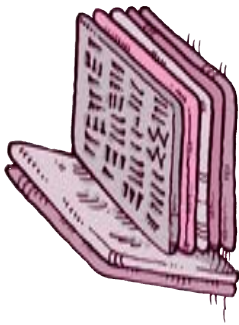
АСИРСКА БИБЛИОТЕКА

У деветнаестом веку, приликом археолошких ископавања, откривени су и остаци чувене Асирске библиотеке.

То је најстарија библиотека на свету.

Налазила се у царској палати, у древној држави Асирији, и имала је више од двадесет хиљада глиненних плочица. На тим плочицама клинастим писмом су исписани разни текстови.

Када је библиотека откривена, пронађене глинене плочице пренете су у Британски музеј у Лондону, где се и данас налазе. Захваљујући томе што су научници успели да открију шта пише на глиненим плочицама, сазнали смо много о древној асирској култури.

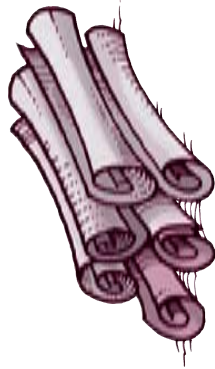
АЛЕКСАНДРИЈСКА БИБЛИОТЕКА

На обали Средоземног мора, на подручју данашњег Египта, налазила се славна Александријска библиотека.

Некада је то била највећа библиотека на свету.

У њој су се налазиле књиге из многих земаља, писане на разним материјалима и различитим писмима. Процењено броју књига у Александријској библиотеци су различите и крећу се до броја седам стотина хиљада.

Судбина библиотеке остала је нејасна. Вероватно је да ју је уништила Цезарова војска пре више од две хиљаде година.

Умеш у тексту да пронађеш податак који се тражи.

1. У кружић поред сваке реченице упиши **1** ако се реченица односи на Асирску библиотеку, а **2** ако се реченица односи на Александријску библиотеку.

- 1 Библиотека се налазила у царској палати.
- 2 Научници се не слажу око броја књига у тој библиотеци.
- 1 Текстови из те библиотеке чувају се у Британском музеју.

Умеш да изведеш закључак о томе шта чини садржину текста.

- 2. Заокружи слова испред питања на које можеш да одговораш на основу текста о Асирској библиотеци.
 - a) Којим писмом су писани текстови из Асирске библиотеке?
 - б) Који је научник открио шта је написано на глиненим плочицама?
 - в) Који писац је на глиненим плочицама писао књижевне текстове?

Пажљиво читаш текст и умеш да изведеш закључак о томе шта је чињеница, а шта претпоставка.

- 3. На основу онога што си прочитао/прочитала у текстовима о Асирској и Александријској библиотеци, поред сваке реченице заокружи **ситурно** или **можда**.

Асирска библиотека је откривена у XIX веку.	☒ ситурно	☐ можда
У Александријској библиотеци је било седам стотина хиљада књига.	☐ ситурно	☒ можда
Александријску библиотеку уништила је Цезарова војска.	☐ ситурно	☒ можда

Препознајеш реч са сличним значењем.

- 4. У тексту о Асирској библиотеци два пута се јавља реч **древна**. Која реч има слично значење као и реч **древна**?

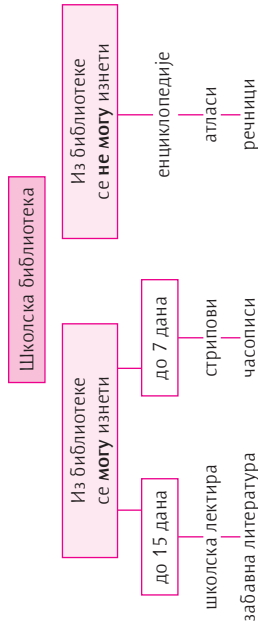
- a) стара
- б) славна
- в) слободна
- г) ишчезла

Заокружи слово испред тачног одговора.

5

Паљиво прочитај обавештење о издавању књига у школској библиотеци.

Умеш у тексту да пронађеш податак који се тражи.

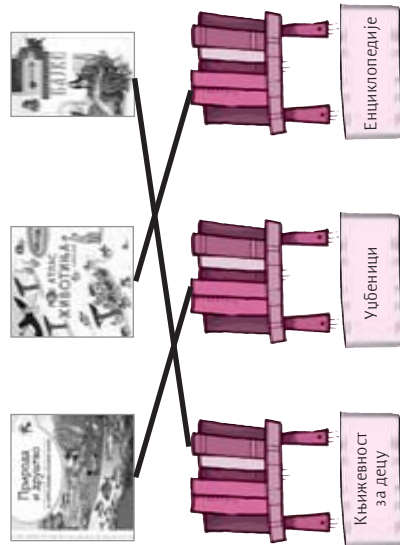
1. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, а ако је нетачна, заокружи Н.

Тврдња:

Из школске библиотеке може се изнети свака књига.	Т	Н
Школска лектира може се изнети из библиотеке.	Т	Н
Стрипови се морају вратити у року од 7 дана.	Т	Н
Часописи се могу читати само у библиотеци.	Т	Н
Атласи се могу користити само у библиотеци.	Т	Н

Умеш да одредиш врсту књиге према њеном наслову.

2. Повежи линијом књигу и полицу на којој се та књига налази.

14

6

Пред тобом је страница **речника** из једне читанке. Пронађи у тексту наведене речи и препиши њихово значење.

Умеш да се служиш речником.

- Шта је авлија? **ограђен простор око куће, двориште** (Довољно је ако је написано само једно објашњење.)
- Шта је белугак? **обли и глатки бели камен**
- Како се другачије назива брвно? **балван, трупцац, греда** (Довољно је ако је написана само једна од ових речи.)
- Из кој је језика преузета реч аутобиографија? **из грчког (језика)**

Знаш да су у речницима речи дате по азбучном или абecedном реду.

5. Којим редом се ове речи наводе у речнику? Обележи их бројевима од 1 до 6.
2	5	1	3	4	6
бајка	дворац	аждаја	витез	гозба	ђаволак

Знаш да су у речницима речи дате по азбучном или абecedном реду. Ако све речи почињу истим словом, знаш да треба да их тражиш по другом слову у њима.

6. Којим редом се ове речи наводе у речнику? Обележи их бројевима од 1 до 5.
3	4	1	2	5
голуб	грица	галеб	гнездо	гуштер

Знаш да су у речницима речи дате по азбучном или абecedном реду. Ако све речи почињу истим словом, а ако им је и друго слово исто, онда знаш да их тражиш по трећем слову у њима.

7. Којим редом се ове речи наводе у речнику? Обележи их бројевима од 1 до 4.
2	1	3	4
полетети	позлатити	помирити	поштовати

16

Умеш у речнику да пронађеш речи са сличним значењем.

1. Замени речи у реченицама, али тако да смисао реченица остане исти. Искористи све речи из речника.

Принц је храбар.	Краљевић је одважан.
Змак је у гори.	Дворац је у шуми.
Аждаја се огласила.	Змај се јавио.
Џин је снажан.	Див је јак.

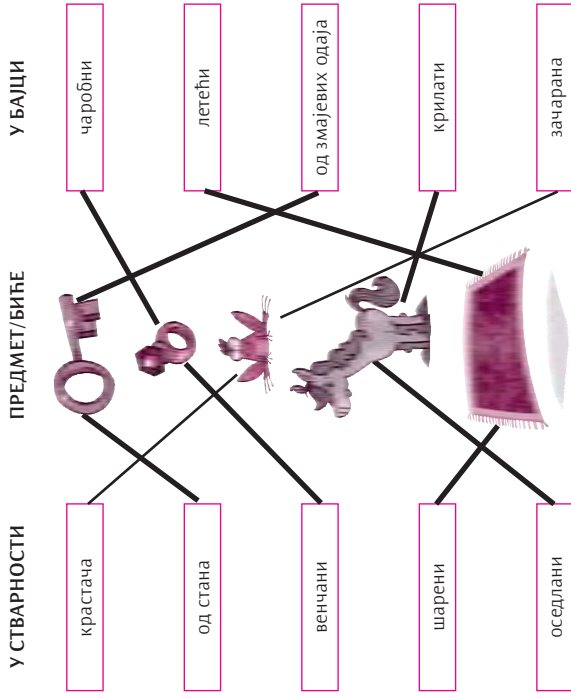
ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

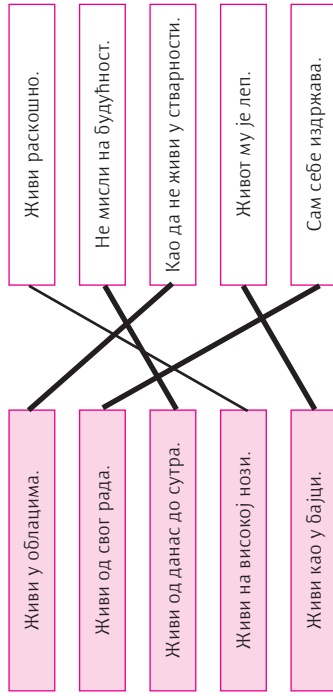
Разликујеш речи које се користе у свакодневном говору од речи које се користе у причама.

1. Повежи предмет/биће са одговарајућим речима из леве и десне колоне.

Разумеш израз који има пренесено значење.

2. Повежи израз с његовим значењем.

Разликујеш управни и неуправни говор.

2. Подвуди у следећим реченицама неуправни говор:

„Децо, слушајте пажљиво како Милена говори! Она заиста има леп речник“, рекла је учитељица.

Разумеш изразе које често чујеш.

3. Кад за некога кажемо да има **леп речник**, то значи да та особа:

- а) има књигу у којој су сакупљене многе речи
 б) познаје и добро говори стране језике
 в) **уме** да говори сликовито и добро
 Заокружи слово испред тачног одговора.

Знаш шта су умањенице.

1. Заокружи слово испред тачне тврдње.
 - а) умањенице су речи које означавају нешто умањено.
 - б) Умањенице су исто што и скраћенице.
 - в) Умањенице су речи које имају само један слог.

Знаш разлику између гласа, слова и речи.

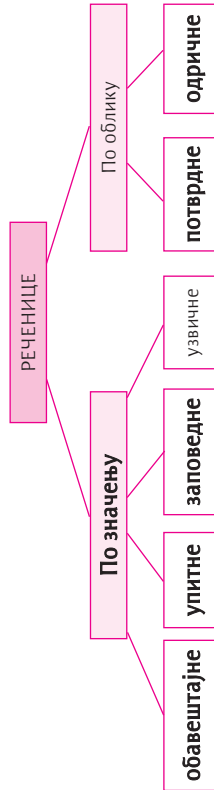
2. Шта је слово? Подвучи тачан одговор.
Слово је писани знак за: глас слог реч

Умеш да попуниш табелу на основу текста.

3. Прочитај текст и попуни празна поља.

По значењу реченице могу бити: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне.
По облику реченице се деле на потврдне и одричне.

Умеш да изведеш правило из примера.

4. На основу реченице **Не волим неред и неуредне људе**, допуни правилно правило о писању рече **не** уз именице, придеве и глаголе.

Не се пише **састављено с именицама** (именице)
 Не се пише **састављено с придевима** (придеви)
 Не се пише **одвојено од глагола** (глаголи)

Ово је страница једне читанке.

Препознајеш делове књиге.

1. Из ког дела читанке је ова страница?
 - а) из упућства
 - б) из речника
 - в) из садржаја

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да се служиш деловима књиге.

2. Шта можеш да сазнаш читајући текст са ове странице?

Са ове странице можеш да сазнаш:	Заокружи ДА или НЕ	
врсту неких књижевних дела	☒ ДА	☐ НЕ
поруку књижевног дела	☐ ДА	☒ НЕ
наслов књижевног дела	☒ ДА	☐ НЕ
имена писаца књижевних дела	☒ ДА	☐ НЕ
број странице на којој се налази текст који тражиш	☒ ДА	☐ НЕ
граматичка и правописна правила	☐ ДА	☒ НЕ

Умеш да се служиш деловима књиге.

3. На којој страници можеш да обновиш оно што си научио/научила? 30

Ово је део **садржаја** једне књиге.

САДРЖАЈ	
Настанак земљишта	5
Водени цвет	6
Биљка компас	7
Порекло домаћих животиња	8
Неуморне раднице	9

Умеш да препознаш књигу према њеном садржају.

1. Којој од следећих књига припада овај **садржај**?

- а) Животињско царство
- б) Врсте земљишта
- в) **Познавање природе**
- г) Биљни свет

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да препознаш наслов текста на основу садржине одломка.

2. У кружић поред сваке реченице упиши број стране на којој се налази текст из којег је узета та реченица. Један пример урадили смо уместо тебе.

- 8 Све животиње које човек гаји постале су од дивљих предака.
- 9 Да би се добила само једна кашика меда, вредна пчела мора да слети на 60 000 цветова.
- 7 Маховина је биљка помоћу које можемо сазнати где је север, зато што расте на делу стабла окренутом у том правцу.
- 5 Некада давно чврсти део Земљине површине – копно – чиниле су само стене.

У једном уџбенику за енглески језик налази се и текст о компјутерској игрици.

ИНВАЗИЈА ВАНЗЕМАЉАЦА МОПИЈА

(Стави на пробу своје вештине и спаси планету Земљу!)

Армија злих црвених ванземаљаца Мопија напала је Земљу. Саградили су базу испод леда на Северном полу – огромну грађевину на три нивоа. Визи, главни компјутер, на највишем је нивоу. Мопији чувају све тунеле ласерским пиштољима.

Твој посао је да уништиш ванземаљце и искључиш главни компјутер. Имаш мини-подморницу и брзопалећи ласерски пиштољ. Али, буди пажљив! Мопији су поставили експлозивне рибнице и делфине свуда унаоколо. Ако те погоде Мопији или те дотакане рибница, мораш да се вратиш на почетак игре.

Умеш у тексту да пронађеш информације које се траже.

1. Напиши:

- Име ванземаљаца: **Мопи**
- Место базе: **на Северном полу (испод леда)**
- Број нивоа у бази: **Три (3)**
- Твој задатак: **да уништиш ванземаљце и искључиш главни компјутер**
- Помоћ: **мини-подморница и брзопалећи ласерски пиштољ**
- Препреке: **експлозивне рибнице и делфини**

Разумеш смисао задатка.

2. Шта је требало да урадиш у претходном задатку?

- а) да покажеш своје вештине на компјутеру
- б) да изведеш закључак о односима ликова у тексту
- в) да пронађеш у тексту одређене податке
- г) да одредиш врсту текста

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да саставиш краћи текст о задатој теми.

3. Опиши једну игрицу. Треба да сазнамо ко су ликови, шта они раде, какав је задатак игача.

Опис игрице треба да садржи наведене елементе.

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Креативни центар

Креативни центар

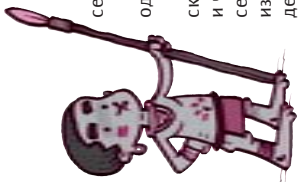
Ово је компјутерска игрица описана у књизи *Информатика кроз игру*.

КИРИКУ ПРОТИВ ВЕШТИЦЕ

Зла вештица Караба заробила је све одрасле мушкарце из једног села. Остало је само мали и неустрашиви Кирику.

Као прво, он мора да пронађе скривени извор да би спасао село од суше.

Следећи Кирикуов задатак јесте да стигне до Карабиног склоништа. На путу га нападају дивље звери, птице грабљивице и чудни инсекти... Ако Кирику избегне та опасна створења, сусрешће се с вештицом. Зла вештица има трн у леђима. Кирику мора да га извади. Ако му то пође за руком, вештица ће се претворити у лепу девојку и ослободиће заробљене мушкарце из села.

Разумеш текст о игрици и умеш да повежеш догађаје у њој.

1. Повежи линијом реченице из леве и десне колоне.

Ако Кирику извади трн из Карабиних леђа,

у селу ће престати суша.

Ако Кирику избегне опасна створења,

мушкарци из села биће слободни.

Ако Кирику пронађе скривени извор,

стићи ће до Карабиног склоништа.

Пажљиво читаш текст и знаш о чему се у њему говори, а о чему не.

2. Шта сазнајемо из текста *Кирику против вештице*?

Из текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ	
који су Кирикуови задаци у игрици	☒ ДА	☐ НЕ
како Кирику може да избегне опасна створења	☐ ДА	☒ НЕ
који су Кирикуови противници у игрици	☒ ДА	☐ НЕ
како је Караба заробила мушкарце из села	☐ ДА	☒ НЕ
како се вештица убола на трн	☐ ДА	☒ НЕ

Знаш римске цифре.

1. Ово је задатак из уџбеника *Математика*. Допуни бројчаник на сату тако што ћеш уписати римске цифре које недостају.

На основу примера умеш да одредиш ком уџбенику текст припада.

2. У ком се уџбенику налази ова врста задатка?

На зид дужине 8 m окачена је полица. Колика је њена дужина ако је дужина слободног дела зида 6 m 6 dm?

а) Познавање природе и друштва

б) Информатика кроз игру

в) Кућни огледи

д) Математичке степенце

Заокружи слово испред тачног одговора.

На основу примера умеш да одредиш ком уџбенику припада одређени садржај, односно за који је предмет тај уџбеник.

3. Ово су реченице из три различита уџбеника. Напиши за које су предмете ти уџбеници.

Нота по трајању може бити: цела, половина, четвртина, осмина, шеснаестина...

Музичка култура

Број два припада скупу природних бројева.

Математика

Именице имају два броја: једнину и множину.

Српски језик

КАКО ЈЕ ПОСТАЛА ДУГА

Једном давно, толико давно да се више нико не сећа када се то тачно догодило, на неком пространом пољу између две планине цвеће се расправљало која је боја најлепша и најважнија. Мало-помало па дође и до свађе.

— Најлепша је жута боја — рече маслачак. — То је боја Сунца, ватре, зрелог жита и воћа и, уопште, топлине.

— А ја мислим да је најлепша плава боја — тврдио је различак. — То је боја неба, мора и река. Шта је важније за живот од ваздуха и воде?

— Најважнија је бела боја! — рече бела рада. — Да нема ње, ниједна друга боја не би постојала. То је боја дана и светлости.

— Ах, бела боја! — подругљиво рече купина. — Како видим, која сусетка сматра да је она боја дана, а да сам ја боја ноћи јер сам црна. Кад она тако мисли, ја више нећу с њом да разговарам!

— А колико значаја дајете мојој боји кад толико истичете себе? — узвикну булка и крв јој јурну у лице. — Моја боја значи: љубав, радост, весеље!

— Полако, полако — стаде да их умирује трава. — Зелена боја је боја младости и новог живота, па је зато најлепша и најважнија.

Цвет дан и ноћ је све то слушао, па се умеша и помирљиво примети да свака боја има своју лепоту и да су све боје подједнако важне.

— Ћути ти, неодлучна биљнице! — рече му свађалачки купина. — Ти ниси могао да се одлучиш која је боја најважнија, па зато имаш две боје: плаву и белу!

Цветић дан и ноћ уопште се не наљути, већ предложи да свако изнад себе истакне своју боју кад падне следећа киша. Боју коју киша опере, која избледи, неће узимати у обзир, а боју која се покаже најјачом и најпостојанијом прогласиће првом бојом.

Цвеће у пољу сложи се с тим предлогом. Кад је пала киша, свако све боје су се измешале и претвориле у једну велику светлу шару. Била је то дуга која је од сваког пољског цвета узела боју.

Цвеће је радосно гледало дугу која се протезала на небу јер је у њој свако имао своју боју. Тада дан и ноћ рече: — Као што видите, нико од нас није важнији од других. Ниједна боја није вреднија од друге, све боје су подједнако лепе и важне.

Од тада се дуга редовно појављује на небу после кише, до дана данашње.

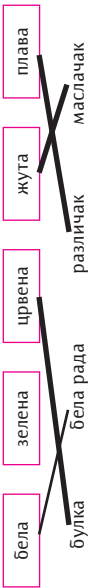
Умеш у тексту да пронађеш информације о времену и месту радње у причи.

- 1 Напиши када и где се одиграла радња ове приче.
када: **једном давно** или **нико се не сећа када**
где: **на неком пространом пољу (између две планине)**

Умеш да пронађеш особине ликова у причи.

- 2 Повежи линијом цвет и боју коју је цвет хвалио. Једна боја је вишак.

Пажљиво читаш причу и умеш да пронађеш значење одређених боја.

- 3 Допуни табелу тако што ћеш уписати одговарајућу боју или оно што она представља у овој причи.

Боја	Шта боја представља
жута	Сунце, ватру, зрело жито, воће, топлину небо, море, реке
плава	љубав, радост, весеље ноћ
црвена	дан младост и нов живот
црна	
бела	
зелена	

Умеш у причи да пронађеш лик према његовој особини.

- 4 Заокружи биљку која је највећа **свађалица** у овој причи:
маслачак трава бела рада **купина** различак

Умеш да пронађеш шта један лик говори о другом.

- 5 Подвучи једном бојом део текста у којем купина објашњава зашто је дан и ноћ **неодлучна биљница**. — **Ти ниси могао да се одлучиш...**

Препознајеш идеју текста.

- 6 Подвучи другом бојом део текста који представља **поручу** ове приче.
... свака боја има своју лепоту...; Ниједна боја није вреднија...

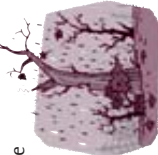
Умеш да уочиш којим су се редоследом одвијали догађаји у причи.

- 7 У кружиће упиши бројеве од 1 до 5, тако да редослед одговара току приче.
 - 5 Цвеће је било радосно јер је у дуги свако имао своју боју.
 - 3 Он је предложио да сваки цвет истакне своју боју на киши.
 - 4 Киша је измешала боје и оне су се претвориле у дугу.
 - 1 Цвеће се расправљало око тога која је боја најважнија.
 - 2 Дан и ноћ покушава да помири цвеће.

КИСЕЛЕ КИШЕ

Киселе кише настају тако што разни отровни гасови са земље (из фабрика, топлана, аутомобила) одлазе у висину. Тамо наилазе на облаке и спајају се с водом у њима. Киша из таквих облака штетно делује на све на шта падне.

Кад падне на шуме, спржи лишће, гране и стабла. Затим уђе у земљу, па је корен улија и биљка се хране затрованом водом. У шумама због тога има мање здраве хране за животиње.

Кад кисела киша падне у езеро, реку или поток, вода постаје нездрава за биљке и животиње које живе у тој води, за биљке које се њом заливају, као и за животиње које ту воду пију.

Умеш да одредиш које су најважније речи за садржину текста.

1. Подвуци делове текста из којих се види да су киселе кише опасне по природу.

Умеш да изразиш свој став о одређеној појави.

2. Шта ти мислиш: да ли се може спречити настанак киселих киша? **ДА** или **НЕ**

Напиши зашто тако мислиш.

Важно је да покажеш да си размислио/размислила о овој појави. Можеш, на пример, да напишеш да је могуће спречити настанак киселих киша ако се смањи испуштање отровних гасова или да то није сасвим могуће јер се не могу затворити фабрике и протерати аутомобили са улица.

Умеш да одредиш службу речи у реченици.

3. Подвуци предикате у следећим реченицама:
Киселе кише уништавају природу.
Киселе кише уништиле су природу.
Киселе кише уништиће природу.

Умеш да пребациш реченицу из једног глаголског времена у друго.

4. Следећу реченицу напиши у прошлом и будућем времену:

Корен биљке улија отровну воду.

- прошло време:

Корен биљке улио је отровну воду.

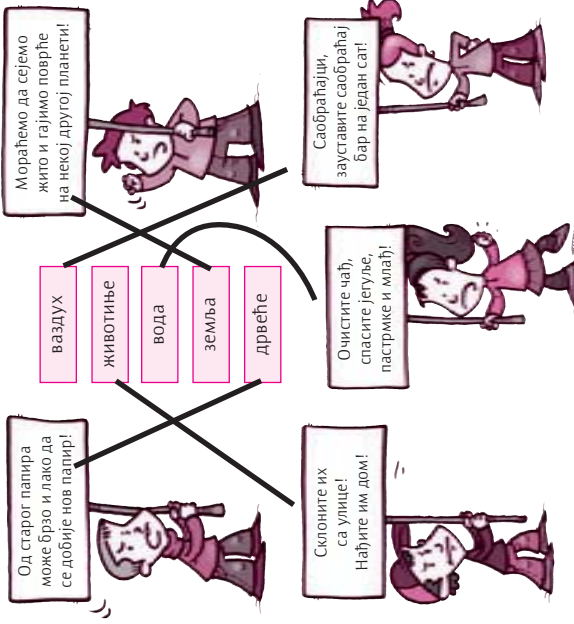
- будуће време:

Корен биљке улиће отровну воду.

ПОРУКЕ

Умеш да повежеш информације из текста и да изведеш закључак.

1. У Основној школи *Зелена долина* основан је ђачки парламент за заштиту животне средине. Ово су поруке које су написали ученици трећег разреда. На основу садржине поруке одреди шта ученици желе да заштите и то повежи са одговарајућом поруком.

Умеш да изразиш своје мишљење кроз написану поруку.

2. Шта или кога ти желиш да заштитиш? На пример: **децу која прелазе улицу.**

Важно је да поштујеш тон поруке и да се из ње види шта или ко је угрожен и због чега ти то желиш да заштитиш.
На пример: **Отворите добро очи! Мали смо, па нас возачи понекад не виде.**

ХИБЕРНАЦИЈА

Неке животиње у току зиме, када је хладно и нема довољно хране, постају неактивне, односно **хибернирају**. Улазе у неку врсту дубоког сна, спорије дишу, срце им спорије куца, троше мање енергије и температура тела им опада.

Животиње се морају припремити за **хибернацију**. Пре зиме много једу и стварају резерву енергије у виду дебелог слоја сала. Затим одлазе у склониште — на неко сигурно место, где је суво и на ком су безбедне, као што су пећине, јаме...

Животиње се буде кад им температура тела порасте, а то се дешава кад **дође** пролеће и кад напољу довољно отопли.

Умеш у тексту да пронађеш информацију која се тражи.

1. Зашто животиње постају неактивне током зиме?

- а) Умориле су се током пролећа.
- б) Угојиле су се током лета.
- в) Назебле су због хладноће.
- г) Чувају се од глади и хладноће.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш у тексту да пронађеш информацију која се тражи.

2. Одакле животињама енергија коју троше током месеци хибернације?

- а) од резерви хране у пећинама
- б) од хране коју су појеле
- в) од сунчеве светлости
- г) од температуре у пећинама

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да одредиш нов наслов за текст јер разумеш значење непознате речи у њему.

3. Који би наслов најбоље заменио наслов *Хибернација*?

- а) Дуга хладна зима
- б) Зимски сан
- в) Сигурно склониште
- г) Резерве хране

Заокружи слово испред тачног одговора.

ПАПАГАЈИ

Папагај је птица карактеристична за прашуме и шуме у жарким пределима. Веома дебео кљун не служи папагајима само да разбијају тврду љуску плодова него га користе и при хватању за гране. То су веома бучне птице које живе у групама, понекад веома бројним. Живе боје њиховог перја савршена су камуфлажа у опасним прашумама, и по њима се врсте разликују.

Умеш у тексту да пронађеш одговор на постављено питање.

1. За шта папагају, према овом тексту, служи кљун?

- а) да лепо лева
- б) да прави буку
- в) да се брани
- г) да узима храну

Заокружи слово испред тачног одговора.

2. По чему се, према овом тексту, разликују врсте папагаја?

По боји перја.

Умеш на основу текста да изведеш закључак о изгледу природе.

3. Каква је прашума у овом тексту?

- а) тамна
- б) зелена
- в) разнобојна

Заокружи слово испред тачног одговора.

Разумеш значење непознате речи на основу текста.

4. Зашто се каже да папагају боја перја може да буде савршена камуфлажа?

Зато што се бојом перја папагаји прилагоде боји прашуме; заштите се од непријатеља; лако се сакрију од непријатеља...

Разумеш значење израза који се често користи.

5. Кад за некога кажемо да **прича као папагај**, то значи да:

- а) прича лепо и мудро
- б) понавља стално једно те исто
- в) говори јасно и гласно
- г) говори неразговорно

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да повежеш текст са сликом.

1. Који опис одговара птици са слике? Заокружи слово испред тачног одговора.

A

Има ситно тело.
На глави има ђубу, а око
врата бело перје. Кљун
јој је мали и троугласт.

B

Има ситно тело и кратак реп.
Кљун јој је веома дугачак
и танак. На врховима крила
има шару.

B

Има крупну главу и велике
очи. Кљун јој је закривљен.
На глави има пера која
обликом подсећају на уши.

Разликујеш опис животињске врсте од лика у причи.

1. Подвучи делове текста у којима је описана ајкула као животињска врста.

АЈКУЛА СА НЕЖНИМ СРЦЕМ

Ајкуле су обично витке, брзе и зле рибе, страх и трепет за становнике морских дубина и купача. Али ајкула о којој ћете чути у овој причи није била зла. Напротив, имала је врло нежно срце. Била је и дебаља и некако здепастајија од других припадника свог рода, с којима се, уосталом, и није много дружила. Не знам само

да ли је одебљала зато што је мање јурила кроз воду гонећи плен или је њена кротка нарав, њена љубазност била последица позамашног тела – ни код људи се не зна зашто су они деблаи обично и доброћуднији и блажи.

Кратковидост је била једина заједничка особина наше пријатељице ајкуле и сличних морских немани.

Познато је да све ајкуле врло слабо виде. Али већини добар вид није ни потребан – својим њухом издалека осете плен захваљујући

невероватном слуху чуу сваки његов покрет, а друго им није ни потребно. Кротка ајкула желела је сваког да види, сваког да воли, па је због тога направила наочаре.

Разумеш значење израза који се често чује.

2. Када учитељ каже својим ученицима: **То и врапци знају**, значи да то:

- а) сви знају
 б) само најбољи знају
 в) знају само учитељи
 г) знају љубитељи птица

Заокружи слово испред тачног одговора.

Разумеш значење симбола.

3. Београд је град отвореног срца. Симбол Београда је врабац. Зашто је симбол Београда врабац?

Зато што је врабац:

- а) мали и бојажљив
 б) бучан и досадан
 в) јживахан и дружељубив

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш у тексту да пронађеш речи којима се описује спољашњи изглед лика.

2. Подвучи реченице на основу којих су нацртане животиње.

Волим да се сунчам.

Имам издужено тело и дуг врат.
Брз сам и окретан.

Храним се плодовима мора.
Одлично пливам и вешто роним.
Моја крила личе на пераја.

Позната сам по дугом китњастом репу.
Скачем с гране на грану.
Храним се семенкама и шумским плодовима.

ГАВРАН И ЛИСИЦА

Умеш да одредиш редослед догађаја у причи када су реченице испреметане.

1. У квадратике поред реченица упиши бројеве од 1 до 5, тако да њихов редослед одговара редоследу догађаја у басни *Гавран и лисица*. Један број уписали смо уместо тебе.

3. – Ти си веома лепа птица! Био би савршен кад би само умео да певаш! – рече лисица гаврану.

1. Гавран је стајао на грани с комадом сира у кљуну.

2. Лисица опази гаврана, приђе дрвету и поче да га хвали.

5. Гаврану испаде сир из кљуна, а лисица зграби плен и побеже.

4. Да би уверио лисицу да уме и да пева, гавран отвори кљун и загракта.

ДВЕ ПРИЧЕ

Умеш да упоредиш два текста и да одредиш које реченице припадају једном, а које другом тексту.

2. У ових седам реченица испричане су две кратке приче о лисици. Прва прича има три реченице, а друга четири. Реченице су испреметане. Словом **А** обележи реченице из једне приче, а словом **Б** реченице из друге приче. Ми смо започели, ти настави.

А Лисица дође до винограда и на високој лози угледа зрео грозд.

Б Ловац спази лисицу и појури је.

А Скакала је и скакала, али није успела да га дохвати.

Б Кад је видела да не може да му умакне, леже и направи се мртва.

Б Ловац дође до ње и спусти пушку да би ставио лисицу у џак.

А – Нема везе, ионако је тај грозд кисео – рекла је лисица и отишла.

Б Лисица то искористи и побеже.

Прочитај текст о децем писцу Владимиру Андрићу.

Владимир Андрић је рођен у Обреновцу. Ишао је у Велевску гимназију, а Факултет драмских уметности завршио је у Београду. Пише и режира за децу. Ради у Девојем програму ТВ Београд.

На телевизији су приказиване његова луткарска серија *Лаку ноћ, децо* и позната емисија *Пустолов*, коју су радо гледали и одрасли. У позоришту је изведено шест његових драма. Објавио је књиге: *Напрег плави*, *смеђи и црни*; *Вечерњи слон*; *Срце на зиду*; *Кроз Југуре Обреновца*; *Дај ми крила један круг*.

Умеш да одредиш које податке о писцу садржи овај текст, а које не садржи.

1. Шта сазнајемо из овог текста о Владимиру Андрићу?

О Владимиру Андрићу из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ
где је рођен	☐ ДА ☒ НЕ
кад је завршио школу	☐ ДА ☒ НЕ
где ради	☒ ДА ☐ НЕ
како се зову његове луткарске серије приказиване на телевизији	☒ ДА ☐ НЕ
у ком позоришту су извођене његове драме	☐ ДА ☒ НЕ
које књиге је написао	☒ ДА ☐ НЕ
ко је штампао његове књиге	☐ ДА ☒ НЕ

Умеш да повежеш садржину стихова и наслов песме.

2. Допуни строфу стихом који недостаје. Стих је исти као и наслов једне од књига Владимира Андрића.

... лако, лако, буди друг
дај ми крила један круг _____
 да надлетим луг,
 да одем на југ...

Изводиш закључак на основу онога што знаш о свету око себе; знаш одлике стихова.

3. Напиши зашто си за стих који недостаје изабрао/изабрала баш тај наслов.

На пример: **Зато што се у песми Дај ми крила један круг помињу крила, а ласте имају крила.** Или: **Реч круг римује се с речима друг, луг, југ.**

Умеш да повежеш наслов бајке и њену садржину.

1. Повежи наслов бајке с реченицом која тој бајци припада.
Један наслов је сувишан.

Снежана и седам патуљака

Пепељуга

Принц Жабац

Мачак у чизмама

Трнова Ружица

1. Иако је била прљава и у поцеланој хаљини, принц јој је обуо ципелицу.

2. Принц је био тужан кад је угледао девојку коју је маћеха отровала јабуком.

3. Принц је прошао кроз врт зарастао у жбуње и дошао до успаване лепотице.

4. Принцеза је пољубила зелену животињцу и она се претворила у принца.

Проналазиш у тексту информацију која се тражи.

2. Напиши број реченице у којој је:
- описано причинево осећање 2
 - описан изглед девојке 1
 - описано место радње 3

Разумеш текст и умеш да га допуниш речима које недостају.

3. Пажљиво прочитај текст и упиши речи које недостају.
Била једном једна **девојчица/девојка** која је маштала да постане принцеза. Стрпљиво је чекала да се на **белом** **коњу** **појави** **млади принц** из њених снова. Прешавши седам **гора** и седам **мора**, он је једног дана заиста дошао и одвео девојку у свој **дворац**. Живели су дуго и срећно, као у **бајци**.

Умеш да изабереш наслов према садржају текста.

4. Који наслов највише одговара овом тексту?

- а) Испуњено обећање
 б) Остварена жеља
 в) Случајан сусрет

Заокружи слово испред тачног одговора.

О ДЕЧАКУ У МОМ СОКАКУ

Једном дечаку
у мом **сокаку**
обећали
погодите шта

Истом дечаку
у мом **сокаку**
нису купили
погодите шта

Тужан је **био**
што није **добрио**
Па је много
погодите шта

Препознајеш у песми римоване речи.

1. Подвучи у песми две речи које се римују. **дечаку – сокаку; био – добио**
Умеш да одредиш главну тему (мотив) песме.

2. О чему говоре ови стихови?

- а) дечаку ког одрасли нису испунили обећања
 б) о дечаку који није веровао обећањима одраслих
 в) о дечаку ког су одрасли размазали
 Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да повежеш осећање и понашање лика.

3. Шта је дечак, по твом мишљењу, радио на крају песме?
 На пример: **плакао је (или је на неки други начин показао шта осећа)**

Умеш да претвориш потврдну реченицу у одричну и обратно.

4. Претвори потврдну реченицу у одричну и одричну у потврдну.
 Одрасли су дечаку купили обећани поклон.

Одрасли нису дечаку купили обећани поклон.

Дечак није добио обећани поклон.

Дечак је добио обећани поклон.

Препознајеш речи са истим значењем (синониме).

5. Која реч може да замени реч **сокак** у следећој реченици, а да њен смисао остане исти?

Позвао сам другове из одељења да у мом сокаку играмо кошарку.

- а) кућа
 б) улица
 в) град

Заокружи слово испред тачног одговора.

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Прочитај стихове из три песме.

1

Ја тугујем, и шта је ту смешно
заљубих се, прво, па погрешно...
... Сад ћу рећи сваком пољском цвети:
Није она једина на свету!

2

Заљубила се Наташа.
Неће да носи старе патике.
Пред огледалом стално се чешља
има слабу из математике.

3

Станује на трећем спрату
Често иде доле
Има брата маму тату
Из исте смо школе

Разумеш стихове и умеш да изведеш закључак о ликовима у песмама.

1. Повежи питање и одговор.

Да ли је...

... дечаку из прве песме узвраћена љубав?

... девојчица из друге песме заљубљена?

... девојчици из друге песме стало до тога
да лепо изгледа?

... девојчица о којој говори дечак у трећој
песми заљубљена у тог дечака?

јесте

можда

јесте

није

Знаш где у реченици треба да ставиш тачку, а где зарез.
(Песници у стиховима не морају да користе реченичне знаке.)

2. У трећој строфи песник није написао реченичне знаке.
Напиши их ти уместо њега, тако да сваки стих буде потпуна реченица.

Станује на трећем спрату.
Често иде доле.
Има брата, маму, тату.
Из исте смо школе.

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

МАРАМА

Јоца је јутрос постао каубој. Он има црвену мараму везану преко уста. **Озбиљан** је. Намрштено се. Можда ће неког пресрести? Можда ће извршити неки давно припремљен напад? Можда ће зауставити поштанска кола? Данас Јоца изгледа опасно!

Али... шта је то? Јоца плаче. Хаата се за лице рукама. Више није **опасан**, већ **уплашен**. О, па то Јоцу боли зуб! А мама, мама му је везала топлу мараму преко уста.

Паљљиво читаш текст и умеш да закључиш шта је тачно, а шта нетачно у вези с ликом у тексту.

1. Ако је тврдња тачна, заокружи **Т**, а ако је нетачна, заокружи **Н**.

Тврдња:

Јоца има мараму зато што га боли зуб.	☒ Т	Н
Јоца има мараму зато што глуми каубоја.	☐ Т	☒ Н
Јоца је уплашен зато што га боли зуб.	☒ Т	Н
Јоца је озбиљан зато што припрема напад.	☐ Т	☒ Н

Разумеш став писца у вези с ликом.

2. Препиши из првог пасуса једну реч која нам открива да писац не зна шта ће Јоца урадити. **МОЖДА**

Умеш да препознаш речи писца.

3. У тексту је подвучено једно питање. Ко је поставио то питање?

а) мама

б) Јоца

в) писац

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да саставиш реченице различите по значењу.

4. Претвори узвичну реченицу: **О, па то Јоцу боли зуб!** у обавештајну и упитну.
• обавештајна: **Јоцу боли зуб.** • упитна: **Да ли Јоцу боли зуб?**

Препознајеш глаголска времена.

5. Повежи реченицу са одговарајућим глаголским временом.

Јоца је јутрос постао каубој;

Он има црвену мараму.

Јоца ће неког пресрести.

садашње време

будуће време

прошло време

Препознајеш у тексту реч која описује како се осећа лик.

6. Подвучи у тексту три придева која описују Јоцин изглед.

СЛОБОДНО ВРЕМЕ

Једном Јоца стално се догађа да домаће задатке пише на брзину или да их преписује у школи пред час.

Али то је сасвим разумљиво ако се зна шта све тај јадни Јоца мора да уради у току једног дана.

Прво, он мора да одигра једну утакмицу с Мишом.

После тога мора да се потуче с Мишом.

После тога мора да звижди степенџиштем.

После тога мора да стоји на балкону и да кроз једну цевчицу

дува зрна грашка на пролазнике.

А после тога је страшно жедан и мора да пије воде.

А кад је већ код чесме, онда мора да узме татину четкицу

за бријање и да њом насапуни лице, и да мало насапуни своје руке,

и да мало насапуни своје ципеле... А после тога ... ето – мора

брзо да пође у школу.

Видите, па тај сироти Јоца нема времена, нема ни једног јединог

тренутка слободног времена! И онда, онда му се, наравно,

не може ни замерити што домаће задатке увек мора да пише

на брзину – пред сам полазак у школу.

Умеш да одредиш редослед догађаја у причи.

1. Обележи сличице бројевима од 1 до 4, тако да њихов редослед одговара току приче.

Умеш да повежеш понашање лика са особинам која се таквим понашањем показује.

2. Повежи Јоцино понашање и особину коју таквим понашањем показује.

Какав је Јоца кад:

- насапуни ципеле четкицом за бријање
- дува зрна грашка на пролазнике
- преписује домаћи задатак у школи
- неваспитан
- несташан
- сналажљив

Умеш да искажеш свој став о појавама које су описане у тексту и да га образложиш.

3. Да ли је, по твом мишљењу, Јоца из приче добро користио слободно време?

ДА **НЕ**

Објасни зашто тако мислиш.

На пример: **Јоца није радио ништа добро и лепо.**

Или: **Јоци нико није помогао да организује своје слободно време.**

Или: **Има деце која не воле да уче и да раде нешто паметно.**

ПРИМЕРИ

Разумеш значење пословице.

1. Учитељица је тражила од ученика да на примерима објасне шта значе ове пословице:

1. Пријатељ се у невољи познаје.
2. Ко високо лећи, ниско пада.
3. Боље је умети него имати.
4. Далеко од очију, далеко од срца.

Ово су примери које је написао Бојан. У кружић поред сваког примера упиши број пословице на коју се Бојанов пример односи.

1. То је кад се Ђиља одсели, па те заборави.
2. Кад се неко прави важан и после испадне будала.
3. Кад си гладан, а друг ти да пола ужине.
4. То је као кад неко има бицикл, а не уме да вози.

РАСПОРЕД ЧАСОВА

У распоред часова није уписано све што се учи у школи. Није уписано, на пример, другарство, а то није уписано у распоред часова зато што се учи на свим часовима, па и на великом и малом одмору, на путу од куће до школе и од школе до куће...

Другарство се учи свуда и сваког часа се оцењује. Ако неко не зна и неће да научи да буде друг, то ће одмах сви оценити оценом – **недовољан**. Биће то оцена која ће му кварити успех, ма како добро знао све остало.

Умеш да одредиш главну идеју текста.

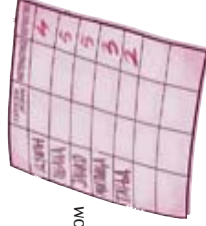
2. Шта је циљ овог текста?
- а) да наброји школске предмете
 - б) да истакне значај другарства
 - в) да опише доброт друг
 - г) да опише шта све учитель оцењује
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да изразиш свој став и да га образложиш или да даш пример.

3. Како се, по твом мишљењу, добија одлична оцена из другарства?

Важно је да напишеш да је другарство кад се помогне другу или да даш неки свој пример.

На пример: **Помогао сам другу да поправи бицикл. Или: Казао сам му шта смо радили у школи кад је он био болестан.**

ХА-ХА-ХА...

За добру шалу увек има прилике. И у школи, и код куће, и у игри. Само, неки не знају шта је шала, па почну да се кривеље за време школског часа. Мисле да је zgodно и шаљиво да се баш на часу прави цумбус. Али то није шала. То је сметање. То је недисциплина...

Неки, опет, мисле да је шала то кад се ругају другима. Мисле да је смешно кад опонашају хроне људе или децу, кад исмевају децу која носе наочаре или се ругају некоме ко муца. То никако не може бити шала. То је ружно понашање.

Неки мисле да је добра шала ако неком подметну ногу, па тај падне, а они се слатко смеју. Али тек то није шала. То је грубост. Треба знати шалити се. То је велика и лепа вештина.

• Препознајеш основну идеју текста.

1. Заокружи слово испред реченице која изражава поруку овог текста.

- а) Тешко оном ко се често шали.
 б) Није свака шала права шала.
 в) Смех је најбољи лек кад си тужан/тужна.

• Разликујеш врсте речи.

2. Повежи реч и врсту којој та реч припада.

- шала
- глагол
- шаљив
- именица
- шалити се
- придев

• Знаш речи којима се описују људске особине.

3. Кад неко уме да се шали, кажемо да је он шаљивија (шаљиво).

• Познајеш значење речи која се често користи у свакодневном говору.

4. Реч **опонашати** значи:

- а) понашати се лепо
 б) имитирати некога
 в) противити се некоме

Заокружи слово испред тачног одговора.

• Разумеш значење израза који се често користи у свакодневном говору.

5. Објасни шта значи израз **правити цумбус**.

Ово је израз који се често чује код куће и у школи кад су деца немирна и направе неред.

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Креативни центар

ПИНОКИО

Пинокио је пренео у граду који се звао Замка за Глупане. Ту се сусрео с Лисицом и Мачком. Заједно су напустили град чим је свануло. Отишли су до чудесног поља. Онда су Лисица и Мачка предložили Пинокију да посеје своје златнике јер су хтели да га преваре...

• Разумеш текст и умеш да закључиш о чему се у њему говори, а о чему се не говори.

1. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ
где се налази град Замка за Глупане	ДА ☒ НЕ ☒
кога је Пинокио срео у граду	☒ ДА ☒ НЕ ☒
каква је била намера Лисице и Мачка	☒ ДА ☒ НЕ ☒
да је Пинокио посејао златнике	ДА ☒ НЕ ☒

• Разумеш текст и умеш да га допуниш реченицом која недостаје.

2. Прочитај рецепт који су Лисица и Мачка дали Пинокију у граду Замка за Глупане.

Како да постанеш богат

Пољуби златнике које имаш.

У пољу ископај рупу и у њу стави златнике.

???

Кад порасте дрво, обери златнике са грана.

Заокружи слово испред реченице која недостаје у рецепту.

- а) Залиј златнике, па их стави у рупу.
 б) Рупу затрпај и редовно је заливај.
 в) Залиј рупу, па у њу стави златнике.
 г) Стави златнике у ископану рупу.

Креативни центар

ТРИ КРОЈАЧА

Умеш да саставиш смислено питање.

- 1 Прочитај текст и састави питања за наведене одговоре.

Три кројача отворе радње у једној улици. Послови су им ишли сасвим слабо јер је конкуренција била велика. Да би привукао што више муштерија, први кројач постави изнад своје радње таблу с натписом: *Најбољи кројач у граду.*

питања	одговори
Где су три кројача отворила радњу?	У једној улици.
Како су кројачима ишли послови?	Сасвим слабо.
Зашто су кројачима послови ишли (сасвим) слабо?	Јер је конкуренција била велика.
Ко је поставио таблу с натписом „Најбољи кројач у граду“?	Први кројач.
Зашто је први кројач поставио таблу с натписом „Најбољи кројач у граду“?	Да би привукао што више муштерија.
Шта је писало на табли (коју је поставио први кројач)?	„Најбољи кројач у граду“

РАК КРОЈАЧ

Умеш да одредиш редослед догађаја у причи кад су реченице испреметане.

- 2 У кружиће упиши бројеве од 1 до 5, тако да редослед одговара току приче. Један број је већ уписан.

- 2 У великом виру, близу белутка где је Рак Кројач станао, рибице су решиле да приреде забаву.
- 4 Рак Кројач је успео да својим руменкастим макама расече торбу и врати се у вир до свог белутка.
- 3 Долазећи на забаву, рибице су приметиле да је белутак одваљен, а затим су виделе како деца стављају Рака Кројача у торбу.
- 1 Под великим белутком у реци живео је Рак Кројач, који је био надалеко чувен по свом занату.
- 5 Док је забаву у виру трајала, Рак Кројач је, испод белутка, причао својој деци како је успео да побегне из торбе.

ИЗНЕНАЂЕЊЕ У ВОДИ

(прича једног истраживача)

Кумевава и ја пошли смо да уловимо рибу за ручак. После дугог и узалудног трагања најзад сам угледао нешто што је сигурно било риба. Ево је, скоро је под нама...! Испружих десну руку, у којој сам стекао харпун, затегнух све мишиће на телу до крајњих граница и свом снагом зарих харпун у воду.

Не губећи ни секунда, зграбих конопач којим је харпун био везан да улов не умакне. Али у истом тренутку осетих електрични удар, тако снажан да сам пао на дно чамца, као да ме неко треснуо у главу. Док сам још лежао на леђима и дрхтао од струје и од узбуђења, мој сапутник поче грохотом да се смеје, држећи се за голи трбух.

— Њикучуп не знати шта је електрична јегуља?! Кумевава одмах видео, али не хтеги ништа речи. Најбоље се научи кроз властито искуство. То никад више не заборавити.

— Пакостан си, дечаче Кумевава. Могао си да ме упозориш! Кумевава одмах ухвати конопач и поче да га вуче. Мало-помало, појави се на површини воде харпун, а на његовом крају дуго змијасто тело јегуље. Била је дуга два метра.

— Је ли, Кумевава, како то да тебе није протресла струја која мене само што није убила? Па ти држиш исти конопач!

— Да, али јадна риба истрошита сву струју на Њикучупа, па не остати ништа за Кумеваву! — рече дечак кроз смех.

Једва смо успели да заједно увучемо јегуљу у кану јер се очајнички борила да се спасе или бар да изврне чамач. Био сам поносан на свој улов и чак сам био спреман да заборавим на срамотни пад који сам због њега претрпео.

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Креативни центар

Креативни центар

Пажљиво читаш текст и препознајеш ликове у њему.

1. Ко је Кумевава?

- а) Њикучапов син
- б) индијански полглавица
- в) печак Индијанац

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш у тексту да пронађеш одговор на постављено питање.

2. Шта се догодило кад је Њикучап забио харпун у јегуљу? Подвуци део текста из којег се то може сазнати.

Умеш у тексту да пронађеш речи које се односе на изглед животиње.

3. Препиши из текста речи на основу којих се може нацртати јегуља.

ДУГО ЗМИЈАСТО ТЕЛО

Пажљиво читаш текст и уочаваш редослед појава у њему.

4. Којим редом су се смењивала осећања истраживача у овој причици?

- а) страх, љутња, узбуђење, понос
- б) страх, узбуђење, понос, љутња
- в) узбуђење, љутња, понос, страх

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да изразиш став у вези с понашањем лика и да га образложиш.

5. Да ли је Кумевава пакостан зато што није упозорио Њикучапа?

ДА НЕ

Објасни зашто тако мислиш.
Овде нема тачних и нетачних одговора. Важно је да напишеш зашто мислиш да је Кумевава пакостан или зашто није пакостан.

На пример: **Пакостан је јер се смејао и јер је Њикучап могао да се повреди. Или: Није пакостан јер је знао да Њикучап није могао да се повреди. Хтео је да Њикучап сам искуси удар јегуље.**

Умеш да саставиш план за прочитану причу.

6. Напиши план за препричавање ове приче.

- Кумевава и истраживач лове рибу.
- Њикучап баца харпун.
- Њикучап пада на дно чамца.
- Кумевава и Њикучап извлаче јегуљу.

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

ОСТРВО С БЛАГОМ

(Одломак)

Зовем се Цим Хокинс и моји родитељи власници су крчме *Адмирал Бенбу*. Наш једини гост, капетан Бил, као и сваког јутра пре тога, изашао је да осматра море кроз један стари дурбин. Док сам ја постављао сто за доручак, изненада се из мене појавио човек чудног изгледа. – Да ли је овде одсео мој стари и драги пријатељ капетан Бил? – Али викнуо је. – Да, господине – одговорих. – Али тренутно није овде. Он се насмеја: – Реци капетану Билу да је овде био његов пријатељ Црни Пас. Сумњам да ће се то буре рума обрадовати мојој посети. Дај му ово писмо. До скорог виђења, дечаче – и он се удаљи, певушећи стару и познату морнарску песму.

Када се капетан Бил вратио и када сам му предао писмо Црног Пса, он погледа и упита ме slabим гласом: – Да ли је с њим био један висок и крупан човек који има само једну ногу? – Не, господине, био је сам и рекао ми је да је ваш пријатељ! – одговорих. – Црни Пас мој пријатељ! Каква идеја! – Кад је прочитао садржај писма, телом му прође дрхтај и папир му испале из руке. Ја га подигох и видех да су биле написане само ове речи: „То ће бити вечерас!”

Пажљиво читаш текст и проналазиш у њему одређене информације.

1. Заокружи слово испред тачне тврдње.

- а) У крчми *Адмирал Бенбу* било је много гостију.
- б) Било је јутро када је Црни Пас дошао.
- в) Капетан Бил и Црни Пас су пријатељи.

Умеш да одредиш место радње у причи.

2. Кад би се наведени текст играо на позорници, шта би позорница требало да представља?

- а) крчму
- б) морску обалу
- в) острво

Заокружи слово испред тачног одговора.

Пажљиво читаш причу и налазиш у њој информацију која се тражи.

3. Заокружи предмет који сигурно припада капетану Билу.

Разликујеш приповедачев говор од говора ликова.

4. Заокружи слово испред имена лика који прича ову причу.

- а) капетан Бил
 б) Црни Пас
 в) Адмирал Бенбау
 г) Цим Хокинс

Умеш да закључиш који се ликови појављују у тексту, а који се само помињу.

5. Једном линијом подвучи ликове који се **појављују** у овом тексту, а двама линијама подвучи ликове који се **помињу** у овом тексту. Један лик је сувишан.

- капетан Бил • човек с једном ногом
- Цим Хокинс • родитељи Цима Хокинса
- Црни Пас • свирач у крчми

Разумеш пренесено значење речи.

6. Кад Црни Пас за капетана Била каже да је **буре рума**...

- а) он му се диви
 б) он му прети
 в) он му завиди
 г) он му се руга

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да повежеш речи које лик изговара с намером коју тај лик има.

7. Препиши реченицу из које сазнајемо да ће се Црни Пас вратити.
До скорог виђења, дечаче. Или: „**То ће бити вечерас!**”

Препознајеш осећања ликова на основу њиховог понашања.

8. Када је прочитао писмо, капетан Бил се:

- а) обрадовао
 б) разбеснео
 в) смирио
 г) уплашио

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да смислиш логичан завршетак приче.

9. Доврши текст тако што ћеш у неколико реченица написати шта се те вечери догодило капетану Билу, између њега и Црног Пса.

На пример: **Црни Пас и гусари упали су увече у собу капетана Била и тражили мапу законаног блага.**

УЖИНА И КИШОБРАН

(Девојчица једе ужину. Прилази јој дечак.)

ДЕЧАК: Дај пола!

ДЕВОЈЧИЦА: Не дам!

ДЕЧАК: Нема везе!

ДЕВОЈЧИЦА: Има везе! Знаш ти врло добро да то има везе са — кишобраном!

ДЕЧАК: Ужина има везе са кишобраном?! Измишљаш!

ДЕВОЈЧИЦА: Па, не баш са целим кишобраном! Пола моје ужине има везе с пола твог кишобрана! Киша пљушти, а ја те питам да ме примиш испод пола кишобрана! А ти кажеш: — Не може! Треба ми цео! — Е, ето, сад мени треба цела ужина!

ДЕЧАК: А сутра?

ДЕВОЈЧИЦА: Сутра бих ти дала пола ужине само ако данас после школе плусне киша, а испод твог кишобрана буде места и за мене!

(Дечак наједанпут отрчи некуда.)

ДЕВОЈЧИЦА: Хеј, куда ћеш?

(Дечак се враћа с кишобраном.)

ДЕЧАК: Ево ти цео кишобран! Али да ми данас даш пола ужине! Ко зна да ли ћу сутра бити оволико расположен за ужину?! А могло би да се догоди да твоја мама спреми за ужину нешто што ја не волим оволико! Ове крофне с пекмезом знам да волим, а за остало нисам сигуран!

ДЕВОЈЧИЦА: _____

Препознајеш одлике драмског текста.

1. Шта означавају речи које су написане у заградаи?

- а) шта глумци треба да раде
 б) шта глумци треба да говоре
 в) шта глумци треба да обуку

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш у тексту да препознаш место и време радње.

2. Где и када разговарају ДЕЧАК и ДЕВОЈЧИЦА?

- а) у школи, за време часа
 б) у школи, за време одмора
 в) на излету, за време ужине

Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да објасниш понашање ликова у тексту.

3. Шта ДЕВОЈЧИЦА замера ДЕЧАКУ?
То што није хтео да је прими под кишобран када је падала киша, па је покисла.
4. Зашто је ДЕЧАКУ баш тог дана било стало да поделе ужину?
Зато што ДЕВОЈЧИЦА има крофне, које он много воли.

Препознајеш кључне (најважније) речи у тексту.

5. Заокружи слово испред две кључне речи у тексту.
- а) ужина, пекмез
 б) звоно, крофне
 в) кишобран, одмор
 г) крофне, кишобран

Разликујеш облике излагања: приповедање, описивање, дијалог.

6. Који облик казивања препознајеш у овом тексту?
- а) приповедање
 б) дијалог
 в) описивање
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да одредиш особину лика на основу његовог понашања.

7. Зашто ДЕЧАК није примио ДЕВОЈЦИЦУ под кишобран?
- а) себичан је
 б) уображен је
 в) стидљив је
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да смислиш логичан завршетак текста.

8. Врати се на текст и допиши разговор између ДЕЧАКА и ДЕВОЈЧИЦЕ.
 ДЕВОЈЧИЦА: _____
- Важно је да завршетак буде у вези с претходним делом текста и у облику дијалога. Можда се девојчица одљутила, а можда и није кад је чула да он само због крофни хоће да је прими под кишобран.**

Ово је сцена из дечје представе *Плава боја снијета*.

Волим Кризантему,
 ал' нешто не ваља,
 ја – обичан пастир,
 она – кћерка краља.

Па зар тај Калопер,
 тај пробисвет,
 мислиш да може
 бити краљев зет?!

Оче, мени нема мира,
 нећу Разбиноса,
 хоћу мог пастира.

Ја сам генерал
 Разбинос, тврда глава,
 Обожавам кћерку
 краља Караслава.

Проналазиш у тексту податак о ликовима.

1. Повежи линијама ликове и њихова имена.
- принцеза
 - генерал
 - краљ
 - пастир
 - Разбинос
 - Караслав
 - Калопер
 - Кризантема

Препознајеш лик по речима које тај лик изговара.

2. Повежи на цртежу ликове с текстом који ти ликови изговарају.

Позориште *Пан шешир* објавило је на свом сајту да је 15. октобра изведена премијера дечије представе *Цицибан карша*.

Радња представе *Цицибан карша* дешава се у лавиринту Краљице Карте, која је на превару заробила све јунаке бајки и цртаних филмова. Краљица је зачарала папуљка Тупка (из бајке *Снежана и седам папуљака*) и помоћу њега заробила остале ликове. Међутим, Црвенкапа и Олива успевају уз помоћ Цицибан карте да ослободе заробљене ликове.

Пажљиво читаш текст и умеш да одредиш шта сазнајемо, а шта не сазнајемо из њега.

1. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ
где се дешава радња представе	☐ ДА ☐ НЕ
кога је заробила краљица Карта	☒ ДА ☐ НЕ
зашто папуљак Тупко помаже Краљици	☒ ДА ☐ НЕ
како је Краљица Карта зачарала Тупка	☐ ДА ☒ НЕ
ко ослобођа заробљене ликове	☒ ДА ☐ НЕ
како изгледа Цицибан карта	☐ ДА ☒ НЕ

Разумеш значење речи.

2. Шта значи реч **премијера** у реченици: Премијера представе *Цицибан карша* била је 15. октобра?

То значи да је тада:

- а) представа први пут изведена
 б) била прва проба представе
 в) написан текст за представу

Заокружи слово испред тачног одговора.

Разумеш значење стране речи која се стално користи.

3. Информације о представи *Цицибан карша* узете су са **сајта** позоришта Пан театар.

Сајт је:

- а) страница на Интернету
 б) плакат за представу
 в) новински оглас

Заокружи слово испред тачног одговора.

МАГАРАЦ

Умеш да саставиш стрип када су дате реченице које ликови изговарају.

1. У празне облачиће упиши одговарајуће бројеве реченица тако да добијеш стрип. Један број је већ уписан.

1. Баш сам се уморио!
2. Што идете пешке кад имате магарца?
3. Пих! Отац јаше, а син пешачи!
4. Гле, два магарца на јадној животињи!
5. Сине, свету се не може угодити!
6. Брука! Отац пешачи, а син јаше!

ПЕТАР ПАН

(Одломак)

— Ја не желим да одрастем — **рече Петар Пан**. — Чуо сам како отац и мајка расправљају о томе шта ћу постати кад одрастем и одмах сам побегао од куће. Желим да останем дечак заувек!

— Оох! — **изненађено завикну Венди**. — Али, како мислиш то да постигнеш?

Разликујеш речи приповедача од речи које изговарају ликови у причи.

1. Подвучи у тексту пишчеве речи.

Умеш да образложиш свој став у вези с ликом из дела.

2. Зашто, по твом мишљењу, Петар Пан жели да остане дечак заувек?

На пример: **Зато што воли да машта и да се игра.**

Или: **Зато што се боји да одрасте.**

Препознајеш глаголска времена у реченицама.

3. Повежи реченицу са одговарајућим временом у њој.

- Побегао сам од куће. • садашње време
- Ја не желим да одрастем. • будуће време
- Остаћу дечак заувек. • прошло време

Умеш да претвориш реченице у неуправном говору у реченице у управном говору.

4. Текст о Петру Пану и Венди напиши у неуправном говору.

Петар Пан је рекао да не жели да одрасте. Чуо је како отац и мајка расправљају о томе шта ће он постати кад одрасте и одмах је побегао од куће. Желео је да остане дечак заувек.

Венди је изненађено узвикнула. Питала га је како то мисли да постигне.

Умеш да претвориш реченице у неуправном говору у реченице у управном говору.

5. Подели по улогама следеће реченице. Напиши шта говори Петар Пан, а шта Звончица.

Петар Пан је тужним гласом рекао Звончици да је изгубио своју сенку.

Она му је шапула да зна где се његова сенка налази.

• Петар Пан (тужно): **Изгубио сам своју сенку.**

• Звончица (шапуће): **Знам где се твоја сенка налази.**

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

Креативни центар

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ

У књизи *Деце игра некад и сад* описано је неколико врста игре школица. Једна од њих зове се **Пуж**.

ПУЖ

На бетону се нацрта велика школица спиралног облика с пољима — прстеновима, која подсећа на пужеву кућицу. Прстенови су неједнаког облика и величине.

У игри су два, највише три играча. Сваки играч бира по један прстен и у њега уписује почетно слово свог имена или цело име.

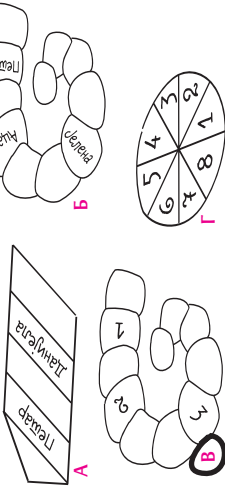
Полазећи од највећег прстена, играч на једној ноzi скаче из једног прстена у други и мора да прескочи прстен који је обележен именом другог играча. Обема ногама може да стане само у прстен обележен својим именом, као и у најмањи, последњи прстен, који је увек слободан, а предвиђен је за окретање и одмор играча.

Победник је играч који без грешака стигне до краја пужеве спирале и назад, до излаза из ње.

Слична овој игри је школица *Кућица*. Овој школици деца су додала кров и она заиста личи на кућицу.

Умеш да повежеш текст и одговарајући цртеж.

1. Заокружи слово испред школице Пуж.

Пажљиво читаш текст и умеш да изведеш закључак.

2. Заокружи име детета које је у праву.

Петар: У школици Пуж тачно се зна колико прстенова треба да нацрташ.

Ада: У школици Пуж могу да станем са две ноге само у два прстена.

Јелена: У последњи, најмањи прстен школица имаш право да упишеш своје име.

Данијела: Школица Пуж не личи ни на једну другу врсту школица.

Умеш да одредиш шта је битно у деловима текста

3. Текст Пуж садржи четири дела. Напиши шта је описано у сваком делу.

1. **Изглед школице**

2. **припрема за игру**

3. **правила игре**

4. **другачија школица**

БРОДОВИ

Текст 1

Пре више од 500 година Кристифор Колумбо заплавио је на броду *Санџа Марија* преко Атлантског океана и стигао до непознате земље. Био је уверен да је дошао до Индије, а у ствари – то је била Америка.

Текст 2

Године 1805. енглеска морнарица сукобила се с француским и шпанским бродовима на Атлантском океану. Тада је на броду *Викџорија* погинуо енглески командант Нелсон, али су Енглези заробили више од 20 непријатељских бродова.

Текст 3

Брод *Титаник* је 10. априла 1912. године заплавио из Енглеске према Америци. Нажалост, била је то његова прва, али и последња пловидба. Док је пловио Атлантским океаном, брод је ударио у огромну санту леда и Титаник је потпуно заједно са својих 1 517 путника.

Умеш у тексту да пронађеш информацију која се тражи.

1. Допуни следеће реченице:
- Колумбов брод звао се **Санта Марија** _____.
 - *Титаник* је ударио у **(огромну) санту леда** _____.
 - Командант на броду *Викџорија* био је **Нелсон** _____.

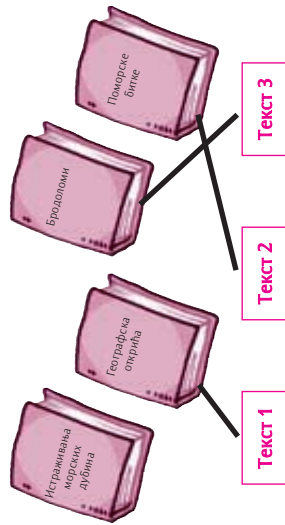
Пажљиво читаш текст и умеш да одредиш шта је тачно, а шта нетачно у вези с његовом садржином.

2. Уколико је тврђење тачно, заокружи Т, а ако је нетачно, заокружи Н.

Колумбо је пошао на пут с намером да открије Америку.	Т	Н
Пре него што је потонуо, брод <i>Титаник</i> је пловио многим морима.	Т	Н
У поморској бици 1805. године Енглези су освојили богат ратни плен.	Т	Н
<i>Титаник</i> је био теретни брод на којем није било путника.	Т	Н

Умеш да одредиш у којој се књизи налази одређени текст.

3. Повежи линијом број текста са претходне странице и књигу у којој се тај текст налази. Једна књига је сувишна.

Умеш да упоредиш информације из три текста и да изведеш закључке на основу њих.

4. Имајући у виду време када су се догађаји одиграли, заокружи **могуће** или **немогуће**.

Пловећи Атлантским океаном, бродови <i>Санџа Марија</i> и <i>Викџорија</i> могли су се сусрести.	могуће	немогуће
Капетан Нелсон могао је да зна како се звао Колумбов брод.	могуће	немогуће
Капетан <i>Титаника</i> могао је да учествује у бици у којој је погинуо Нелсон.	могуће	немогуће

Умеш да упоредиш информације из три текста и да изведеш закључак у вези с њиховом садржином.

5. Шта је заједничко за ова три текста?
- У сва три текста наведено је име брода и његовог капетана.
 - У сва три текста наводе се догађаји који су се одиграли у исто време.
6. У сва три текста помињу се бродови који су пловили по истом океану. Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш правилно да напишеш словима бројеве (основне и редне).

6. Напиши словима **бројеве** из следећих реченица:
- Енглези су заробили више од 20 непријатељских бродова. **двaдeceт**
 - Колумбо је пре 500 година стигао до непознате земље. **пeтcтo** или **пeт cтoтинa**
 - *Титаник* је потонуо заједно са својих 1 517 путника. **хилjадy пeтcтo (пeт cтoтинa) ceдaмнaecт**

ГРАДОВИ

- У центру Москве налазе се прелепе цркве, палате и звонци. Испред зидина Кремља је Црвени трг, а на супротној страни је једна од најлепших руских цркава — црква Василија Блаженог с величанственим куполама.
- Париз је град светлости. Његови булевари, споменици и музеји заустављају дах многобројним туристима. У том граду налази се најпознатији француски музеј — Лувр.
- Рим називају вечним градом јер се у њему још увек могу видети неке грађевине из далеке прошлости. Колосеум је једна од најпознатијих. То је велика арена у којој су се некада давно борили гладијатори.
- У Атени се налази Партеон, грађевина направљена од белог мермера, окружена стубовима. Био је то некада храм богиње Атене. И у другим грчким градовима налазе се сличне грађевине — храмови који су били посвећени неком од многобројних божанстава.

Умеш у тексту да пронађеш одређене информације.

1. Заокружи слово испред тачне тврдње.
 - а) Партеон је посвећен многим божанствима.
 - б) Лувр се налази у граду светлости.
 - в) Колосеум је храм посвећен богињи Атени.
 - г) Црвени трг се налази у вечном граду.

Умеш да одредиш тему текста.

2. Шта је описано у наведеним текстовима?

- а) чувени градитељи
- б) природне лепоте
- в) свечаности и обичаји
- г) познате грађевине

Заокружи слово испред тачног одговора.

Препознајеш присвојне придеве.

3. Подвуци у тексту три присвојна придева на основу којих закључујеш у којој се земљи налазе градови о којима је реч.

Знаш правописно правило о писању великог слова у називима значајних грађевина.

4. Зашто су називи **Црвени трг**, **Партеон**, **Колосеум** и **Лувр** написани великим словом?

- а) зато што су то називи значајних места и објеката.
 - б) Зато што су то страни називи.
 - в) Зато што се налазе на почетку реченице.
- Заокружи слово испред тачног одговора.

КРОВ СВЕТА

Највиши планински врх на Земљи зове се Монт Еверест и налази се на Хималајима. Висок је 8 850 метара. На тој висини ваздух је веома редак. У њему има врло мало кисеоника, који је неопходан за дисање. Због тога човеку на тој висини може да буде мука, чак може и да се разболи.

Монт Еверест је добио име по Џорџу Евересту, научнику који је први успео да одреди висину тог врха. Људи који живе близу те планине имају за њу другачија имена: *Салармандаха* — што значи *цело у небу*, или *Џомолунгма* — што значи *мајка свих богова на свету*.

Умеш у тексту да пронађеш информацију која се тражи.

1. Где се налази Монт Еверест? На Хималајима.
2. Због чега људима који се пењу на Монт Еверест може да буде мука? **Зато што тамо има мало кисеоника (који је потребан за дисање).**
Или: **Зато што тамо људи отежано дишу.**

3. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, а ако је нетачна, заокружи Н.

Џорџ Еверест први се попео на Монт Еверест.	Т	☐ Н
Висина Монт Евереста мања је од 10 000 m.	☒ Т	Н
На великим висинама ваздух је веома редак.	☒ Т	Н
Хималаји су највиши планински врх на Земљи.	Т	☒ Н

Разумеш шта људи осећају према појавама у природи.

4. У називима: **кров света**, **цело у небу**, **мајка свих богова на свету** можемо препознати осећање које су људи гајили према тој планини. То осећање је:

- а) љубав
- б) страх
- в) мржња
- г) дивљење

Заокружи слово испред тачног одговора.

Разумеш пренесено значење речи.

5. Због чега се за Монт Еверест каже да је **кров света**? **Зато што је то највиши планински врх.**

РОБИН ХУД

Робин Худ је један од легендарних енглеских хероја, одметник и хајдук који је са својом дружином живео у Шервудској шуми, близу Нотингема. Помагао је сиромашним људима дајући им оно што је отимао од богаташа. Легенда о њему наставља да живи.

Умеш да одредиш шта је битно, а шта небитно у тексту.

1. Којом се реченицом најбоље описује Робин Худ?

- а) Робин Худ је херој и одметник који је живео у Шервудској шуми.
- б) Робин Худ је херој који је помагао сиромашним људима.
- в) Робин Худ је енглески херој о коме и данас живи легенда.
- г) Робин Худ је херој који је отимао од богатих људи.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Разликујеш врсте речи.

2. Упиши у табелу именице, глаголе и придеве из текста о Робину Худу, као и из првог задатка.

именице	глаголи	придеви
Робин Худ	је	легендарни
херој	(је) живео	Шервудска
одметник	помагао (је)	енглески
хајдук	(је) отимао	сиромашни
људи	наставља	богати
Шервудска шума	живи	
Нотингем		
легенда		

Препознајеш речи са истим или сличним значењем.

3. Која је друга реч за легенду?

- а) вест
- б) бајка
- в) историја
- г) предање

Заокружи слово испред тачног одговора.

ВАТЕРПОЛО

У Енглеској је 1869. године одиграна прва ватерполо утакмица. Та утакмица није много личила на данашњу игру. Пливалиште је било без голова, а задатак једне екипе био је да лопту положи на даску иза голмана противничког тима.

Од 1900. године ватерполо се налази на програму олимпијских игара. Први олимпијски победник била је Велика Британија.

Првенство света у ватерполу први пут је одржано 1973. године у Београду. Свака ватерполо екипа има седам играча, од којих је један голман. Екипа може имати највише шест резервних играча.

Игра има четири четвртине од по осам минута. Код свих знакова за прекид сат који мери време мора да се заустави.

У ватерполу се погодак признаје када лопта целим обимом пређе гол линију. Пгодак може бити постигнут из било ког дела пливалишта и било којим делом тела, осим песницом. Пгодак се може постићи и упливавањем с лоптом у гол.

Умеш у тексту да пронађеш информацију која се тражи.

1. Подвучи део текста из којег можеш сазнати како се у прошлости играо ватерполо.

2. Ватерполо екипа има:

- а) седам играча без голмана
- б) седам играча и голмана
- в) шест играча и голмана

Заокружи слово испред тачног одговора.

Пажљиво читаш текст и закључујеш које информације можеш да пронађеш у њему.

3. Шта можемо да сазнамо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ
колико траје утакмица	☒ ДА ☐ НЕ
када се признаје погодак	☒ ДА ☐ НЕ
ко је био првак света 1973. године	ДА ☒ НЕ
какве су казне за прекршаје	ДА ☒ НЕ

Умеш да одредиш тему текста.

4. Која девојчица је тачно представила текст *Ватерполо*? Заокружи њено име.

- а) Драгица
- б) Дијана
- в) Светлана

Овај текст говори о настанку и правилима игре ватерполо.

Овај текст говори о лепоти и значају ватерпола.

Овај текст говори о олимпијским и светским првацима у ватерполу.

СВИЛА

Кинези су дуги низ година имали нешто што није имао ниједан други народ на свету – имали су свиљу. Свилене бубе, које стварају нити од којих се тка свила, живе су само у Кини. Многи су покушавали да изнесу свилену бубу из Кине, али им то није пошло за руком. Кинези су знали да је та буба извор богатства, јер су трговци из целог света долазили да купују свиљу, па су добро пазили да остане само њихова.

Прича се да је свилена буба тајно изнета из Кине на врло необичан начин. Једна госпођа сакрила је ларве свилене бубе у пунђу. Наравно, није се могло очекивати да Кинези растурају госпођу фризуру, а вероватно нису ни претпоставили какво се благо у њој крије.

Разумеш текст и умеш да одредиш поднаслов за пасусе према ономе што је у њима најважније.

1. Која два подналова најбоље одговарају пасусима ове приче? Заокружи слово испред тачног одговора.

- први пасус:
 - а) Најстарији народ на свету
 - б) Трговци из целог света
 - в) Свилено благо
- други пасус:
 - а) Домишљата госпођа
 - б) Бубе у глави
 - в) Себични Кинези

Препознајеш подврсте речи.

2. Напиши присвојне придеве од следећих именица:
- Кина КИНЕСКИ
 Кинез КИНЕЗОВ
 буба БУБИН
 госпођа ГОСПОЋИН

Препознајеш службугу речи у реченици.

3. Одреди субјекат и предикат у реченици: „Једна госпођа сакрила је ларве свилене бубе у пунђу.”
- субјекат: Једна госпођа
 - предикат: (је) сакрила

Умеш да скратиш текст (да напишеш резиме текста).

4. Напиши три реченице у којима ћеш описати оно што је најважније у тексту *Свила*.
 На пример: **Кинези нису хтели да дозволе да се свилена буба изнесе из земље јер је она била извор богатства. То је успело једној домишљатој госпођи. Она је сакрила ларве свилене бубе у косу.**

На путовањима по различитим земљама упознајемо се не само с људима, природним лепотама и историјским споменицима већ и с националним кухињама тих земаља. Тако су, на пример, чувене француска, италијанска и кинеска кухиња.

Разумеш значење речи на основу текста.

1. Шта означава реч **кухиња** у овом тексту?
- а) просторију у којој се припрема храна
 - б) врсту јела и начин њихове припреме
 - в) кухињски прибор за припрему хране
 - г) ресторан са здравом храном

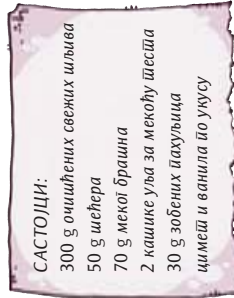
Заокружи слово испред тачног одговора.

РЕЦЕПТ

Наш омиљени колач од шљива овог пута је био необично тврд. Мама се касно сетила да је заборавила да стави један од потребних састојака.

Умеш да пронађеш информацију у тексту и да изведеш закључак.

2. Пажљиво погледај списак састојака из рецепта за прављење колача и подвучи састојак који је мама заборавила да стави.

Прочитај ову шљиву вест из дечјих новина.

ШАНСА ЗА БАКУ

Један петогодишњи дечак позвао је телефоном полицију с молбом да казне његову баку јер сувише често прави кнедле са шљивама, које се њему не допадају. Полицијац је дечаку саветовао да баки пружи још једну шансу.

Умеш да довршиш текст водећи рачуна о врсти којој припада.

3. Напиши завршетак ове весту у две реченице.
 На пример: завршетак може да буде овакав: **Дечак и бака су се договорили. Бака је почела да спрема кнедле са сиром.**

ГРЕЈПФРУТ

Грејпфрут се убраја у најздравије воће. Богат је витаминима, нарочито витамином Це. Здравом особи потребно је само пола грејпфрута да задовољи дневну потребу за витамином Це. Грејпфрут садржи многе састојке који спречавају неке болести. Ти састојци се налазе и у његовим семенкама. То је довољан разлог да овај плод уврстите у редовну исхрану.

Умеш у тексту да пронађеш информацију.

1. Шта сазнајемо из овог текста?

Из овог текста сазнајемо:	Заокружи ДА или НЕ
Грејпфрут садржи само витамин Це.	ДА ☐ НЕ ☒
Грејпфрут треба јести јер је здрав.	ДА ☒ НЕ ☐
Семенке грејпфрута су лековите.	ДА ☒ НЕ ☐
Грејпфрут треба јести редовно.	ДА ☐ НЕ ☒

Умеш да одредиш сврху (циљ) текста.

2. Сврха овог текста је:

- а) да те обавести о пореклу грејпфрута
 б) да те научи како се једе грејпфрут
 в) да те убеди да редовно једеш грејпфрут
 г) да опише како се гаји грејпфрут
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Прочитај одломак из новинског чланка.

Воће не силази сјмо са грана у корпе, не стиже сјмо у продавнице и на пијаци. Беру га људи и стављају у вреће, у гајбе, у сандуке, у камионе. Некада га тресу с грана на земљу, па га затим скупљају. Кад то воће стигне на пијаци или у продавницу, опет га разни људи дирају рукама. Тако на воћу остају трагови разних руку: и чистих, и прљавих, и здравих, и болесних.

Умеш да одредиш основну тему текста.

3. Где можеш да прочиташ овај текст?

- а) у чланку о чувању здравља
 б) у чланку о значају воћа у исхрани
 в) у чланку о продаји воћа
 г) у чланку о гајењу воћа
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да одредиш основну идеју текста.

4. Напиши реченицу којом ћеш изразити поруку овог текста.

Воће обавезно добро опери пре него што почнеш да га једеш.

Прочитај текст у којем недостаје прва реченица.

ЗЕЛЕНА ДИЊА

У жирију су били: Лимунко, Јагодица, Вишњаница и Грозден. Такмичари су имали разнобојне кецеље и беле куварске капе. Из ресторана се до поноћи чула музика и песма, а многобројни гости били су одушевљени припремљеним посланицама.

Умеш да пронађеш реченицу која је изостављена на основу смисла целог текста.

1. Заокружи слово испред реченице која недостаје, а којом почиње текст.

- а) Синоћ је у ресторану Зелена диња организована прослава власниковог рођендана.
 б) Синоћ су у ресторану Зелена диња организовани играчка и маскенбал.

в) Синоћ је у ресторану Зелена диња организовано такмичење у прављењу воћних салата.

ПОБЕДНИЦИ

У ресторану Зелена диња наступиле су следеће екипе: Тајни рецетш, Вишаминци, Сецкалице, Дивље јабучице и Чаробне варјаче. Најбоље су биле Чаробне варјаче, а најслабији Тајни рецетш. Друго место припало је Вишаминцима. На средини табеле нашле су се Дивље јабучице.

Умеш да попуниш табелу на основу текста.

2. Упиши у табелу називе екипа према успеху који су постигле.

место	екипа
1.	Чаробне варјаче
2.	Вишаминци
3.	Дивље јабучице
4.	Сецкалице
5.	Тајни рецетш

ПОРУКА

Мама је прочитала Мишину поруку на мобилном. Одмах га је позвала и питала шта то важно има да јој каже. Он је одговорио да је његова екипа победила на такмичењу у ресторани *Зелена дива* и да су добили наградно путовање у Дизниленд.

Умеш да изведеш закључак о томе шта говоре (пишу) ликови у тексту.

- Шта је писало у поруци коју је Миша послао мами?
 - Добили смо наградно путовање у Дизниленд!
 - Победили смо на такмичењу у ресторани!
 - Позови ме, имам нешто важно да ти кажем!
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Миша је проучио ред вожње у Дизниленду. Пручи га и ти, па одговори на питања.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК АУТОБУСА

ДИЗНИЛЕНД – СУНЧАНИ ГРАД

6.40	7.55	9.10	10.45	11.40	13.00
15.50	16.40	18.40	19.40	21.35	22.05

ДИЗНИЛЕНД – ЗЕЛЕНГРАД

8.40	10.10	12.10	14.10	16.40	18.10	19.23
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Легенда:

- Само радним данима
 Свакодневно

Умеш да прочиташ податке из табеле.

- Шта сазнајемо из овог реда вожње?
 - када аутобуси за Сунчани Град и Зеленград полазе из Дизниленда
 - када аутобуси за Дизниленд полазе из Сунчаног Града и из Зеленграда
 - када аутобуси из Дизниленда долазе у Сунчани Град и Зеленград
- Заокружи слово испред тачног одговора.

Умеш да прочиташ податке из табеле.

- Чему служи **легенда** у овом реду вожње?
 - да га учини занимљивијим
 - да у њему исправи грешке
 - да објасни како се он чита
- Заокружи слово испред тачног одговора.

- Колико аутобуса радним даном вози за Зеленград? **седам (7)**

- Миша жели да првим аутобусом у недељу отпује из Дизниленда за Сунчани Град. У колико сати полази тај аутобус?
У 7.55.

- Шта се може закључити из овог реда вожње?

Из овог реда вожње може се закључити:	Заокружи ДА или НЕ
Од Дизниленда до Сунчаног Града путује се дужије него од Дизниленда до Зеленграда.	ДА ☐ НЕ ☒
Аутобуси из Дизниленда чешће возе за Сунчани Град него за Зеленград.	☒ ДА ☐ НЕ ☐
Аутобуска карта до Зеленграда скупља је него карта до Сунчаног Града.	ДА ☐ НЕ ☒

Умеш да читаш табелу и да изнесеш и образложиш своје мишљење.

- Шта мислиш, да ли за Сунчани Град путује више људи него за Зеленград?

ДА НЕ

Објасни зашто тако мислиш.

Овде нема тачног и нетачног одговора. У праву си ако мислиш да више путника путује за Сунчани Град него за Зеленград јер има више аутобуса. Али у праву си и ако мислиш да то не може да се тврди јер не знамо колико путника путује сваким аутобусом.

ТЕСТОВИ СА МЕЂУНАРОДНОГ ИСПИТИВАЊА ЧИТАЛАЧКЕ СПОСОБНОСТИ – PIRLS

Последња два радна листа узета су из теста који су решавали твоји вршњаци широм света. Сада је на тебе ред. Ако пажљиво будеш читао/читала, неће ти бити тешко да одговоритиш на питања.

Зипијева радња за изнајмљивање бицикала

Вожња бициклом је свима забавна, а уз то је и здрава!

Истражите 7 km дугу, равну и латану бициклистичку стазу у величанственом пределу уз Северну реку...

Какав год бицикл да желите, код Зипија ћете га сигурно пронаћи. Велики избор ...

маунтин бајк (за планинске стазе), тандем-бицикли (бицикли за две особе), бицикли са приколицом за бебе и они са седиштем за децу... спорстички бицикли за жене и мушкарце, с меким и удобним седиштима и с 21 брзином.

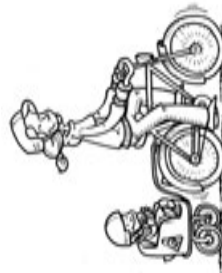
Сви Зипијеви бицикли редовно се одржавају, а сваке године купују се нови. Бициклистичке касице, пумпе, рации и ланци за закључавање – бесплатни су за све.

За децу испод 7 година имамо бицикле који се могу закачити за бицикл одраслог, што омогућава да о деци водите рачуна, као и да им помогнете током дуге вожње. За децу испод пет година имамо удобна дећа седишта и приколице које се могу закачити за бицикл одраслог. За захтевније мале бициклисте имамо мале бицикле са амортизерима или без њих.

Колико кошта изнајмљивање бицикла?
(цене у фунтама)

Изнајмљивање бицикла	Пола дана	Цео дан	За недељу дана
Одрасли/приколица	8	12	50
Деца (испод 16 година)	6	9	30
Деце седиште	2	3	12

ПРОБА! пре него што се ОДЛУЧИШ

1. Шта је главни циљ ове рекламе?

- а) да покаже куда води бициклистичка стаза
- б) да се да објашњење у вези с бициклима који се могу изнајмити
- в) да опише шта се дешава на бициклистичкој стази
- г) да нас нечему научи о бициклима

2. Колико би десетогодишњак морао да плати ако би изнајмио бицикл на цео дан?

9 фунти

3. Зипијева радња изнајмљује опрему за децу. Наведи два дела опреме која су намењена деци.

1. приколице
2. дећа седишта; амортизери

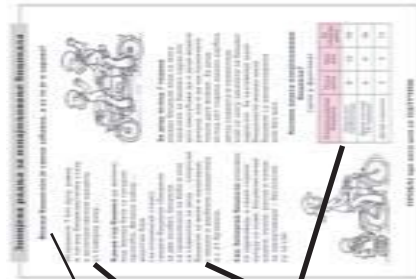
4. Које информације о Зипијевим бициклима показују да су бицикли за изнајмљивање у добром стању?

Сви Зипијеви бицикли редовно се одржавају, сваке године купују се нови бицикли.

5. Чланови породице Петровић, мајка Милена, отац Јован, десетогодишња Ленка и трогодишњи Алекса, планирају да проведу дан возећи бицикле. Какви бицикли су потребни овој породици? Да бисте одговорили, употребите информације из рекламе.

Бицикл за одрасле, бицикл с приколицом, бицикл за мале бициклисте

6. Повежи у реклами одговоре с питањима. Ми смо започели, ти настави.

Где можете да пронађете кратку реченицу која вас може навести да се опробате у вожњи бицикла?

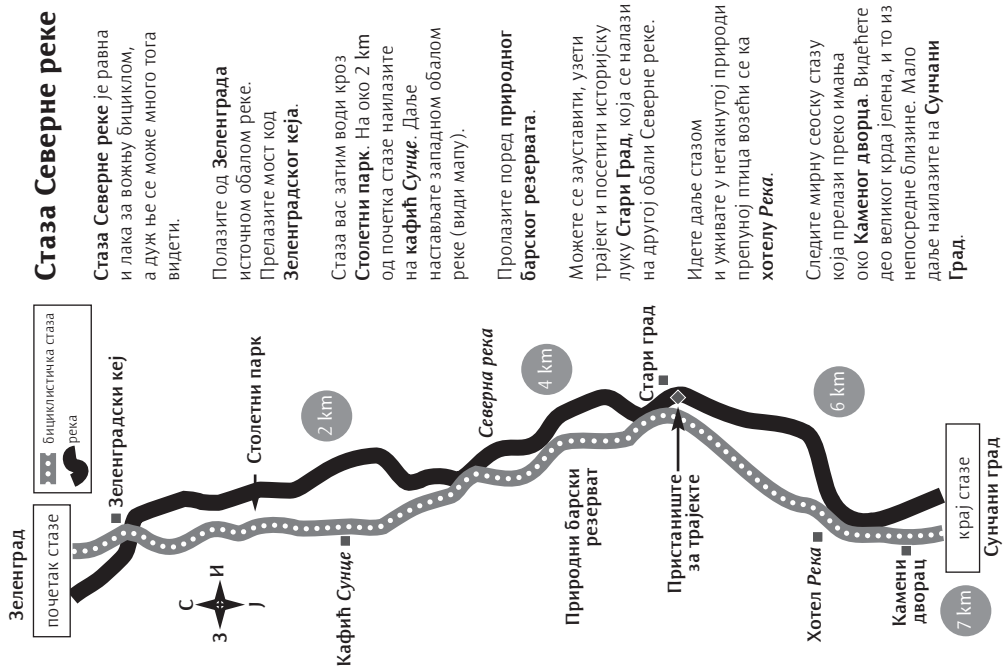
Која реченица вас позива да пробате стазу Северне реке?

Где можете да пронађете информацију о ценама изнајмљивања бицикала?

Где можете да пронађете информације о врстама бицикала за одрасле који се могу изнајмити?

СЛЕДИ СТАЗУ СЕВЕРНЕ РЕКЕ ВОЗЕЋИ ЗИПИЈЕВЕ БИЦИКЛЕ

Стаза Северне реке

Стаза Северне реке је равна и лака за вожњу бициклом, а дуж ње се може много тога видети.

Полазите од Зеленграда источном обалом реке. Прелазите мост код Зеленградског кеја.

Стаза вас затим води кроз Столетни парк. На око 2 km од почетка стазе наилазите на кафић *Сунце*. Даље настављае западном обалом реке (види мапу).

Пролазите поред природног барског резервата.

Можете се зауставити, узети трајект и посетити историјску луку Стари Град, која се налази на другој обали Северне реке.

Идете даље стазом и уживате у нетакнутој природи препуној птица возећи се ка хотелу *Река*.

Следите мирну сеоску стазу која прелази преко имања око Каменог дворца. Видећете део великог крда Јелена, и то из непосредне близине. Мало даље наилазите на Сунчани Град.

1. Шта је главни циљ текста Стаза Северне реке са претходне странеце?

- а) да се опише како изгледа Камени дворцац
- б) да се да објашњење у вези с бициклима
- в) да се наведу цене изнајмљивања бицикала
- г) да се да упутство за кретање

2. Где почиње стаза Северне реке?

- а) код Старог Града
- б) код Сунчаног Града
- в) код Зеленграда
- г) код Столетног парка

3. Означи бројевима места оним редоследом по ком ће се она видети на стази Северне реке, идући од почетка стазе ка њеном крају. Број 1 је већ уписан на одговарајуће место.

- 4 Камени дворцац
- 2 Стари Град
- 1 Столетни парк
- 3 Хотел *Река*

4. Које би место на стази Северне реке једна породица могла да посети? Објасни зашто би они желели да оду тамо.

За одговор на ово питање није важно које је место изабрано. Важно је да даш објашњење за свој избор.

На пример: **Породица жели да оде до кафића „Сунце“. Тамо се може попити кафа или сок и појести сладолед.**

5. Прочитај коментаре Ленке, Алексе, Јована и Милене. Спој линијама име сваке особе с местом на карти (стази) на ком се особе, према њиховим речима, налазе. Ми смо започели, ти настави. Погледај текст *Стаза Северне реке* са странице 72.

Зеленград

почетак стазе

бициклистичка стаза река

Зеленградски кеј

Столетни парк

2 km

Кафић Сунце

Северна река

4 km

Природни барски резерват

Пристаниште за трајекте

Стари Град

6 km

Хотел Река

7 km

Камени дворац

крај стазе

Сунчани Град

Ленка

Јован

Алекса

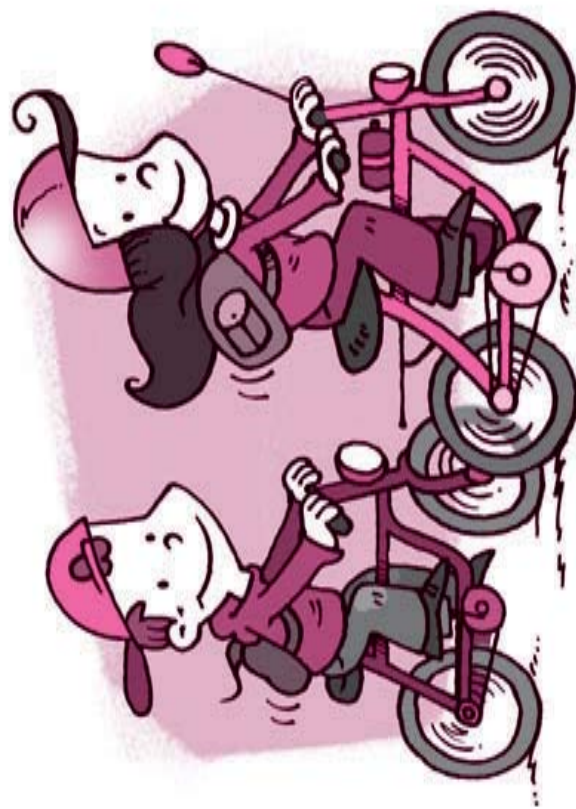
Милене

Управо сам се зауставила да купим ужину у кафићу Сунце.

На другој страни реке налази се диван мали лучки град.

Овде могу да видим стотине птица.

Јелен се уплашило од звецкања наших бицикала.

ТАБЕЛЕ С РАСПОРЕДОМ ЗАДАТАКА, ПО ОПИСИМА ЗНАЊА И УМЕЋА, У СВАКОЈ ЦЕЛИНИ И СВАКОМ РАДНОМ ЛИСТУ

1. ЦАРСТВО КЊИГА

Област	Ниво	Опис знања и умећа ученик/ученица:	Радни лист				
			1	2	3	4	5
ЧИТАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> препознаје врсте књижевних и некњижевних текстова и њихове основне одлике 	1.				
		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације које су дате у тексту, према задатом критеријуму 			1.	1.	
		<ul style="list-style-type: none"> чита једноставне слике, табеле, графиконе; уме да нацрта слику или да попуни табелу на основу линеарног текста, према задатом критеријуму 		1.	2.		1.
		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације у тексту (оне које су директно дате и оне које се читају између редова) и повезује их; разуме различите односе у тексту (тема, идеја, ликови; битно – небитно; главно – споредно; узрок – последица; циљ – средство; одређује временски след догађаја у тексту); изводи закључке у вези са садржином текста (на основу текста и/или свог искуства) 	2.		3.	2.	2.
ГРАМАТИКА		<ul style="list-style-type: none"> користи делове текста и књиге (основни текст, стих, строфу, пасус, садржај, речник, водич) 					6.
		<ul style="list-style-type: none"> реконструише редослед догађаја у причи (када су реченице или пасуси испреметани или изостављени) 	3.				
		<ul style="list-style-type: none"> познаје основне лексичке односе – синонимију и антонимију 					
							4.

2. СТРАНИЦЕ ИЗ УЏБЕНИКА

Област	Ниво	Опис знања и умећа ученик/ученица:	Радни лист													
			6	7	8	9	10	11	12	13	14					
ЧИТАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације које су дате у тексту, према задатом критеријуму 													1.	
		<ul style="list-style-type: none"> уочава делове текста и књиге: име аутора, наслов, поднаслов, основни текст, пасус, садржај, речник, стих, строфу чита једноставне слике, табеле, графиконе; уме да нацрта слику или да попуни табелу на основу линеарног текста, према задатом критеријуму 							1.							
		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације у тексту (оне које су директно дате и оне које се читају између редова) и повезује их; изводи једноставан закључак о различитим односима у тексту (тема, идеја, ликови; битно – небитно; главно – споредно; узрок – последица; циљ – средство; одређује временски след догађаја у тексту); изводи закључке у вези са садржином текста (на основу текста и/или свог искуства) 							1.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.
		<ul style="list-style-type: none"> користи делове текста и књиге (основни текст, стих, строфу, пасус, садржај, речник, водич) 							1.	2.	3.	3.				
ГРАМАТИКА		<ul style="list-style-type: none"> познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.), као и оних који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) 													1.	3.
		<ul style="list-style-type: none"> разликује управни и неуправни говор разликује и употребљава речи у основном и пренесеном значењу (у свакодневним ситуацијама, као и у школским текстовима) 							2.							2.
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> познаје и примењује правописну норму до нивоа до којег се она обрађује у трећем разреду 													4.	1.
		<ul style="list-style-type: none"> саставља једноставан краћи наративни и дескриптивни текст и дијалог 														

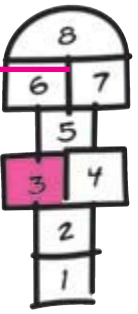
3. СВЕТ ПРИРОДЕ

Област	Ниво	Опис знања и умећа ученик/ученица:	Радни лист																			
			15	16	17	18	19	20	21	22												
ЧИТАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације које су дате у тексту, према задатом критеријуму 	1.			1.	1.															
			2.			2.																
			3.																			
			4.																			
			5.																			
ЧИТАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> чита једноставне слике, табеле, графиконе; уме да нацрта слику или да попуни табелу на основу линеарног текста, према задатом критеријуму 						1.														
									2.													
ЧИТАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације у тексту (оне које су директно дате и оне које се читају између редова) и повезује их; изводи једноставан закључак о различитим односима у тексту (тема, идеја, ликови; битно – небитно; главно – споредно; узрок – последица; циљ – средство; одређује временски след догађаја у тексту); изводи закључке у вези са садржином текста (на основу текста и/или свог искуства) 	1.		1.																	
			6.																			
			7.																			
ГРАМАТИКА		<ul style="list-style-type: none"> реконструише редослед догађаја у причи (када су реченице или пасуси испрeметани или изостављени) 													1.							
															2.							
ГРАМАТИКА		<ul style="list-style-type: none"> формулише и аргументује свој став о различитим аспектима текста (о теми, идеји, ликовима, ставу аутора и сл.) 																				
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> познаје значења речи и фразеологијама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.), као и оних који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) 																				
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> препознаје реченичне чланове (субјекат, предикат, прилошке одредбе) 																				
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> разликује и употребљава речи у основном и пренесеном значењу (у свакодневним ситуацијама, као и у школским текстовима) 																				
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> гради речи и њихове облике према задатом критеријуму (умањенице, увећанице; род, број, глаголско време) 																				
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> саставља текстове који припадају основним жанровима писане комуникације (поруку, обавештење, позивницу, кратко писмо...) 																				

Област	Ниво	Опис знања и умећа ученик/ученица:	Радни лист																			
			23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40		
ГРАМАТИКА		<ul style="list-style-type: none"> препознаје врсте речи – именице, глаголе, придеве препознаје обличке категорије променљивих речи (род, број, глаголско време) препознаје и саставља реченице различите по облику и комуникативној функцији (потврдне, одричне; обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) познаје значења речи и фразеологијама који се употребљавају у свакодневном комуникацији (у кући, школи и сл.), као и оних који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) познаје основне лексичке односе – синонимију и антонимију разликује подврсте речи (врсте именица и придева) разликује и употребљава речи у основном и пренесеном значењу (у свакодневним ситуацијама, као и у школским текстовима) претвара реченице са управним говором у реченице с неуправним говором, и обрнуто саставља јасну, логичну, граматички исправну и стилски коректну реченицу познаје и примењује правописну норму (до нивоа до којег се она обрађује у трећем разреду) уме да напише план за прочитани текст и план за писање новог текста 																				
ПИСАЊЕ																						

5. ЗЕМЉЕ, ЉУДИ, ОБИЧАЈИ

Област	Ниво	Опис знања и умећа ученик/ученица:	Радни лист																					
			41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52										
ЧИТАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације које су дате у тексту, према задатом критеријуму 	1	1	1	1	1	1	1	1														
		<ul style="list-style-type: none"> чита једноставне слике, табеле, графиконе; уме да нацрта слику или да попуни табелу на основу линеарног текста, према задатом критеријуму 	2											2										
		<ul style="list-style-type: none"> проналази информације у тексту (оне које су директно дате и оне које се читају између редова) и повезује их; изводи једноставан закључак о различитим односима у тексту (тема, идеја, ликови; битно – небитно; главно – споредно; узрок – последица; циљ – средство; одређује временски след догађаја у тексту); изводи закључке у вези са садржином текста (на основу текста и/или свог искуства) 	3	2	1	1	1	1	1	2	2	3	4											
		<ul style="list-style-type: none"> реконструише редослед догађаја у причи (када су реченице или пасуси испрестетани или изостављени) 																						
		<ul style="list-style-type: none"> упоређује два текста или више њих и уочава сличности и разлике међу њима 																						
		<ul style="list-style-type: none"> формулише и аргументује свој став о различитим аспектима текста (теми, идеји, ликовима, ставу аутора и сл.) 																						
ГРАМАТИКА		<ul style="list-style-type: none"> препознаје врсте речи – именице, глаголе, придеве 																						
		<ul style="list-style-type: none"> познаје основне лексичке односе – синонимију и антонимију 																						
		<ul style="list-style-type: none"> препознаје подврсте речи (врсте именица и придева) 																						
		<ul style="list-style-type: none"> препознаје реченичне чланове (субјекат, предикат, прилошке одредбе) 																						
ПИСАЊЕ		<ul style="list-style-type: none"> разликује и употребљава речи у основном и пренесеном значењу (у свакодневним ситуацијама, као и у школским текстовима) 																						
		<ul style="list-style-type: none"> познаје и примењује правописну норму (до нивоа до којег се она обрађује у трећем разреду) 																						
		<ul style="list-style-type: none"> пише сажетак (резиме) краћег и/или једноставнијег текста 																						

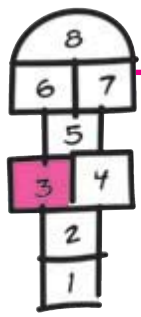

КОРИШЋЕНИ ТЕКСТОВИ

Ова збирка радних листова, као што је у уводу речено, намењена је увежбавању и провери једне од основних способности, која је врло сложена – то је **читалачка способност**, односно **разумевање прочитаног**. Читајући различите текстове и одговарајући на захтеве различитих нивоа тежине, ученик/ученица постепено се оспособљава за самостално читање и истраживање текста, његових површинских, али и дубљих слојева, као и за исказивање сопственог става у вези с различитим елементима текста. Радни листови и решења захтева у њима омогућују учитељу и родитељу да прате напредовање детета, да открију и разумеју његове слабости у овом процесу и да му помогну да их превазиђе.

Имајући на уму такву намену збирке, у радним листовима користили смо текстове различитих аутора и из различитих извора, и то у изворном облику, као и у облику прилагођеном овој намени. Наводимо их по бројевима радних листова у којима се јављају. Поред тога, користили смо и народне умотворине, као и текстове из разних енциклопедија, часописа, са Интернета и из других извора.

- 15 Радомир Путниковић, *Како је пошћала дуџа*
- 21 Иван Ивањи, *Ајкула са нежним срцем*
- 22 Доситеј Обрадовић, *Басне*
- 23 Владимир Андрић, *Дај ми крила један круџ*
- 25 Мирослав Настасијевић, *О дечаку у мом сокаку*
- 26 Добрица Ерић, *Није она једина на свеџу;*
Недељко Попадић, *Заљубила се Наџаша;*
Драгомир Ђорђевић, *Прва љубав*
- 27 Драган Лукић, *Марама*
- 28 Александар Поповић, *Слободно време*
- 29 Душица Лукић, *Е баш хоћу да се лејо јонашам*
- 30 Душица Лукић, *Е баш хоћу да се лејо јонашам*
- 31 Карло Колоди, *Пинокио*

- 32 Десанка Максимовић, *Рак Кројач*
- 33 Тибор Секељ, *Кумевава, син њрашуме*
- 34 Роберт Луис Стивенсон, *Осврво с блаџом*
- 35 Стојанка Грозданов-Давидовић, *Зна он унајред (и друџи драмски џексџови)*
- 36 Григор Витез, *Плава боја снијета*
- 39 Џејмс Метју Бари, *Пеџар Пан и Венди*
- 40 Љубица Сикимић, *Дечје иџре некад и сад*
- 48 Душица Лукић, *Е баш хоџу да се леџо џонашам*
- 51 Тест из PIRLS-а
- 52 Тест из PIRLS-а

ЈЕЗИЧКЕ ШКОЛИЦЕ 3

РАДНИ ЛИСТОВИ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
СА ЗАДАЦИМА РАЗЛИЧИТИХ НИВОА ТЕЖИНЕ

- аутори* мр Милорад Рикало
Славка Јовановић
мр Александра Станић
Споменка Марковић
- илустровао* Александар Стојшић
- рецензенти* др Драгица Павловић-Бабић, Институт за психологију
Филозофског факултета у Београду
доц. др Весна Ломпар, Филолошки факултет, Београд
Јован Мицић, професор разредне наставе,
ОШ *Јосиф Панчић*, Београд
Мирјана Слобода, професор разредне наставе,
ОШ *Скадарлија*, Београд
- уредник* мр Александра Станић
- лектор* мр Александра Марковић
- ликовни уредник* Душан Павлић
- графичко обликовање* Драгица Динчић
- издавач* Креативни центар
Градиштанска 8
Београд
Тел./факс: 011/ 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659
www.kreativnicentar.rs
- за издавача* мр Љиљана Маринковић
- шtamпa* Графипроф, Београд
- тираж* 3.000
- copyright* © Креативни центар 2008

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:811.163.41(075.2)(076)

ЈЕЗИЧКЕ школице 3 : радни листови за
српски језик : са задацима различитих нивоа
тежине / [аутори Милорад Рикало ... и
др. ; илустровао Александар Стојшић]. – Београд :
Креативни центар, 2008 (Београд : Графипроф).
– 116. стр. : илустр. ; 30 cm

Подаци о ауторима преузети из колофона. –
Тираж 3.000.

ISBN 978-86-7781-622-3
1. Рикало, Милорад [аутор]

COBISS.SR-ID 149506316

Ако сте пажљиво посматрали децу која учествују у игри *школице*, могли сте да запазите колико се она радују кад добаце плочицу до одговарајућег поља, кад успеју да избегну замке кредом нацртаних поља, да буду вештија него што су била дан раније. Исто тако, могли сте да уживате у видљивој жељи и труду детета да остане у игри и да је успешно заврши. Лепо и добро у овој игри јесте и то што у њој нема судије, што је свако свој судија, што нема једног јединог правила, што нема заувек поражених и непобедивих јер игра сваког дана почиње из почетка. И, што је најважније – са сваком новом игром дете постаје све задовољније и спретније у скакутању по обележеним пољима.

Назив ове дечје игре одабрали смо за наслов наше збирке радних листова јер нам се чини да се и читање различитих текстова може схватити као скакутање и шетња, при чему се различитим стратегијама освајају различита поља, односно слојеви текста, већ према интересовањима и спремности малог читаоца у одређеном тренутку. Кад се освоји и последње поље, односно кад се дође до последњег ретка у причи, до последњег стиха у песми, не значи да се том вештином читања у потпуности овладало. То само значи да је читалац спремнији за неку нову авантуру коју читање представља, за ново истраживање које различити текстови нуде.

Овом збирком радних листова желимо да помогнемо детету, учитељу и родитељу на том истраживачком путу, који ће дете учинити спремнијим за школске и животне ситуације у којима ће се наћи.

